
STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE PRO ÚZEMÍ MAS SDRUŽENÍ SPLAV

období: 2014 – 2020

OSNOVA

1. ÚVOD S POPISEM ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ

1. 1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

1.1.1. IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ OSOBY A JEJÍ ORGÁNY

1.1.2. POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY

1.1.3. DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI STRATEGIE

1. 2. HISTORIE MAS, ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

1.2.1. VZNIK MAS SDRUŽENÍ SPLAV

1.2.2. ÚZEMNÍ ROZVOJ MAS

1.2.3. ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

2. POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

3. PŘEHLED ČLENŮ TÝMU ŘÍPRAVU A ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

4. POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ ISÚ

4. 1. ZHODNOCENÍ OBDOBÍ 2007-13 (PROGRAM LEADER)

4.1.1. METODIKA

4.1.2. VÝSLEDKY

4. 2. PŘEDPOKLAD ČINNOSTÍ V OBDOBÍ 2014-2020

4.2.1. METODIKA

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5. 1. PROFIL ÚZEMÍ

5.1.1. POPIS ÚZEMÍ

5.1.2. VYHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU

5. 2. ANALÝZA CHKO ORLICKÉ HORY

5. 3. VÝSLEDKY KOMUNITNÍCH PRŮZKUM

5.3.1. STAROSTOVÉ OBCÍ

5.3.2. OSTATNÍ AKTÉŘI

5. 4. ÚZEMNÍ PLÁNY A ROZVOJOVÉ PLOCHY

5. 5. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ

5. 6. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ

5. 7. KARTY OBCÍ

5. 8. ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE ODEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ

6. STRATEGICKÁ ČÁST

6. 1. DEFINOVÁNÍ MISE A VIZE

6. 2. STROM CÍLŮ

6. 3. POPIS PRIORITNÍCH OBLASTÍ

6. 4. POPIS OPATŘENÍ A PODOPATŘENÍ

6. 5. INDIKÁTORY

6. 6. SOULAD SE STRATEGIEMI A OPERAČNÍMI PROGRAMY

6.6.1. STRATEGICKÉ DOKUMENTY

6.6.2. SOULAD S OPERAČNÍMI PROGRAMY

6. 7. PŘEDPOKLÁDANÁ IMPLEMENTACE OPATŘENÍ SCLLD

SEZNAM PŘÍLOH

POVINNÉ PŘÍLOHY:

1. DOKLADY O KOMUNITNÍM PROJEDNÁVÁNÍ
2. STATISTICKÁ DATA

NEPOVINNÉ PŘÍLOHY:

1. PŘEHLED ÚPD A ROZVOJOVÝCH PLOCH
2. KARTY OBCÍ
3. PŘEHLED INDIKÁTORŮ
4. PŘEHLED PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ

1. ÚVOD S POPISEM ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ

1. 1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

Zájmové území Místní akční skupiny Sdružení SPLAV se nachází ve střední a jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou a zaujímá většinu jeho území. Území je kompaktní, zhruba čtvercového půdorysu, na severovýchodě přiléhá k hranici s Polskem, na jihovýchodě kopíruje hranici Královéhradeckého kraje a tok řeky Divoké Orlice. Severozápadní a jihozápadní částí sousedí území MAS s dalšími obcemi Královéhradeckého kraje.

K 1. 1. 2014 patří do území MAS Sdružení SPLAV 31 obcí na rozloze 48 090 ha s celkem 35 588 obyvateli. Členskými obcemi jsou obce střední velikosti od 200 do 1 000 obyvatel, výjimku tvoří města Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice, městys Doudleby nad Orlicí a obce Kvasiny, Skuhrov nad Bělou a Potštejn, které tuto velikost převyšují.

Do území místní akční skupiny náleží tyto obce (abecedně řazeno): Bartošovice v Orlických horách, Bílý Újezd, Byzhradec, Černíkovice, Doudleby nad Orlicí, Jahodov, Javornice, Kvasiny, Libel, Liberk, Lično, Lukavice, Lupenice, Orlické Záhvoří, Osečnice, Pěčín, Potštejn, Rokytnice v Orlických horách, Rybná nad Zdobnicí, Rychnov nad Kněžnou, Říčky v Orlických horách, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobnicí, Solnice, Synkov-Slemeno, Třebešov, Tutleky, Vamberk, Voděradý, Záměl, Zdobnice.

Místní akční skupina Sdružení SPLAV byla založena 15. 12. 2004 jako sdružení osob podle zákona č.83/1990 Sb. O sdružování občanů. K 1. 1. 2014 došlo v souladu se změnou občanského zákoníku ke změně právní subjektivity Sdružení SPLAV z občanského sdružení na zapsaný spolek.

mapa: působení MAS (stav k 1. 1. 2014)

1.1.1. IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ OSOBY A JEJÍ ORGÁNY

přesný název místní akční skupiny (dále jen 'MAS'): Sdružení SPLAV, z.s.

sídlo: Skuhrov nad Bělou čp. 84, 517 03 Skuhrov nad Bělou

telefon/fax: +420 494 323 650, +420 732 578 889

e-mail: info@sdruzenisplav.cz

právní forma: zapsaný spolek

IČO: 269 83 389

statutární zástupce:

předseda Pavel Tichý (znovu zvolen na dobu čtyř let dne 6. 5. 2014)

místopředseda Petr Hudousek (zvolen na dobu čtyř let dne 6. 5. 2014)

orgány MAS:

Programový výbor

Dragoun Bohumír, PhDr., Sdružení Villa Nova Uhřínov – středisko experimentální archeologie a regionálních dějin

Dušek Josef, Ing. ZDOBNICE, a.s.

Hudousek Petr, Město Rokytnice v Orlických horách

Kunc Josef, FARMA BROCNÁ s.r.o.

Mikušová Ilona, PharmDr, Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION

Špinler Vojtěch, Obec Orlické Záhoří

Tichý Pavel, Farma Tichý a spol. a.s.

Výběrová komise

Bárta Milan, BASPO autodoprava a zasilatelství

Hrubý Milan, SK Solnice

Mareš Petr, ORLICKO a.s.

Petr Miroslav, Obec Pěčín

Šedová Božena, Obec Libel

Šmída Josef, Obec Voděrady

Trejtárová Marie, Má vlast – můj domov o.s.

Náhradníci

Poláček Rudolf, zemědělský podnikatel

Suchár Petr, FARMA ORLICE o.p.s.

Vilímek Tomáš, Bc., Obec Lično

Kontrolní výbor

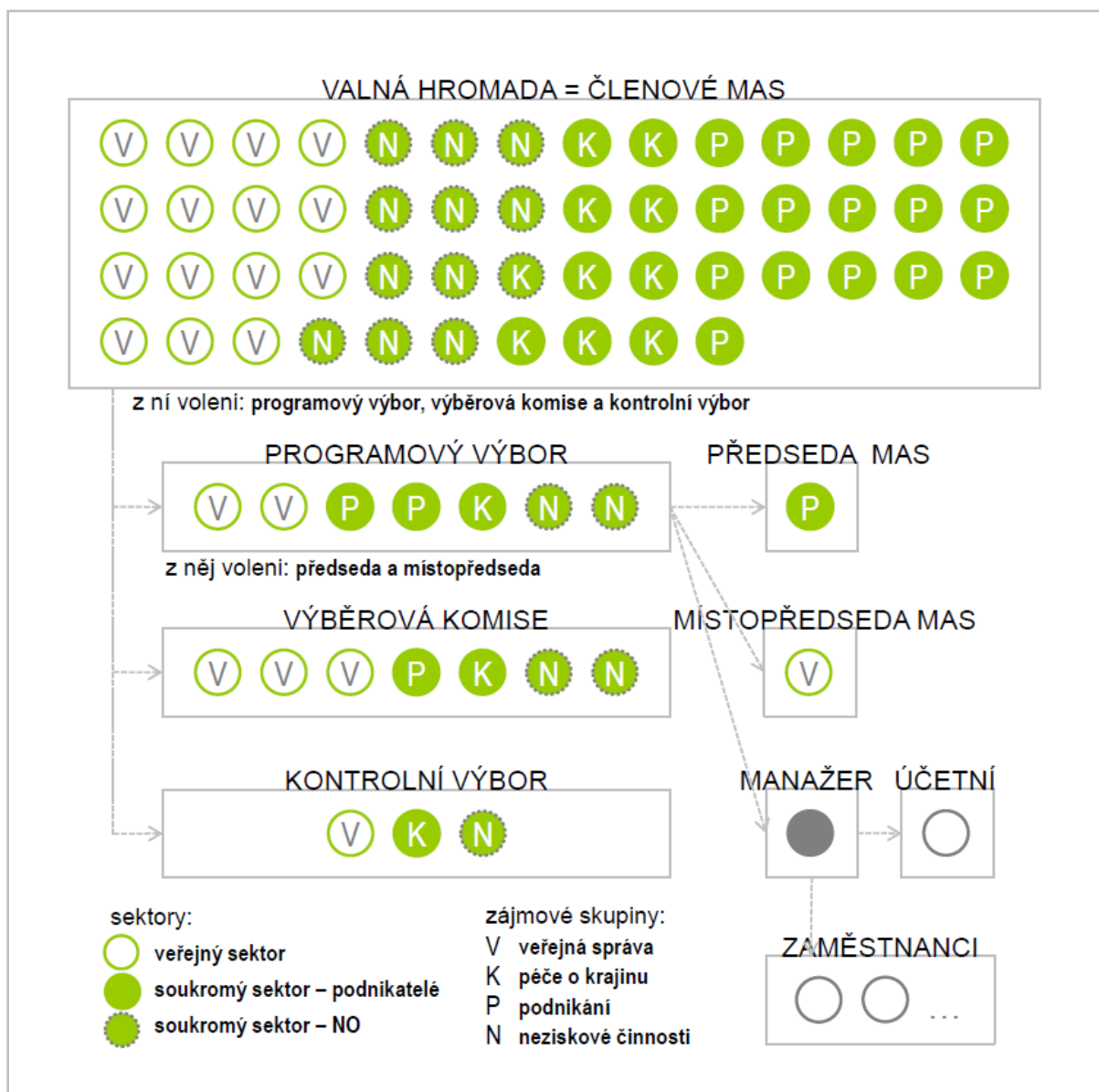
Dostál Jiří, Ing., Horal, akciová společnost, Hláska

Charvátová Martina, Mgr., AQUA klub RK o.s.

Kapčuk Vítězslav, Obec Synkov-Slemeno

1.1.2. POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY

graf: **struktura MAS**

Místní akční skupina (MAS) je pojem, pod kterým vystupuje zapsaný spolek Sdružení SPLAV pro činnost v programu LEADER. Kromě programu LEADER se Sdružení SPLAV, z.s. účastní i jiných dotačních programů EU a ČR a vyvíjí i další vlastní činnost. V rámci této činnosti vystupuje Sdružení SPLAV jako zapsaný spolek. Pro zjednodušení a přehlednost organizačních záležitostí jsou pro činnost MAS v programu LEADER využívány tytéž orgány, které byly ustanoveny v rámci spolku. Je to možné, protože mezi členy spolku i v orgánech spolku jsou poměrně zastoupeny všechny zájmové skupiny, které v území spolku existují, a vytvářejí tak reprezentativní vzorek místního partnerství. Je samozřejmé, že význam místního partnerství není pouze v programu LEADER, ale při veškeré další činnosti Sdružení SPLAV, která tak podléhá iniciativě, doзору a hodnocení veřejnosti.

Sdružení SPLAV (zapsaný spolek) má k 1. 1. 2014 52 členů (partnerů MAS). Oproti původním 18 členům došlo k výraznému nárůstu jejich počtu zejména po sloučení se sousední MAS Vyhlídka v roce 2007 a dále pak postupným přijímáním nových zájemců. Noví členové jsou přijímáni na základě vlastní žádosti, vyplněná žádost i registrační list jsou předkládány k posouzení a schválení Valné hromadě členů MAS.

Členská základna se dělí podle právní subjektivity na veřejný (obce) a soukromý (právnícké a fyzické osoby podnikatelé a neziskové organizace) sektor. Podle převažujícího zaměření činnosti se členové spolku dělí na 4 zájmové skupiny – veřejná správa (15), podnikání (16), péče o krajinu (10) a neziskové činnosti (11). Do těchto zájmových skupin se členové spolku hlásí na základě svého zájmu, bez ohledu na právní subjektivitu. Zájmové skupiny byly voleny tak, aby pokrývaly co největší šíři činnosti spolku a zároveň odpovídaly zaměření dosavadních i budoucích dotačních zdrojů, se kterými spolek hospodaří. Výhodou takto koncipovaných zájmových skupin je, že každá oblast činnosti spolku se může opřít o skupinu odborníků a lidí, kteří se o tuto oblast činnosti zajímají a mají s ní zkušenosti. Díky tomu je činnost spolku bohatá a přitom účelná.

Všichni členové Sdružení SPLAV se účastní zasedání Valné hromady a mají právo hlasovat a být voleni do orgánů. Jednotlivé orgány vykonávají tyto základní činnosti:

Valná hromada

Je nejvyšším orgánem Spolku, je tvořena všemi členy Spolku (partnery MAS), její jednání je upraveno jednacím řádem. Do její kompetence spadá zejména:

- a) schválení stanov, jednacího řádu a dalších vnitřních předpisů Spolku a jejich změn, pokud nejsou právním řádem nebo rozhodnutím Valné hromady svěřeny jinému orgánu Spolku,
- b) zřízení povinných orgánů: Programového výboru, Kontrolního výboru, Výběrové komise,
- c) volba členů orgánů Spolku – v případě potřeby může měnit počet členů povinných orgánů, jejich působnosti a pravomoci, způsob jejich volby a odvolávání a způsob jednání,
- d) přijetí nebo vyloučení člena Spolku (partnera MAS),
- e) řešení problematiky členské základny,
- f) schválení úkolů Spolku na roční a delší období,
- g) distribuce veřejných finančních prostředků - schvaluje SCLLD (strategie komunitně vedeného místního rozvoje) a další strategické dokumenty zpracované Spolkem pro vlastní činnost, schvaluje výběrová a bodovací kritéria výběru projektů,
- h) schválení rozpočtu Spolku, účetní závěrky, výroční zprávy o činnosti a hospodaření Spolku,
- i) rozhodnutí o výši a termínu splatnosti členského příspěvku,
- j) rozhodnutí o fúzi nebo zrušení Spolku či zániku Spolku.

Programový výbor

Je rozhodovacím orgánem Spolku a má 7 členů. Doba mandátu člena je 4 roky, ze svých řad volí předsedu a místopředsedu spolku. Do kompetence Programového výboru spadá zejména:

- a) schválení, uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- b) schválení přijetí dalších zaměstnanců Spolku,
- c) ustavení dalších orgánů Spolku v případě potřeby,
- d) koordinace činnosti Spolku,
- e) stanovení úkolů Spolku na roční a delší období,

- f) zpracování způsobu hodnocení a výběru projektů MAS vč. příslušných kritérií,
- g) schválení výzev MAS k podávání žádostí a vymezení kritérií výběru,
- h) stanovení výše alokace a výběr projektů MAS k realizaci na základě návrhu výběrového orgánu,
- i) další činnosti vyplývající z aktuální potřeby Spolku,
- j) svolání Valné hromady minimálně dvakrát ročně,
- k) kontrola plnění rozpočtu Spolku.

Výběrová komise

Je výběrovým orgánem Spolku. Komise má 7 členů a 3 náhradníky. Svoji činnost vyvíjí zejména v rámci programu LEADER. Doba mandátu je určena Nejvyšším orgánem na max. 1 rok. Ze svých řad volí předsedu komise. Do kompetence této komise patří zejména:

- a) předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – stanoví pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Kontrolní výbor

Je kontrolním orgánem Spolku a má 3 členy, doba mandátu členů je určena nejvyšším orgánem – max. 4 roky, ze svých řad volí předsedu výboru. Do kompetence Kontrolního výboru spadá zejména:

- a) projednávání řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy Spolku a jeho hospodaření,
- b) dohled nad souladem činnosti spolku se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- c) nahlížení do účetních knih a jiných dokladů Spolku a kontrola tam obsažených údajů,
- d) svolání mimořádného jednání nejvyššího orgánu a rozhodovacího orgánu, jestliže to vyžadují zájmy Spolku,
- e) kontrola metodiky způsobu výběru projektů Spolku a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru Spolku,
- f) monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Předseda a místopředseda

Jsou voleni z členů Programového výboru na max. 4 roky. Do kompetence předsedy spadá zejména:

- a) předseda je statutárním orgánem Spolku a jedná jeho jménem,
- b) má právo podpisu jménem Spolku, toto právo může delegovat podle potřeby na jinou osobu v souladu s vnitřní směrnici,
- c) předseda je v případě nedosažitelnosti a nepřítomnosti zastupován místopředsedou s plnými právy.

Další orgány – zájmové skupiny

Členové Spolku – partneři MAS jsou podle svého zaměření a zájmů rozděleni do 4 zájmových skupin.

Jsou to skupiny:

- a) veřejná správa 15 členů
- b) podnikání 16 členů
- c) péče o krajinu 10 členů
- d) neziskové činnosti 11 členů

1.1.3. DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI STRATEGIE

Valná hromada

- a) schvaluje Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a další strategické dokumenty zpracované Spolkem pro vlastní činnost, schvaluje výběrová a bodovací kritéria výběru projektů.

Programový výbor

- a) schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro SCLLD,
- b) zpracovává způsob hodnocení a výběr projektů MAS vč. příslušných kritérií,
- c) schvaluje výzvy MAS k podávání žádostí a vymezení kritérií výběru,
- d) stanovuje výše alokace a výběr projektů MAS k realizaci na základě návrhu výběrového orgánu.

Výběrová komise

- a) zajišťuje předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – stanoví pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Kontrolní komise

- a) dohlíží nad souladem činnosti Spolku se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- b) kontroluje metodiku způsobu výběru projektů Spolku a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru Spolku,
- c) monitoruje a hodnotí SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

1. 2. HISTORIE MAS, ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

1.2.1. VZNIK MAS SDRUŽENÍ SPLAV

První informativní setkání zájemců o založení MAS se konalo v září 2004, další následovala v krátkých, obvykle týdenních intervalech. Představitelé obcí i zástupci dalších subjektů absolvovali několik konzultací svého záměru na odborných pracovištích Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského intervenčního fondu a na pracovní návštěvu byli pozváni členové již existující MAS Sdružení růže z Nových Hradů v Jižních Čechách.

Vedle představitelů obcí byly s nabídkou spolupráce v rámci programu LEADER osloveny i další subjekty činné v území, zejména zemědělské podniky a soukromě hospodařící zemědělci. Právě jejich zájem o program LEADER a aktivní práci v místní akční skupině byl významným impulsem k pokračování v přípravách MAS. Zájem podílet se na analýze potřeb území a hledání záměrů dalšího rozvoje projevil i další subjekty – školy, tělovýchovné jednoty a další neziskové organizace.

S vědomím, že vznikající skupina musí mít svou samostatnou právní subjektivitu, založili nejaktivnější zájemci občanské sdružení a požádali o jeho registraci a přidělení IČO. Zakladateli Sdružení SPLAV byl pan Bc. Vladimír Bukovský, předseda DSO Mikroregion Bělá; pan Vítězslav Kapčuk, starosta obce Synkov-Slemeno a pan Rudolf Poláček, ředitel farmy Statek Uhřínov, a. s. Místní akční skupina Sdružení SPLAV byla založena dne 15. 12. 2004 v Solnici. Na tomto prvním jednání MAS byl schválen

název, stanovy, statutární zástupci a další orgány MAS. Předsedou Místní akční skupiny byl zvolen pan Bc. Vladimír Bukovský, starosta obce Skuhrov nad Bělou a předseda Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Bělá. Dále byly dohodnuty další kroky činnosti.

1.2.2. ÚZEMNÍ ROZVOJ MAS

MAS Sdružení SPLAV vznikala postupně z původních 5 obcí mikroregionu Bělá a rozrůstala se v několika vlnách. K obcím Mikroregionu Bělá se na počátku roku 2005 přidalo dalších 10 obcí Rychnovska a v roce 2006 také obec Deštné v Orlických horách a okresní město Rychnov nad Kněžnou. K zásadnímu rozšíření MAS pak došlo 2007 vstupem sousední MAS Vyhlídka do Sdružení SPLAV a sloučením katastrálních území obcí na území obou subjektů pod působnost MAS Sdružení SPLAV. Území se tak rozšířilo o dalších 15 obcí. Důvodem sloučení území byla blízká spolupráce obou MAS a blízkost priorit rozvoje území. Od té doby nedošlo k významnějším územním změnám, po odstoupení obce Deštné v Orlických horách v roce 2013 je nyní součástí MAS 31 obcí.

1.2.3. ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

Od svého založení zaměřuje Sdružení SPLAV svou činnost na několik hlavních oblastí. Vedle toho základního – uplatnění Programu rozvoje venkova a dalších programů na podporu rozvoje venkova metodou LEADER, je to zaměstnanost a sociální stabilita občanů regionu, volný čas dětí a mládeže a mezinárodní spolupráce. V těchto směrech činnosti uskutečnila MAS níže uvedené projekty.

LEADER:

Společně pro lidi a venkov - strategie
Společně pro lidi a venkov 2005
Společně pro lidi a venkov 2006
Společně pro lidi a venkov 2007-13

Zaměstnanost:

Manažerem neziskové organizace I.
Manažerem neziskové organizace II.
Nová příležitost
Regionální průvodci Orlických hor
Vzájemná pomoc
Zemědělcův rok

Volný čas:

Dětský tábor 2005, 2006, 2007, 2008
Letní tábor mládeže 2008, 2009, 2011
Poznávací soutěž Prázdniny s žabkou
Soutěž pro školy Výlet na Hanou

Mezinárodní spolupráce:

Mezinárodní setkání 2005

Česko-polské setkání 2006 a 2007

Local Product Development Network

International Days of Culture – Mezinárodní kulturní dny

Cooperation in Cultural Heritage Utilisation – Spolupráce při využívání kulturního dědictví

Czech, Estonia, Slovakia – same problems, different solutions/Česko, Estonsko, Slovensko – stejné problémy, různá řešení

Villages without Fences – Otevřené vesnice

Gardens at the Weir – Zahrady u SPLAVu

Řada aktivit MAS však probíhá i mimo projektovou činnost, a to formou pravidelných akcí pro veřejnost (Venkovské slavnosti 2010-13, farmářské trhy, výlety, přednášky, soutěže, společenská setkání...), **pravidelných neformálních akcí pro členy MAS** (soutěž v kuželkách, ve střelbě ze vzduchovky, grilování, posezení, zájezdy, prohlídky projektů...), **informací v tisku, propagací činnosti, apod.**

Veškerá činnost MAS je podložena komunitně připraveným strategickým plánem.

První Integrovaná strategie rozvoje pro území MAS byla sestavena v roce 2005 s podporou programu LEADER+ a byla zaměřena především na řešení jednodušších problémů území, řešitelných menšími finančními prostředky. Tato strategie byla následně rozpracována pro uplatnění programu LEADER ČR 2005 a LEADER ČR 2006 a naplněna 13 podpořenými projekty a několika vlastními projekty.

Práce na Strategii rozvoje pro první programové období 2007-13 byly zahájeny v roce 2007 vyhodnocením úspěšnosti předcházející integrované strategie. Bylo posuzováno především plnění stanovených cílů a jejich indikátorů a zjišťováno, proč někde nebylo dosaženo předpokládaných hodnot, o která témata byl největší zájem, jaké subjekty byly nejaktivnější atp. Výsledkem tohoto hodnocení bylo zjištění, že nejprospěšnější je MAS pro své území ve finanční a odborné podpoře projektů z programu LEADER, dále v pomoci znevýhodněným skupinám občanů vytvářením alternativních pracovních míst a sociálních vazeb v obecních komunitách, v nabídce volnočasových aktivit pro děti a mládež a také v přinášení informací a kontaktů na různé venkovské subjekty z jiných částí ČR i zahraničí. Tato zjištění byla využita pro přípravu činnosti MAS v dalším období formou 4 podrobných tematicky zaměřených strategických dokumentů – Strategického plánu LEADER, Strategického plánu Lidské zdroje, Strategického plánu Mládež a Strategického plánu Mezinárodní spolupráce.

Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS Sdružení SPLAV pro období 2014-20 je opět založena na podrobném vyhodnocení předcházejícího období. Průběžně byly vyhodnocovány zejména výsledky dosažené při realizaci strategie LEADER, aby strategický plán pro další období pracoval s co nejrealnějšími cíli. Na základě vyhodnocení předcházejícího období, zjištění zvyšujícího se zájmu o projekty LEADER a některá témata a také na základě předpokladu, že bude rozšířen počet témat, která budou touto metodou podporována, se MAS rozhodla rozdělit dosavadní jednotný Strategický plán LEADER na 4 úžeji zaměřené dokumenty – strategický plán LEADER v rozvoji venkovských obcí, v řešení zaměstnanosti a sociální stability občanů, v rozvoji podnikatelských aktivit a v zlepšení a ochraně životního prostředí. Každý z těchto dokumentů bude obsahovat jak cíle splnitelné samostatnou činností MAS, tak cíle stanovené pro realizaci projektů LEADER žadatelů

z území MAS, tak i cíle uskutečnitelné pouze za spolupráce MAS s jinými subjekty z ČR i zahraničí. Těmito čtyřmi podrobnými dokumenty budou nahrazeny dosavadní strategické plány LEADER, Lidské zdroje, Mládež a Mezinárodní spolupráce platné v předcházejícím období. Další strategické dokumenty budou podle potřeby dopracovány.

Pro veškerou činnost spojenou s tvorbou a realizací strategických dokumentů využívá MAS Sdružení SPLAV především vlastní členskou základnu, zaměstnance MAS, partnerské organizace a veřejnost z území. Významnými partnery při uskutečňování záměrů MAS jsou zástupci obcí na území MAS a dalších orgánů veřejné správy. Velkým přínosem je i možnost přenosu zkušeností a dobré praxe od zahraničních partnerských MAS z Finska, Velké Británie, Polska a Estonska.

2. POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

povinná příloha 1: doklady o komunitním projednávání Strategie

nepovinná příloha 4: přehled projektových záměrů z území MAS

Integrovaná rozvojová strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sdružení SPLAV pro rok 2014-20 je výhradním dílem zaměstnanců a členů místní akční skupiny. Při její přípravě byly z vnějších služeb využity pouze služby facilitátorky pro veřejná projednávání jednotlivých částí dokumentu, Českého statistického úřadu pro získání některých popisných dat, Správy CHKO Orlické hory pro získání informací o jejich činnosti a záměrech pro další období a Centra investic, rozvoje a inovací v Hradci Králové pro zpracování některých mapových podkladů.

1. Přípravné práce pro sestavení strategie probíhaly již v minulém období průběžným monitoringem a vyhodnocováním výsledků projektů LEADER po ukončení každé výzvy. Sběr dat prováděl pověřený zaměstnanec MAS a předkládal jej k vyhodnocení, přípravě dalších výzev a porovnání s cíli aktuálního SPL členům Programového výboru na jejich pravidelných zasedáních. Ti následně přednesli výslednou informaci na nejbližším zasedání Valné hromady MAS. **Díky tomuto postupu měli členové MAS v každé chvíli vždy aktuální informace o plnění cílů Strategického plánu LEADER a podnět k diskuzi a zamyšlení nad nastavenými cíli a indikátory.**

2. Vlastní práce na analytické části strategie pro období 2014-20 byly zahájeny na počátku roku 2013. Probíhaly víceokolejně.

- úkolem pověřeného zaměstnance MAS byl výběr statistických dat vztahujících se k území a na jejich základě zpracování objektivního profilu území.
- další zaměstnanec MAS studoval územní a strategické plány obcí a vyhledával plánované záměry a rozvojové plochy na území obcí jako podklad pro formulaci opatření a indikátorů strategie.
- úkolem členů Programového výboru byl sběr informací, názorů a námětů od členů MAS a členů Zastupitelstev obcí z území MAS. Při těchto vícehodinových návštěvách každé z obcí byly zástupcům obce předkládány stejné otázky týkající se aktuální situace v obci i záměrech do budoucna, zjišťovány názory na činnost MAS a předávány informace o připravovaném strategickém dokumentu a jeho významu. Stejný postup, tedy osobní jednání, diskuze, vysvětlování, byl zvolen i při komunikaci s členy MAS. Zasedání Valné hromady bylo v letech 2013-14 za účelem projednávání připravovaného strategického plánu uspořádáno 8x, k rozhovorům s členy MAS byly využívány i další vhodné příležitosti. Výsledkem této rozsáhlé akce bylo zjištění výchozí situace v obcích a plánovaných aktivit obcí a dalších subjektů z území MAS jako podklad pro formulaci problémů území a cílů MAS v jejich odstranění a také pro doplnění seznamu připravovaných záměrů o další, neveřejné, subjekty.
- členové MAS s pomocí zkušené facilitátorky přizvali k diskuzi o regionu veřejnost. Bylo uspořádáno 10 setkání s různými zájmovými skupinami občanů zastupujícími celé spektrum obyvatel obcí. Výsledky

těchto řízených diskuzí byly opět zohledněny při formulaci problémů území a cílů MAS pro další období. Práce s veřejností probíhala i na webových stránkách Sdružení SPLAV a dalších.

- v rámci příprav i vlastního zpracování SCLLD bylo rovněž realizováno 5 dotazníkových šetření, které byly adresovány představitelům všech obcí v územní působnosti MAS. Šetření se zúčastnili všichni starostové v území. Výstupy dotazníkových průzkumů jsou samostatnou kapitolou strategie.

- Všechny získané informace a zpracovávané dokumenty byly průběžně diskutovány na poradách zpracovatelského týmu SCLLD, který byl sestaven ze zaměstnanců MAS, členů Programového výboru a několika představitelů zájmových skupin, porovnávány a provázány a zapracovávány do připravovaných dokumentů. Jednotlivé kapitoly strategického plánu byly před ukončením opět předkládány členům MAS k diskusi, posouzení a schválení. Pro každou obec byla zpracována tzv. Karta obce obsahující základní popis, investiční záměry pro obd. 2014-20, demografické zvláštnosti, názory veřejnosti na obec, doporučení MAS k rozvoji obce a posléze i seznam opatření Integrované strategie MAS, kterými bude možné rozvojové projekty realizovat. Karty byly předány zastupitelstvům obcí k posouzení a připomínkování a chybějící údaje byly doplněny. **Díky takto zvolenému postupu zohledňuje zpracovaná analytická část objektivní situaci území MAS i subjektivní pocity jeho obyvatel a je správným podkladem pro stanovení strategických cílů pro příští období.**

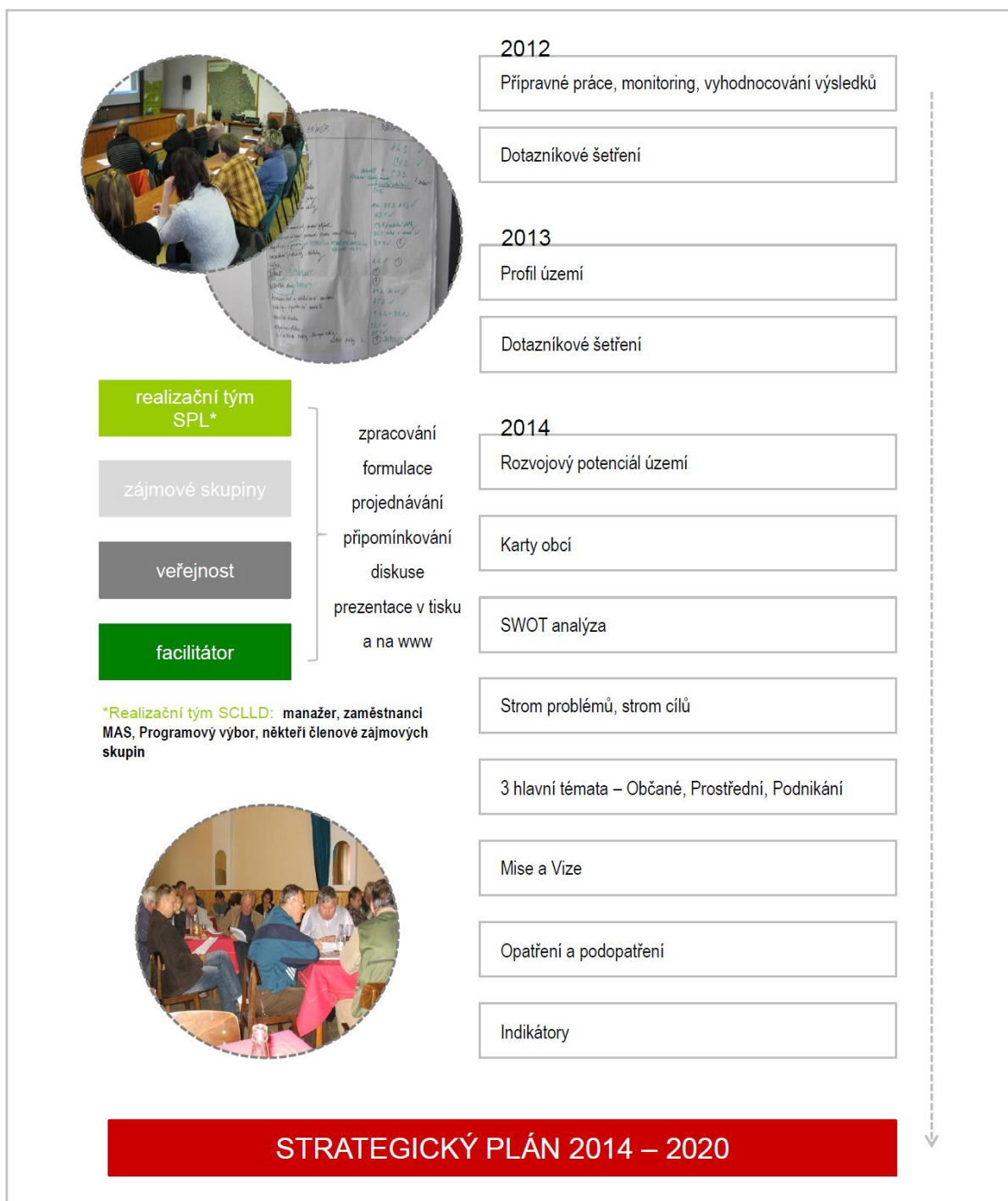
3. Vyústěním analytických prací byla formulace SWOT analýzy. Na základě předchozích zjištění zpracoval řešitelský tým seznam slabých a silných stránek, hrozeb a doporučení pro území MAS. Tento první návrh byl předán členům MAS k diskusi. Pod vedením facilitátorky byli členové MAS a další zájemci rozděleni do 3 zájmových skupin (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace) a hodnotili navržené teze ze svého hlediska přidělováním bodů a navrhováním vlastních tezí. Soubor návrhů i bodových hodnocení byl facilitátorkou zpracován a následně zapracován do SWOT analýzy pověřeným členem realizačního týmu. **Výhodou takto zpracované SWOT analýzy je uplatnění zásadních názorů všech zájmových skupin občanů ve společném dokumentu.**

4. SWOT analýzu převzal realizační tým projektu k formulaci rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu. Po vypracování prvních návrhů Stromu problémů a Stromu cílů, byly tyto dokumenty opět předány členům MAS k posouzení. **Programový výbor vytyčil tři hlavní témata plánu činnosti MAS na období 2014-20 – Občané, Prostředí a Podnikání**, která zahrnují veškerou problematiku na území MAS, a formuloval cíle, kterých by bylo potřeba dosáhnout. Největší diskuze mezi členy MAS se odehrála právě nad vhodnou formulací mise MAS a vize jejího působení tak, aby byla přiměřená možnostem MAS a zároveň byla pro území MAS skutečně významná a jedinečná. Diskuze probíhala i prostřednictvím e-mailu a na webových stránkách MAS.

5. Souběžně rozpracovávali členové realizačního týmu stanovené tematické oblasti do jednotlivých opatření a podopatření. Ta byla opět předmětem četných porad týmu a odsouhlasený návrh byl předložen členům Valné hromady. Facilitátorkou připravená hra, při níž jednotliví účastníci hovořili o svých projektových záměrech, prověřila komplexnost navržených opatření. Chybějící témata byla na místě diskutována a doplněna, nevyužitá opatření byla odstraněna. Valnou hromadou předschválený dokument byl dopracován členy realizačního týmu, rozeslán členům k připomínkám a zveřejněn na webových stránkách MAS. Souběžně proběhlo i projednání seznamu opatření a podopatření v zájmových skupinách. Diskuze byly vedeny nad podrobností podopatření, o výdajích, které budou podporovány, i předpokládaném zájmu žadatelů o dané téma. **Soubor priorit, opatření a podopatření tak obsahuje možnost podpořit všechny známé projektové záměry z území MAS, které se shodují s jejími cíli.**

6. Prozatím poslední součástí strategického plánu, která je veřejně projednávána, je soubor Indikátorů, kterými bude MAS hodnotit naplňování svých cílů. Seznam možných indikátorů byl vypracován zaměstnancem MAS s využitím Národního číselníku indikátorů. Vhodné indikátory vybrané z tohoto číselníku byly doplněny dalšími indikátory navrženými členy realizačního týmu. Poměrně obsáhlý seznam pak byl členy MAS redukován podle možnosti sledování a plnění indikátoru činností MAS. Složitě je přiřazení cílových hodnot k finálním indikátorům. Hodnoty indikátorů budou součástí implementační části Strategie, která bude zpracována do konce roku 2014.

graf: tvorba strategie – harmonogram, zapojení různých skupin tvůrců

3. PŘEHLED ČLENŮ TÝMU PRO PŘÍPRAVU A ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Realizační tým je složen z těchto osob:

Zaměstnanci Sdružení SPLAV, z.s.

1. Koordinátor tvorby Strategie komunitě vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV:

Ing. arch. Kateřina Holmová

- koordinace aktivit a členů týmu
- metodické řízení tvorby strategie
- projednávání zpracovaných dokumentů se subjekty v území, dalšími relevantními organizacemi a poskytovatelem dotace
- textová koordinace strategie se strategickými dokumenty sousedních i dalších MAS
- zastupování MAS při školeních a jednáních ve věci strategie, zjištění informovanosti členů týmu

2. Garant analytické části dokumentu: Mgr. Petr Olšar

- sestavení analytické části rozvojové strategie
- sestavení SWOT
- sestavení analýzy obcí
- sledování souladu s nadřizenými a souvisejícími koncepčními dokumenty
- projednávání zpracovaných textů v MAS i s relevantními subjekty v území

3. Garant strategické části dokumentu: RNDr. Jana Schloglová

- zpracování osnovy strategické části
- zpracování částí Strom problémů, strom cílů
- zpracování Priorit a Opatření strategie včetně textové části
- projednávání zpracovaných textů v MAS i s relevantními subjekty v území

4. Garant finančního a časového plánu realizace strategie a cílových indikátorů: Ing. Petr Janovec

- koordinace strategické části dokumentu MAS s operačními programy obd.2014-20 v oblasti monitorovacích ukazatelů a finančních plánů
- sestavení finančního plánu strategie, stanovení alokace k prioritám a opatřením
- sestavení souboru indikátorů k jednotlivým prioritám a opatřením
- stanovení cílových indikátorů strategie
- projednávání zpracovaných textů v MAS i s relevantními subjekty v území

5. Garant vyhodnocení a evaluace ISÚ a SPL 2008-13: Renata Horáková

- vyhodnocení výsledků období realizace strategie MAS 2008-13
- zpracování přehledů, tabulek a grafů
- projednávání zpracovaných textů v MAS i s relevantními subjekty v území

6. Dokumentaristka a asistentka týmu: Renata Horáková

- vedení dokumentace a administrativy projektu
- zpracování výkazů, zpráv a dalších dokumentů souvisejících s administrací projektu

7. **Grafik:** Ing. Kristina Garrido Holmová

- tvorba tabulek, grafů a grafických příloh
- zpracování karet obcí
- vytvoření grafické koncepce finálního dokumentu i všech souvisejících textů
- webová prezentace strategie

Služby

8. **Facilitátor:** Ing. Martina Doskočilová

- sestavení plánu veřejného projednávání zpracovaných dokumentů
- facilitace veřejných projednávání
- zpracování přehledů, tabulek a dalších podkladů pro veřejná projednávání
- zpracování záznamů z těchto projednávání
- propagace tvorby strategie

Členové Programového výboru MAS

9. Pharm.Dr. Ilona Mikušová – neziskový sektor, znevýhodnění občané

10. PhDr. Bohumír Dragoun – neziskový sektor, památky

11. Petr Hudousek – veřejná správa, pohraničí, doprava

12. Vojtěch Špinler – veřejná správa, životní prostředí

13. Pavel Tichý – zemědělský podnikatel, podnikání

14. Josef Kunc – zemědělský podnikatel, podnikání

15. Josef Dušek – zemědělský podnikatel, životní prostředí

Představitelé zájmových skupin MAS

Veřejná správa – Vítězslav Kapčuk, Božena Šedová

Podnikání – Ing. Miroslav Valtera, Milan Pleva

Péče o krajinu – Ing. Jiří Dostál, Mgr. Petr Suchár

Neziskové činnosti – Marie Trejtnarová, Milan Hrubý

Členové MAS

Dalších 36 osob.

Členové Zastupitelstev obcí na území MAS

45 osob.

Veřejnost

Cca 86 přímo zapojených osob, 35 000 obyvatel regionu.

4. POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ ISŮ

4. 1. ZHODNOCENÍ OBDOBÍ 2007-13 (PROGRAM LEADER)

MAS Sdružení SPLAV v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 vyhlásila celkem 13 výzev, do kterých mohli žadatelé podávat své projekty. V roce 2008 byly vyhlášeny dvě výzvy, v roce 2009 dvě výzvy, v roce 2010 dvě výzvy, v roce 2011 tři výzvy, v roce 2012 dvě výzvy, v roce 2013 jedna výzva a v roce 2014 jedna dodatečná výzva.

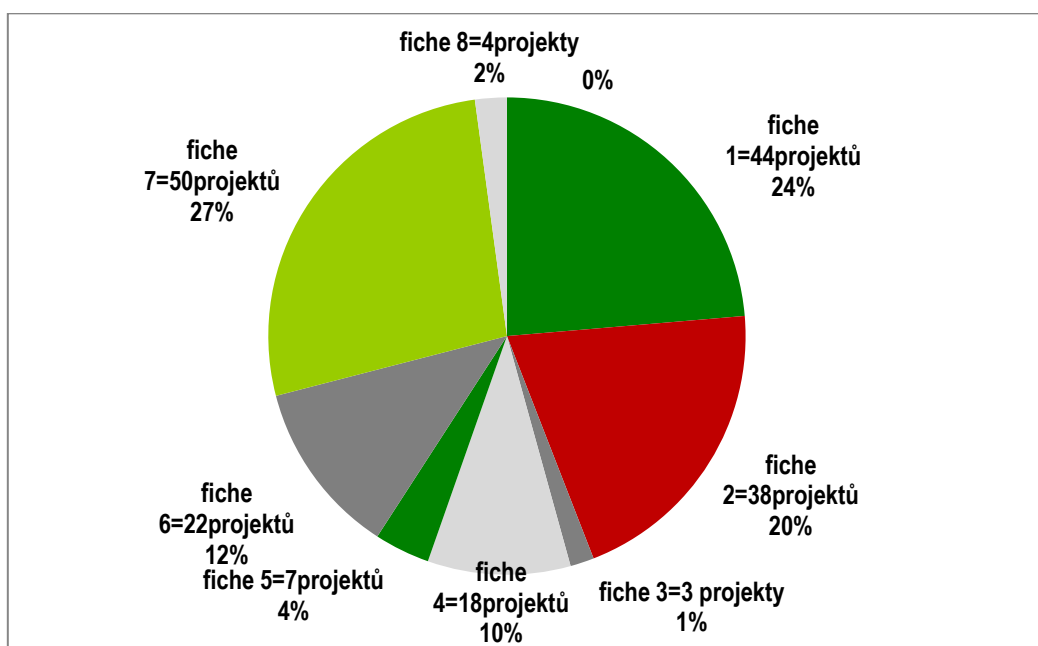
Žadatelé mohli podávat své projekty do 8 fichí v těchto oblastech podpory:

- fiche 1. Modernizace zemědělské výroby na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 2. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské krajiny na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 3. Rozvoj podnikání v obcích - zemědělské subjekty na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 4. Rozvoj podnikání v obcích - nezemědělské subjekty na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 5. Vzdělávání a informace na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 6. Kulturní a historické dědictví na území MAS Sdružení SPLAV
- fiche 7. Obchod, služby, kultura a sport na území MAS Sdružení SPLAV, o.s.
- fiche 8. Turistický ruch na území MAS Sdružení SPLAV, o.s.

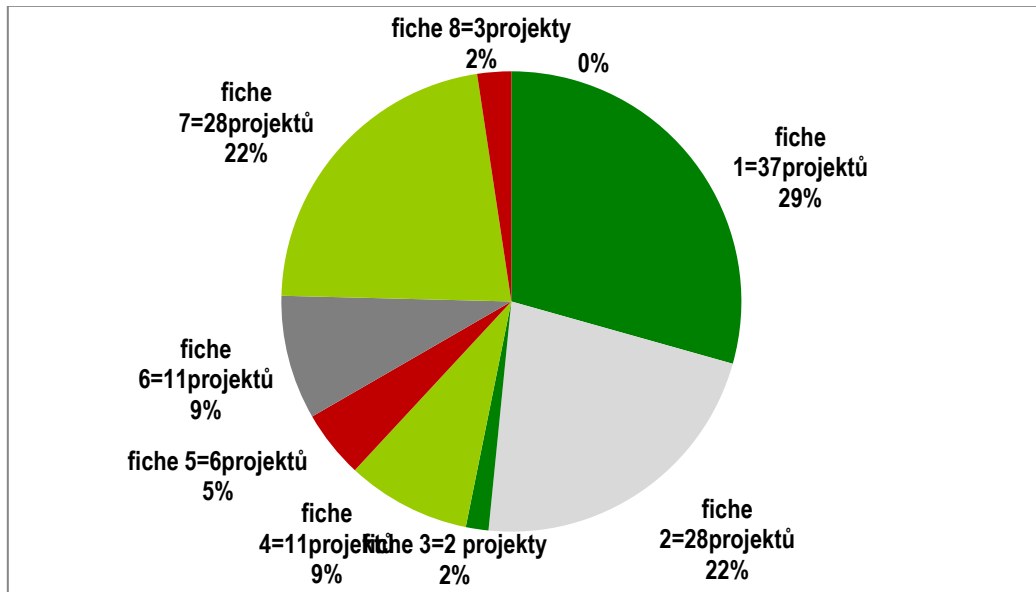
Nejvíce žádostí bylo podáno ve fichích 1 – 44 projektů, 2 – 38 projektů a 7 – 50 projektů. Nejmenší zájem bylo o fiche 3, 5 a 8, kde bylo podáno celkem 14 projektů.

Největší zájem o dotace byl ze strany obcí, které mají největší zkušenosti s čerpáním dotací. Realizováno bylo 41 projektů. Následovali zemědělci a zemědělské podniky s 34 projekty, neziskové organizace s 31 projekty a nezemědělské podnikatelé s 14 realizovanými projekty.

graf: přijaté projekty dle fichí

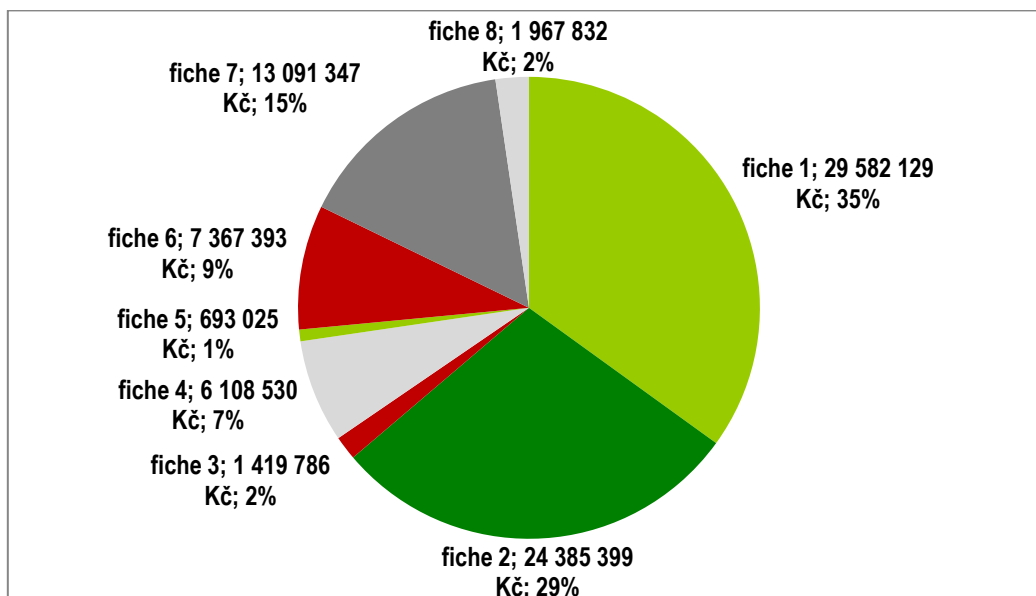

graf: podpořené projekty dle fichí

Celková předpokládaná výše nákladů realizovaných projektů činí 84 615 441 Kč, z toho dotace činí cca 43 160 708 Kč. Podíl dotací na celkových nákladech realizovaných projektů představuje 31,96% - 79,60%.

graf: celkové náklady projektů dle fichí

Program LEADER měl u žadatelů velký ohlas a byl kladně hodnocen. Bylo přijato o 60 žádostí více, než mohlo být uspokojeno. Největší zátěží pro žadatele byla poměrně složitá administrativa, ne vždy zcela zřejmá a pro žadatele těžko pochopitelná a také často se měnící pravidla. Výhodou by bylo, kdyby

v budoucnu měly všechny dotační tituly shodné požadavky, tj. jednotnou žádost o dotaci i o proplacení ve všech dotačních programech a stejné požadavky na dokladovost. Usnadnilo by to čerpání dotací napříč všemi dotačními tituly. Dále by se zvýšil zájem o dotace z řad podnikatelů, které administrativní zátěž nejvíce odrazuje od čerpání dotací.

MAS Sdružení SPLAV na základě vyjádření žadatelů bude v budoucnu podporovat hlavně tyto oblasti: zemědělství, veřejnou správu, životní prostředí a lidské zdroje.

4.1.1. METODIKA

Od příjmu žádosti o dotaci po celou dobu realizace projektů poskytovala MAS Sdružení SPLAV žadatelům poradenskou činnost, konzultovala s nimi realizaci projektů, pomáhala při vyplňování změnových hlášení, spolupracovala při vypracování žádostí o proplacení, kontrolovala veškerou dokladovost projektu. Zaměstnanci Sdružení SPLAV prováděli kontrolu projektů před zahájením, v průběhu realizace a po ukončení realizace projektu. Monitoring je dále prováděn pro celou předepsanou dobu udržitelnosti projektů.

Monitoring naplňování cílů MAS probíhal v souladu s předpisy a doporučeními danými v ose IV. LEADER Státním zemědělským intervenčním fondem.

Byl prováděn zaměstnanci MAS v průběhu celého procesu přípravy a realizace projektů, byly monitorovány indikátory vztahující se k jednotlivým projektům a fichím i indikátory stanovené SZIF. Monitorování probíhalo ve čtyřech fázích:

- a) monitoring před zahájením projektů – byly prováděny kontroly u projektů přímo na místě a to u těch, kde v rámci projektu mělo dojít k změně počátečního stavu, např. k výměně střešní krytiny, změně technologie, opravě budovy apod. Kontroly nebyly prováděny u nákupů strojů a zařízení. U projektů, kde docházelo ke změnám, byla pořizována fotodokumentace, která je vždy součástí složky projektu.
- b) v průběhu realizace projektů – kontroly byly prováděny u těch projektů, kde se v průběhu realizace vyskytly problémy, nebo příjemce dotace nedodržel součinnost s MAS. Rovněž zde byla pořizována fotodokumentace a také zápis o řešení situace.
- c) před ukončením projektů – byl monitoring prováděn u všech projektů. Bylo kontrolováno naplnění všech parametrů, které byly stanoveny v žádosti o dotaci. Tento monitoring lze rozdělit na dvě části, jednak administrativní – porovnání veškerých ukazatelů a soulad s pravidly LEADER, především, co se týká obsahu faktur a administrace výběrových řízení. Další částí byla fyzická kontrola na místě, zda bylo uskutečněno vše, co bylo obsahem projektu. Kontrola spočívala např. v porovnání evidenčních čísel strojů s fakturací, měření ploch (komunikace, chodníky, střechy apod.) Součástí protokolu z tohoto monitoringu byla rovněž fotodokumentace.
- d) v průběhu udržitelnosti projektů – v prvních letech byl prováděn monitoring u všech projektů. V dalším období bylo zjištěno, že kontroly není třeba dělat každoročně u projektů, kde není možnost ztráty funkčnosti, jednalo se zejména o projekty obcí – chodníky, komunikace, opravy a další. Rovněž při této fázi monitoringu byla zajišťována fotodokumentace.

Před zahájením realizace Strategického plánu LEADER 2008-13 byl zjišťován výchozí stav následujících indikátorů a stanoveny předpokládané hodnoty na konci období.

Indikátory stanovené MAS:

- počet malých živností v regionu
- počet občanů připojených na základní technickou vybavenost
- počet naučných stezek
- délka pěších komunikací
- počet ekologických zátěží
- počet chátrajících a nevyužívaných objektů v památkové ochraně
- počet chátrajících a nevyužívaných objektů historicky cenných
- počet lůžek ubytovacích kapacit

Indikátory stanovené SZIF:

- počet podniků zavádějících novou výrobu
- zvýšení přidané hodnoty podpořených podniků
- počet propagačních a marketingových aktivit
- počet hodin vzdělávacích kurzů
- počet zpracovaných odborných průzkumů, studií a dokumentů
- objem investic pro jednotlivé subjekty
- objem investic v jednotlivých letech
- celkový objem investic

4.1.2. VÝSLEDKY

Plnění indikátorů bylo průběžně sledováno. Podrobné vyhodnocení bude provedeno po ukončení realizace všech podpořených projektů.

tabulka: naplňování indikátorů MAS

název indikátoru	plánovaná hodnota dle SPL	plněná hodnota k 31. 12. 2013	% dosažení cílové hodnoty
1. počet malých živností v regionu	+8	+1	12,5
2. počet občanů připojených na ZTV	+350	+24	6.9
3. počet naučných stezek	+2	+3	150,0
4. délka pěších komunikací	+5 km	+3,528	70,6
5. počet ekologických zátěží	-8	-9	112,5
6. počet chátrajících a nevyužívaných objektů v památkové ochraně	-5	-4	80
7. počet chátrajících a nevyužívaných objektů historicky cenných	-10	-7	70
8. počet lůžek ubytovacích kapacit	+10	+17	170

Komentář k naplňování jednotlivých indikátorů:

1. Projektové žádosti podávali především žadatelé, kteří již podnikali. U některých sice došlo k rozšíření živností, ale stávající živnostenský zákon u volných živností nevyžaduje zápis živnosti nové, pouze administrativní úpravu.

2. ZTV, která je budována především obcemi, nebyla pozdějším výkladem pravidel programu podporována.
3. Jednalo se o 2 turistické naučné stezky a jednu naučnou cyklostezku. Stezky jsou příslušně označeny informačními tabulemi.
4. Projekty, které žadatelé podávali, měly sice charakter pěších komunikací, ale ve větší míře se jednalo o přístupové cesty k různým objektům, které nebyly do indikátoru zahrnuty.
5. Indikátor byl naplněn především projekty zemědělských subjektů, jednalo se o odstranění nevyhovujících jímek, hal, apod.
6. Majitelé památkově chráněných objektů se snaží hledat zdroje jinde. Je to pravděpodobně proto, že náklady na opravy těchto objektů jsou velice vysoké. Kostely v majetku farností, které by opravy potřebovaly, narážejí na nedostatek finančních prostředků církve k spolufinancování.
7. Zde se projevila nedostatečná definice pojmu „historicky cenný objekt“, zejména obce nepokládají většinu objektů škol, úřadů atp. za historicky cenné, přestože mají pro obec historicky dlouhodobý význam.
8. Zájem o projekty ubytovacích kapacit se projevila spíše ke konci programovacího období a lze předpokládat zájem i v období dalším.

Další indikátory, stanovené SZIF, byly naplněny tak, jak je uvedeno v následující tabulce.

tabulka: naplňování indikátorů SZIF

název indikátoru	situace, stav
počet podniků zavádějících novou výrobu	16
zvýšení přidané hodnoty podpořených podniků	46
počet propagačních a marketingových aktivit	28
počet hodin vzdělávacích kurzů	272
počet zpracovaných odborných průzkumů, studií a dokumentů	4
objem investic pro jednotlivé subjekty	Celková částka není známá, některé projekty nejsou uzavřeny.
objem investic v jednotlivých letech	2008 – 5 142 333 2009 – 8 110 421 2010 – 8 286 373 2011 – 7 323 121 2012 – 7 211 764 2013 - 4 581 106 2014 – 286 451 - neuzavřeno
celkový objem investic	Celková částka není známá, některé projekty nejsou uzavřeny.

4. 2. PŘEDPOKLAD ČINNOSTÍ V OBDOBÍ 2014-2020

Během monitoringu, kontrol a hodnocení bude MAS Sdružení SPLAV postupovat podle předpisů a doporučení daných pro administraci projektů LEADER jednotlivými operačními programy, podrobné předpisy se teprve připravují. Přesné postupy budou proto dopracovány v dalším období.

4.2.1. METODIKA

VÝBĚR A REALIZACE PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

Činnost MAS při výběru a realizaci podpořených projektů bude zaměřena jak na součinnost s příjemci dotace tak i na součinnost s nadřízenými státními institucemi. Výběrový proces bude probíhat v souladu s předem stanoveným a členy MAS schváleným postupem. Hodnotící kritéria a jejich bodová dotace budou voleny tak, aby vybrané projekty co nejvíce podpořily cíle a priority MAS.

Součinnost s příjemci se bude týkat komunikace s žadatelem a konzultací, oprav a příjmu žádostí, hodnocení žádostí podle výběrových kritérií a výběrového procesu, dohledu nad realizací podpořených projektů, pomoci při řešení problémů, pomoci při zpracování změnových hlášení, pomoci při zpracování žádosti o proplacení výdajů a jejich příloh, účast na kontrolách žadatele ze strany jiných organizací, zprostředkování komunikace se státními orgány a MAS atp.

Součinnost s poskytovateli dotace a dalšími státními institucemi se MAS bude zabývat především zpracováním všech potřebných dokumentů a dodržením všech stanovených postupů pro realizaci programu, součinností se státními orgány podle jejich požadavků, zprostředkování komunikace s žadatelem a příjemci dotace, účasti na jednáních a kontrolách státních orgánů u žadatele atp.

INDIKÁTORY

Pro všechny aktivity, které budou naplňovány v rámci opatření a podopatření vytvořených ve strategické části SCLLD, jsou stanoveny měřitelné indikátory. V první řadě jsou to indikátory, které jsou obsaženy v Národním číselníku indikátorů. Pokud národní číselník neobsahoval vhodné indikátory, vytvořila MAS vlastní indikátory pro účely monitorování projektů. Strategie MAS bude obsahovat tři různé úrovně hodnot indikátorů.

Na první úrovni budou hodnoty, které obsahují veškeré prvky (zařízení, objekty, obyvatele, kilometry apod.) v území. Tento ukazatel značí pouze potenciálně možné počty podpořených prvků v území. Na další úrovni indikátorů budou definovány tzv. potřeby regionu, tj. počty prvků, které by MAS chtěla opravit, modernizovat, postavit, uskutečnit apod. V poslední úrovni budou stanoveny závazné hodnoty indikátorů - počty prvků, na které bude dostatek financí a které budou v daném časovém období finančně podpořeny. Hodnoty indikátorů na všech úrovních budou součástí Implementační části Strategie.

Závazné indikátory pak budou podkladem pro pravidelný monitoring projektů.

KONTROLY

Předpokládáme, že kontroly projektů budou dále probíhat ve čtyřech fázích jako v předchozím období, tj.:

- před zahájením projektů
- v průběhu realizace projektů
- před ukončením projektů
- v průběhu udržitelnosti projektů.

Kontrolováno bude plnění podmínek programu, ze kterého bude poskytnuta dotace, plnění podmínek stanovených MAS pro žadatele a realizované projekty a plnění parametrů stanovených žadatelem na

počátku projektu. Kontroly budou realizovány pravděpodobně zaměstnanci MAS nebo členy kontrolního výboru – podle metodiky stanovené pro MAS. Kontrolovány budou všechny projekty.

MONITOROVÁNÍ

Při stanovování jednotlivých monitorovacích ukazatelů bude brána v úvahu zkušenost z předchozího období. Indikátory budou stanoveny na úrovni jednotlivých projektů, výzev, let, operačních programů a MAS. Výsledky budou průběžně vyhodnocovány a zohledňovány v následujících výzvách. Předpokládáme, že hodnoty jednotlivých monitorovacích ukazatelů bude možné v průběhu období upravit podle aktuálního vývoje situace v území MAS.

Monitoring bude probíhat pravidelně po každé výzvě (předpokládáme cca 2x ročně) a budou jej provádět zaměstnanci MAS s členy Programového výboru, výsledky monitoringu budou zveřejňovány na internetových stránkách MAS (www.sdruzenisplav.cz).

HODNOCENÍ

Vyhodnocování monitorovacích ukazatelů bude doplňováno do připravených formulářů podle jednotlivých fichí, výzev a v rámci celého roku, případně jinak stanoveného období a operačních programů. Přehledy vypracované zaměstnanci MAS budou předkládány Programovému a Kontrolnímu výboru k projednání a hodnocení. Vypracovaná hodnotící zpráva bude přednesena členům Valné hromady a využita pro přípravu průběhu výzev v následujícím období.

Rovněž kontroly budou evidovány na formulářích podle jednotlivých projektů a fází se zajišťováním fotodokumentace, a to po celou dobu udržitelnosti.

UDRŽITELNOST

Stejně jako v uplynulém období bude sledována udržitelnost výstupů podpořených projektů. Průběžně sledovány budou všechny projekty, zvláštní pozornost bude věnována zejména potencionálně problémovým projektům.

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5. 1. PROFIL ÚZEMÍ

povinná příloha 2: statistická data

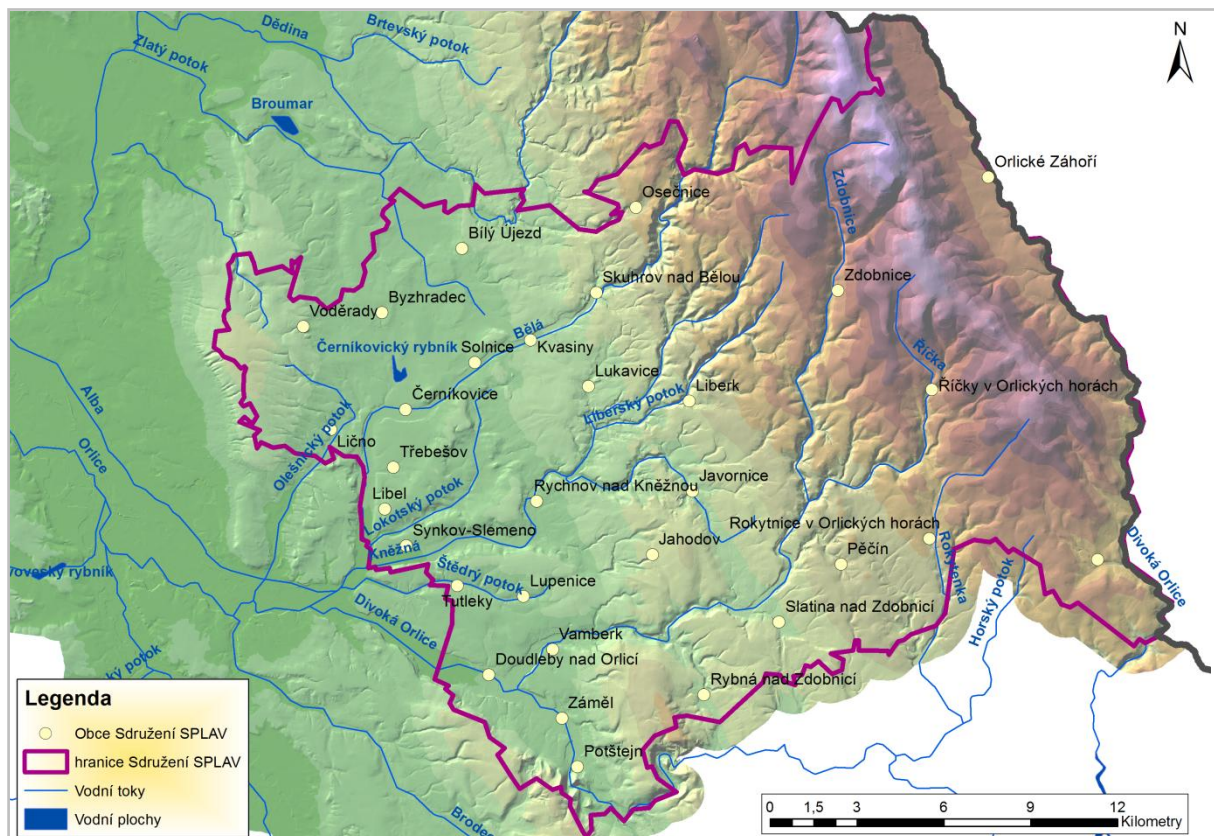
5.1.1. POPIS ÚZEMÍ

Území, které zahrnuje MAS Sdružení SPLAV, z.s., se nachází v severovýchodní části Čech při hranicích s Polskem. Celé leží v Královéhradeckém kraji, v okrese Rychnov nad Kněžnou. Území Sdružení SPLAV tvoří dva rozdílné krajinné celky, a to Orlické hory na východě a Podorlická pahorkatina na západě a jihozápadě území. Geomorfologicky patří území do Sudetské soustavy.

Orlické hory se dále dělí do tří částí, z nichž na území MAS leží nejvyšší a zároveň i nejrozsáhlejší část hor – Deštenská hornatina. Součástí MAS je i hlavní hřeben Orlických hor, i když samotný nejvyšší vrchol (Velká Deštná), již leží cca 400 m mimo území MAS. Nejvyšším bodem v území MAS je vrchol hory Koruna s 1101 m. n. m., ležícím na severovýchodě území na katastru obce Liberk. Kromě toho některé další vrcholy překračují výšku 1000 m. n. n. - Jelenka 1083, Tetřevce 1043, Maruša 1042, U Kunštátské kaple 1041 a Homole 1001 m. n. m.

Na východ, směrem k Orlickému Záhoří a dále do Polska, mají Orlické hory výrazný sklon, zatímco na západ, do vnitrozemí se snižují mnohem pozvolněji. Zde přecházejí do mnohem širší Podorlické pahorkatiny a dále pak do Týništské kotliny, která je součástí Orlické tabule. Nejnižšími body území MAS jsou jednak hladina Divoké Orlice v místě, kde opouští hranice Sdružení SPLAV nedaleko Doudleb nad Orlicí a také území okolo soutoku Kněžné a Bělé na katastru obce Synkov-Slemeno (obě cca 275 m. n. m.).

mapa: fyzická mapa území

Platné k 1. 1. 2014

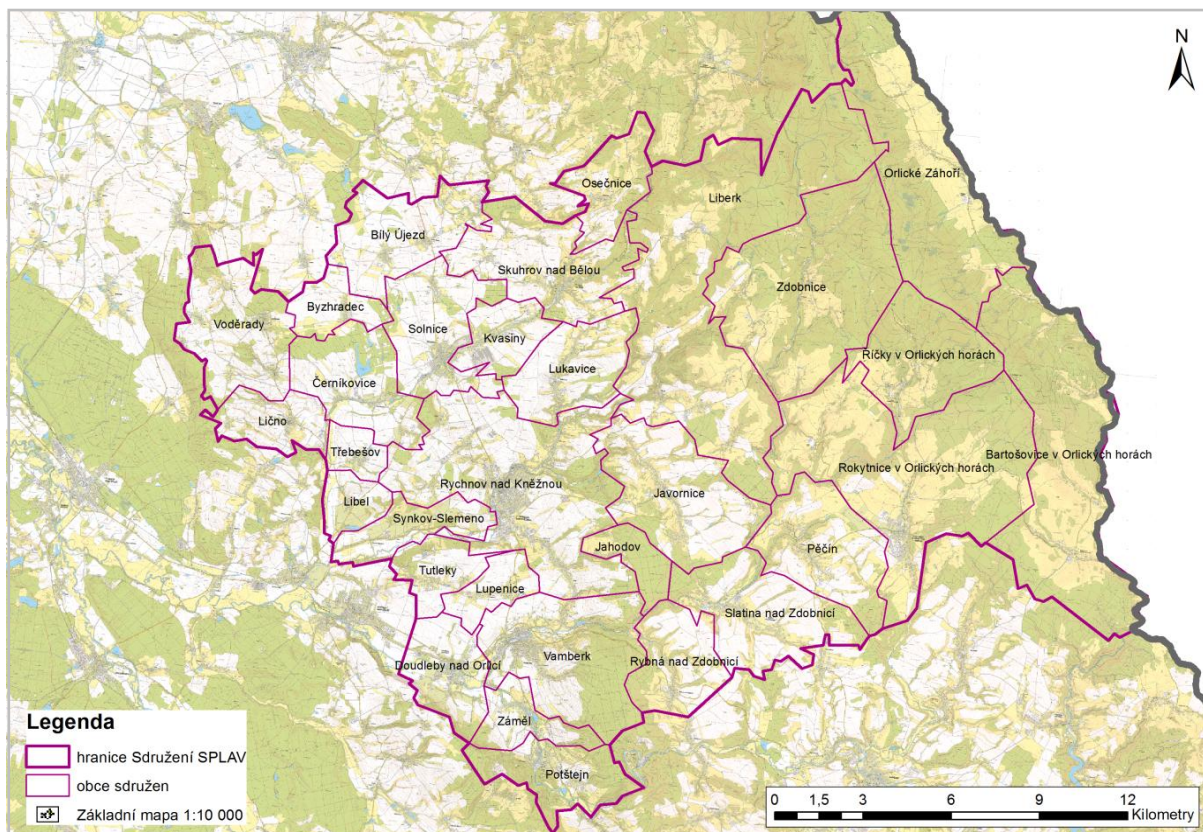
Výškové rozdíly na území MAS se projevují i v rozdílnosti podnebí. Na jihozápadě je podnebí mírné a poměrně teplé, v oblasti Orlických hor je chladnější s větším množstvím srážek, na hřebenech hor je pak chladné s častým výskytem sněhových srážek.

Z hlediska správního uspořádání je území MAS tvořeno především správním obvodem obce s rozšířenou působností (SO ORP) Rychnov nad Kněžnou. Do území MAS Sdružení SPLAV patří všechny obce tohoto SO ORP s výjimkou tří malých obcí jihu správního obvodu, a to Lhoty u Potštejna, Polom a Proruby. Na druhé straně jsou pak součástí MAS Sdružení SPLAV dvě obce ze sousedního SO ORP Kostelec nad Orlicí (Doudleby nad Orlicí a Tutleky).¹⁾

MAS Sdružení SPLAV v současné době tvoří 31 obcí. Jak vyplývá z úvodních odstavců, reliéf MAS je poměrně členitý, zejména pak jeho horská část. Na druhé straně podhorská část ležící na západě a jihozápadě MAS má terén jen velmi mírně vlnitý. Odlíšnosti mezi těmito dvěma částmi MAS se netýkají jen přírodních podmínek, ale i osídlení, příp. dalších charakteristik. Proto jsou zpracovány některé ukazatele zvláště za obce, ležící v Orlických horách (horská oblast) a ostatní obce, ležící mimo toto pohoří (podhorská oblast). Rozmístění obcí a vymezení dle oblastí ukazuje přiložená mapa (kartogram).

¹ Některá data jsou k dispozici pouze za správní obvody. Vzhledem k tomu, že se území v podstatě kryje se SO ORP Rychnov nad Kněžnou, jsou v těchto případech použita data správních obvodů jako hodnoty za celé území MAS SPLAV. Vždy je to v textu, příp. v tabulce uvedeno.

mapa: mapa obcí

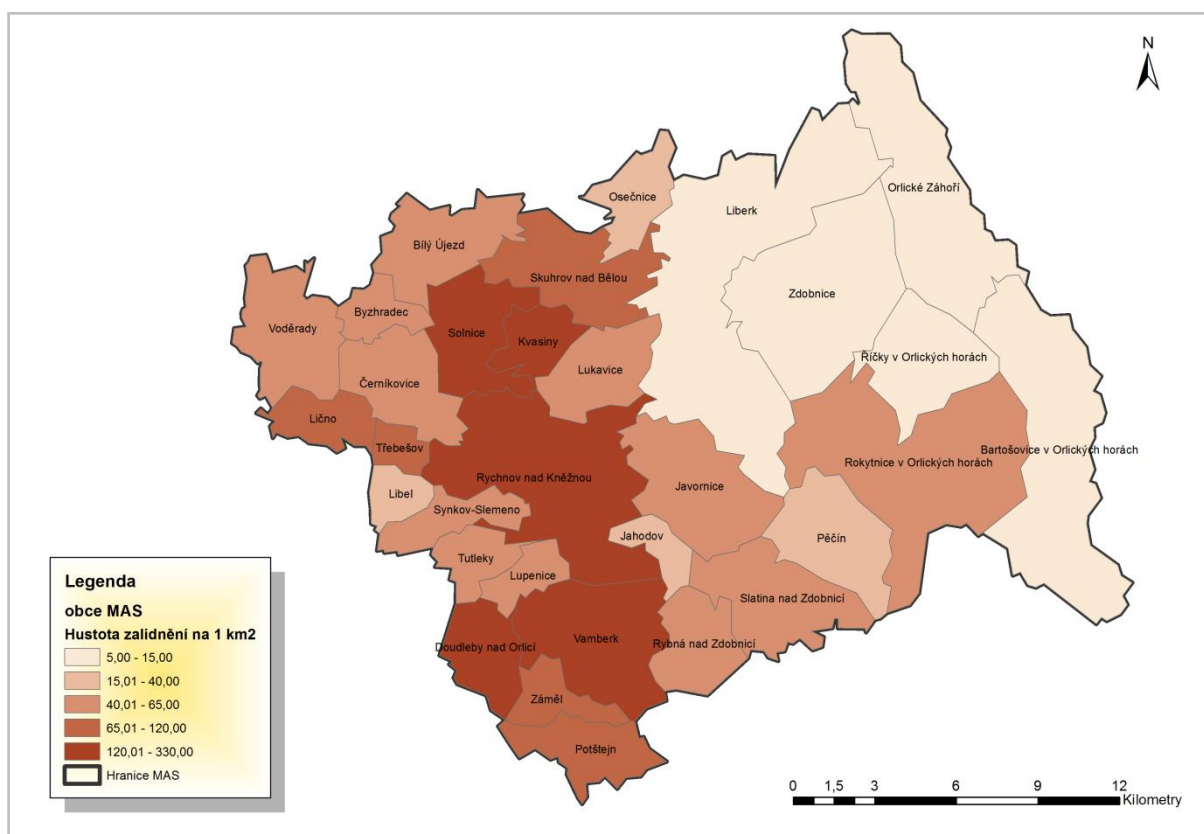
Platné k 1. 1. 2014

Celková rozloha MAS je 513 km² (zhruba polovina rozlohy okresu Rychnov n/K), obě části MAS (horská i podhorská) jsou přibližně stejně rozsáhlé. Přitom však počet obyvatel obou částí je značně odlišný. Zatímco v podhorské části žije 30 430 obyvatel, na území horské části MAS bydlí pouze 5 245 obyvatel. Na území horské části se nachází jediné město – Rokytnice v Orlických horách, ostatní města i obce nad 1000 obyvatel jsou již v podhorské části.

Hustota zalidnění v území MAS činí přibližně 71 obyvatel na 1 km² a je výrazně podprůměrná, jak při srovnání Královéhradeckého kraje, tak zejména České republiky, kde je téměř dvojnásobná. Velmi nízká hustota je především v horské části MAS, kde se pohybuje jen kolem 21 obyvk/km² (z toho v několika horských obcích je hustota zalidnění nižší než 10 obyvatel na 1 km²). Podhorská oblast má hustotu mnohem vyšší, a to 129 ob/km².

Podle evropských kritérií (definice Eurostatu i OECD) se za venkovskou oblast považuje území, v němž hustota zalidnění nepřesáhne hodnotu 150 obyvk./km². Z hlediska tohoto ukazatele se tak MAS Sdružení SPLAV jeví jako jednoznačně venkovské území. Na úrovni obcí pak hodnotu 150 obyvatel na km² překračuje pouze pět obcí (města Rychnov n/K, Vamberk a Solnice a další dvě obce Kvasiny a Doudleby n/O).

mapa: hustota zalidnění obcí – počet obyvatel na 1 km²

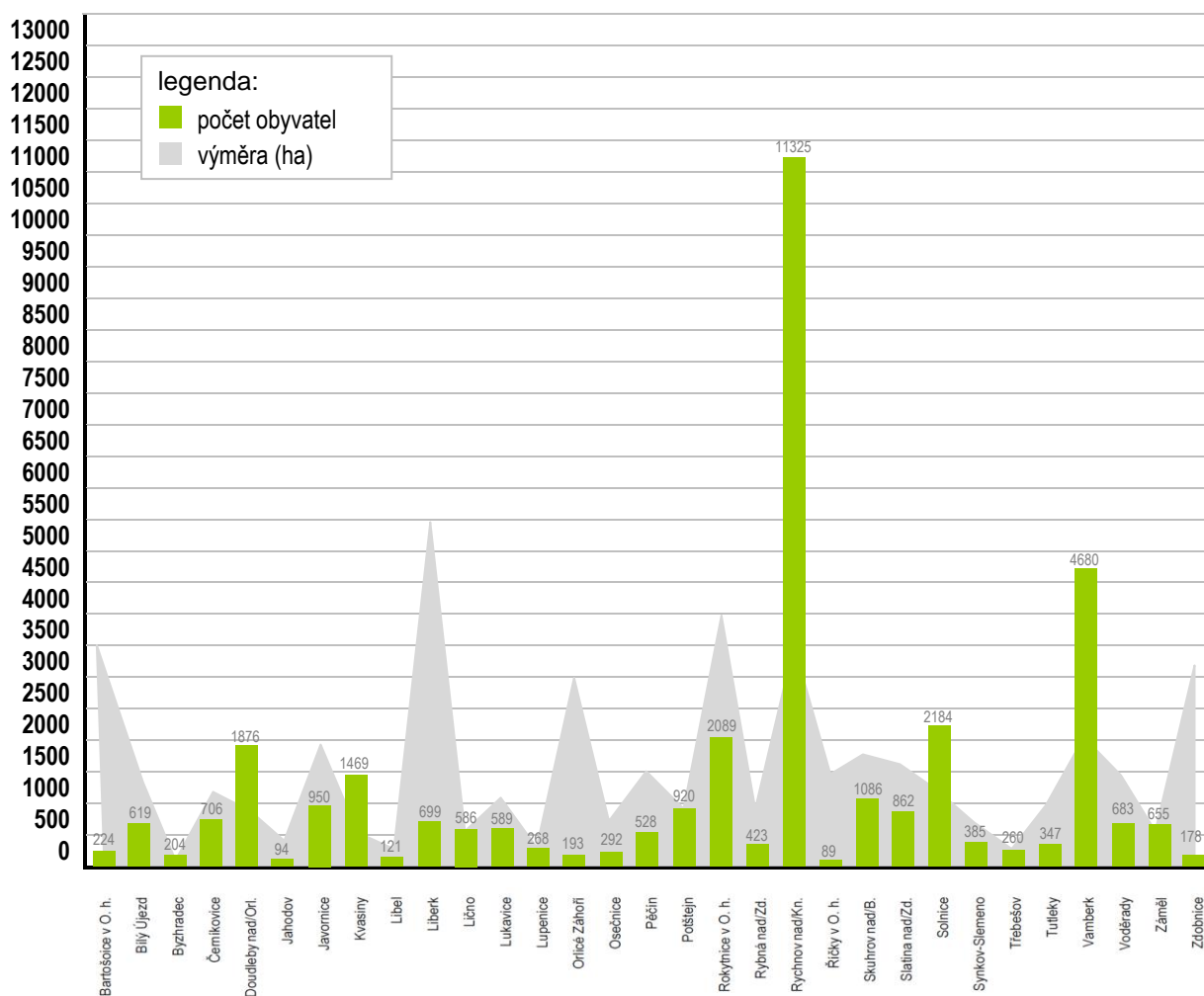
Platné k 1. 1. 2014

Nízká hustota zalidnění, zejména pak při hranicích s Polskem, je z velké části ovlivněna konfigurací terénu. Většina obcí leží na území Orlických hor nebo podhůří. To dokládá i průměrná nadmořská výška jedné obce (měřeno v centrální zastavěné části obce, která je obvykle nižší než okolní části) v rámci řešeného území. Činí více než 400 m.n.m. (v rámci kraje je průměr 339 m.n.m.), ale v obcích při hranicích s Polskem přesahuje 600 m.n.m.

Dalším faktorem nižší zalidněnosti území je periferní poloha v rámci České republiky (území při hranicích s Polskem). Po vstupu Česka i Polska do EU a Schengenského prostoru se sice faktor polohy v příhraničí částečně marginalizoval, nicméně úplné odstranění této bariéry je dlouhodobou otázkou.

V území MAS Sdružení SPLAV převažují zejména malé obce a obce střední velikosti. Pouze jediné město (Rychnov n/K) má více než 10 tis. obyvatel, tři zbývající města (Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) mají 2-5 tis. obyvatel a ještě další tři obce (Doudleby nad Orlicí, Kvasiny a Skuhrov nad Bělou) mají mezi 1-2 tis. obyvateli. Všechny ostatní obce mají méně obyvatel, z toho Říčky v Orlických horách a Jahodov méně než 100 obyvatel. Převahu malých obcí dokládá např. skutečnost, že zatímco v České republice žije v obcích do 1 000 obyvatel jen cca 17 % obyvatelstva, v MAS Sdružení SPLAV je jejich podíl téměř dvojnásobný (32 %).

graf: počet obyvatel a výměra obcí (platné k 1. 1. 2012)

Celé území MAS je zahrnuto do Euroregionu Glacensis, což je nadnárodní sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území Královéhradeckého, Pardubického a části Olomouckého kraje (na české straně) a přilehlé části polského území. Sídlem sdružení na české straně je Rychnov nad Kněžnou. Cílem sdružení je podpora rozvoje území a spolupráce v oblasti územního plánování, hospodářství, ochrany životního prostředí, infrastruktury, cestovního ruchu, školství, kultury a sociální oblasti.

Většina obcí v území MAS je součástí Dobrovolného svazku obcí Rychnovsko. Na území MAS dále působí několik menších svazků obcí.

5.1.2. VYHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU

OBYVATELSTVO – VÝVOJ, VĚKOVÁ STRUKTURA, VZDĚLANOST A DALŠÍ CHARAKTERISTIKY

Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v území je poměrně příznivý a odpovídá celostátní tendenci růstu počtu obyvatel. Během posledních 50 let (od r. 1961) se počet obyvatel v MAS zvýšil o téměř 8 %. Růst počtu obyvatel v území se však zastavil již na přelomu tisíciletí a v posledních 10 letech počet obyvatel

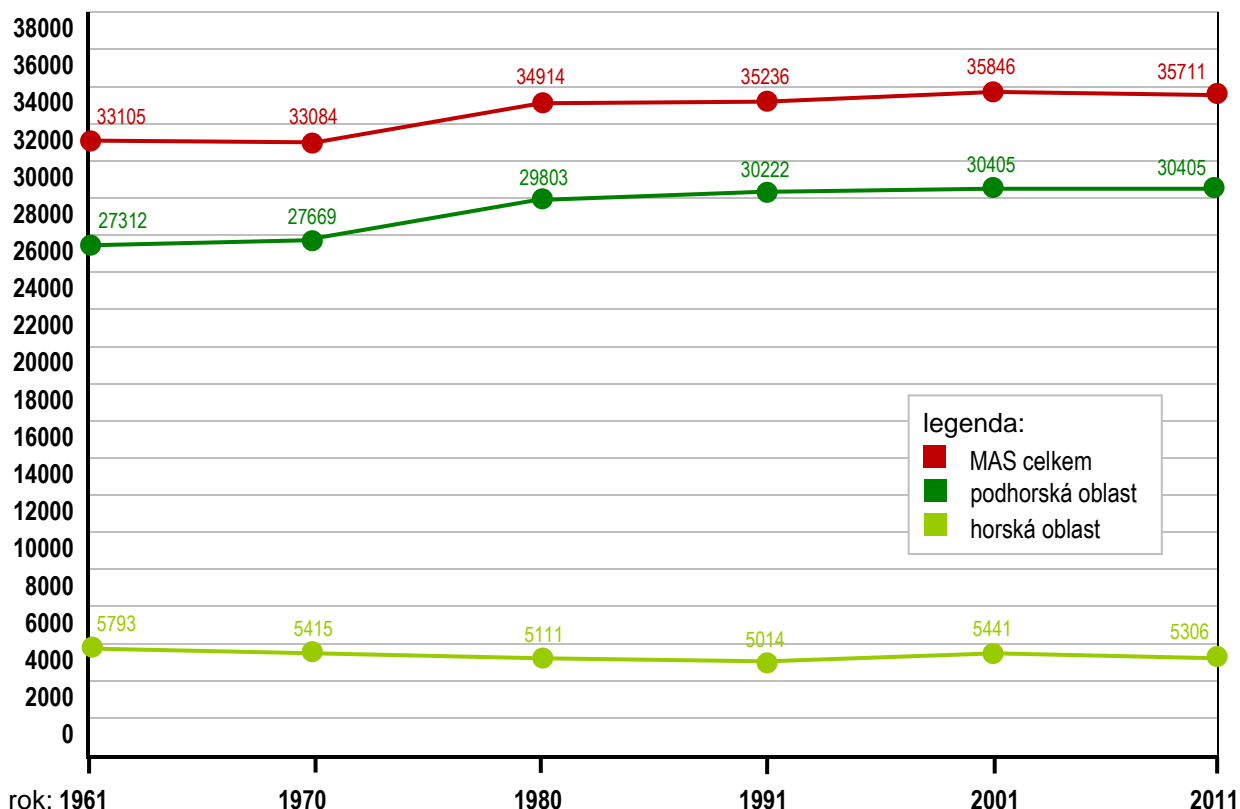
v území pak mírně ubývá. Již delší dobu dochází k nepříznivému demografickému vývoji zejména v horské části MAS, kde obyvatelstva z různých příčin ubývá již mnoho desetiletí. Ani většina podhorské části MAS však nezaznamenávala příznivý vývoj, protože na celkovém růstu počtu obyvatel se téměř výhradně podílelo okresní město Rychnov n/K. Pokud bychom toto město nebrali v úvahu, i v této části by docházelo spíše k poklesu počtu obyvatel.

tabulka: dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1961 – 2011

území	vývoj počtu obyvatelstva podle SLDB						index vývoje obyv.	
	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2011/ 1961	2011/ 2001
podhorská část MAS	27 312	27 669	29 803	30 222	30 405	30 405	113,8	100,0
horská část MAS	5 793	5 415	5 111	5 014	5 441	5 306	91,6	97,5
MAS celkem	33 105	33 084	34 914	35 236	35 846	35 711	107,9	99,6
okres Rychnov n/Kněž.	77 122	76 751	79 491	78 144	78 294	79 251	102,8	101,2
Královéhradecký kraj	540 838	540 337	561 385	552 809	550 724	555 683	102,7	100,9
Česká republika	9 571 531	9 807 697	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 562 214	110,4	103,2

Pramen: ČSÚ

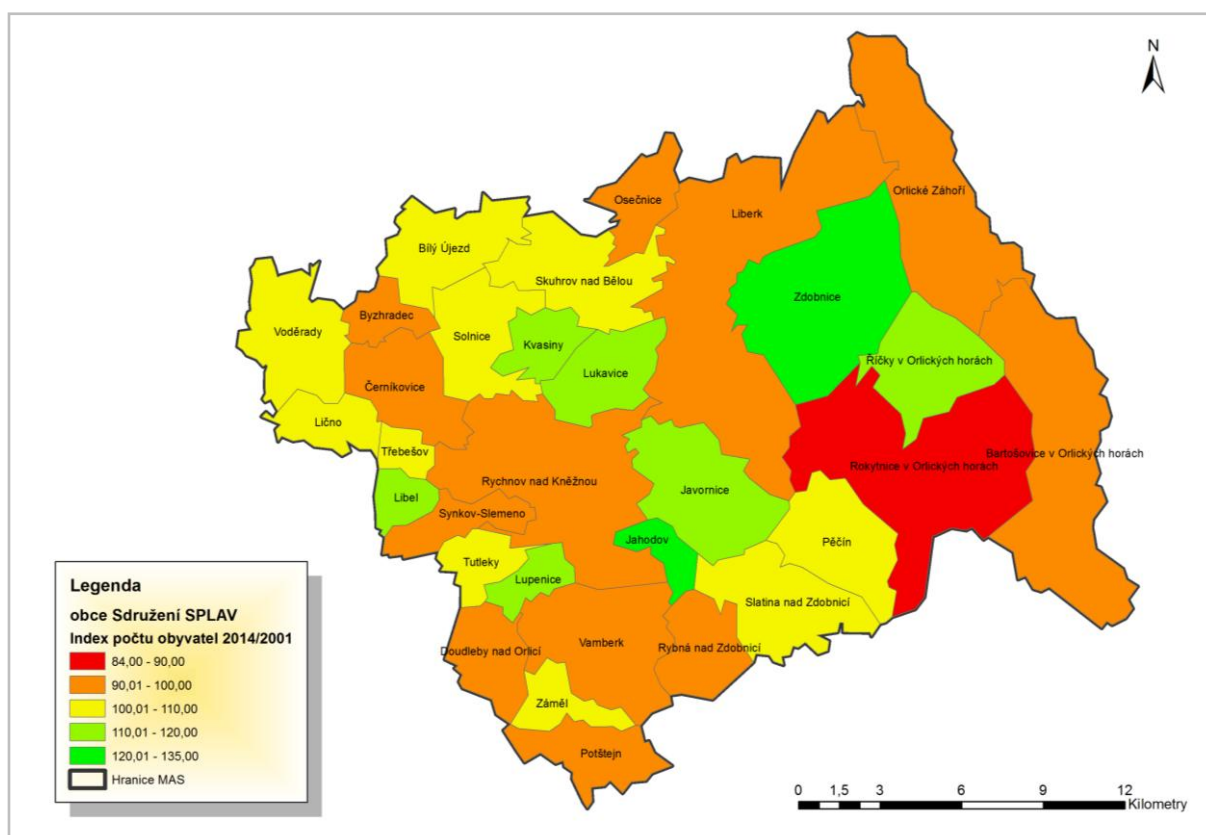
graf: vývoj počtu obyvatel v území

Po roce 2000 dochází ve vývoji počtu obyvatel v řešeném území ve srovnání s obdobím 2. poloviny 20. století ke změnám, a to hned v několika rovinách:

- z hlediska populačního vývoje MAS jako celku se dosavadní přírůstek počtu obyvatel mění v jeho úbytek
- zásadnější je pak změna demografického vývoje v rámci velikostních skupin obcí. Pokles počtu obyvatel zaznamenávají tři ze čtyř měst a zároveň největších obcí MAS (Rychnov n/K, Vamberk a Rokytnice v Orlických horách), přičemž dříve byly všechny tyto obce populačně růstové. Na druhé straně většina menších obcí, dříve demograficky úbytkových, populačně přibývá. Největší absolutní nárůst počtu obyvatel zaznamenávají Kvasiny, relativně pak malé obce Říčky v Orlických horách a Jahodov.

mapa: index vývoje počtu obyvatel obcí 2014/201

Na celkový pokles počtu obyvatelstva v území má vliv především migrace. Území MAS Sdružení SPLAV je především v posledních letech výrazně migračně ztrátové. Zatímco v rámci Královéhradeckého kraje, ale i okresu Rychnov nad Kněžnou převažují přistěhovalí nad vystěhovalými, v řešeném území je tomu naopak. Na zápornou migrační bilanci má vliv především podhorská část MAS, kde dlouhodobě obyvatelstvo ubývá.

Na území MAS se stále zřetelněji projevují změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Je patrný trend stárnutí populace, soustavně klesá podíl dětské složky a naopak zvyšuje se zastoupení seniorské části populace. Počátkem roku 2012 již žilo v území 5 660 obyvatel starších 65 let. Poprvé počet seniorů ve věku 65 a více let převýšil počet dětí do 15 let. Procentuální podíl seniorů dosáhl hodnoty 15,6 %.

V rámci Královéhradeckého kraje i České republiky je podíl seniorů ještě výraznější, v kraji dokonce přesahuje 17 %.

Nejčteněji je v území MAS zastoupena produktivní složka populace. Přibližně 7 obyvatel z 10 bylo ve věku 15-64 let, což odpovídá i zastoupení těchto obyvatel v rámci vyšších celků, kam sledovaný region náleží.

tabulka: věková struktura obyvatelstva v roce 2012

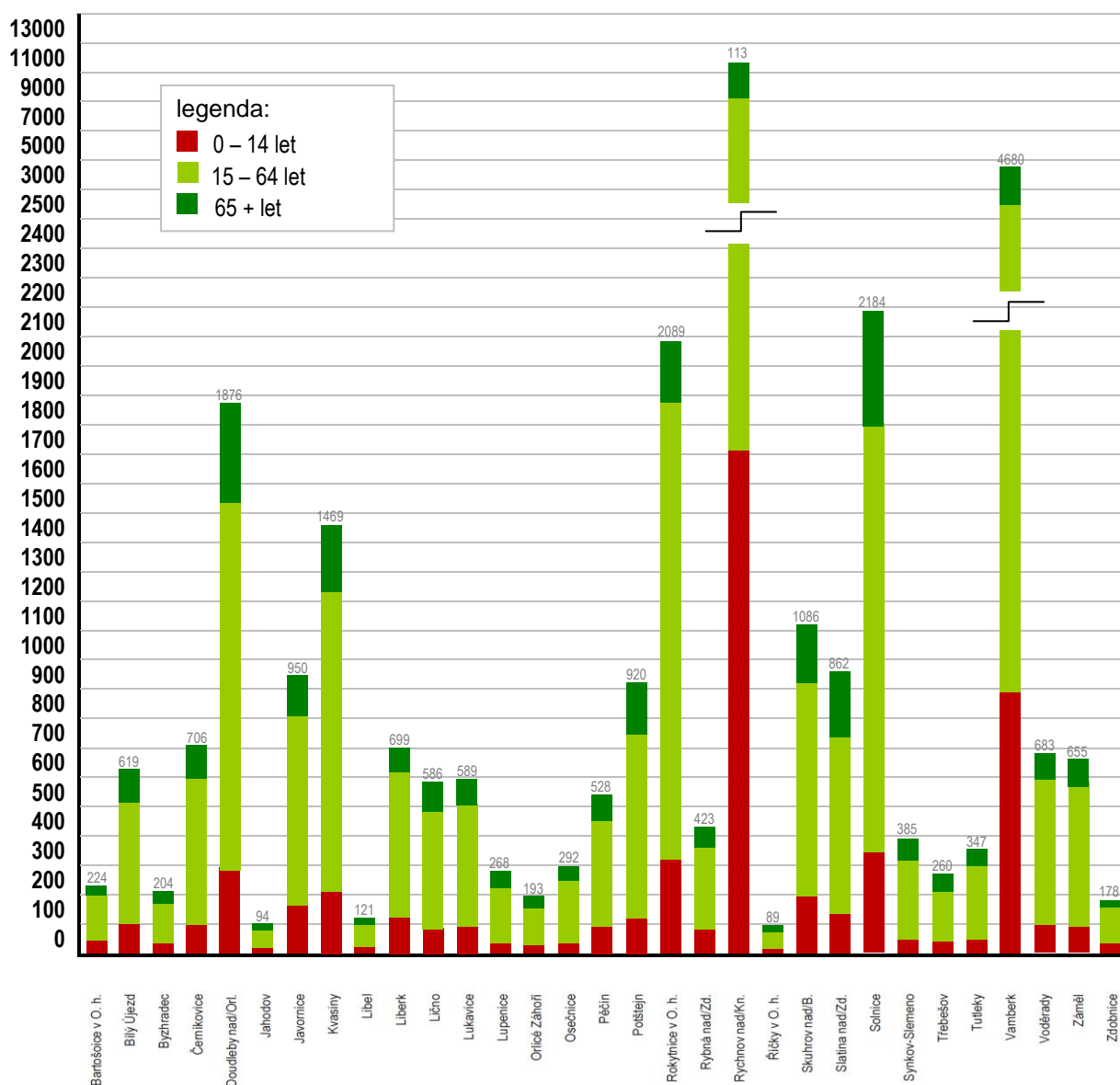
území	počet obyvatel 1. 1. 2012	v tom absolutně			v %		
		0-14 let	15-64 let	65+ let	0-14 let	15-64 let	65+ let
podhorská část MAS	30 430	4 587	20 981	4 862	15,1	68,9	16,0
horská část MAS	5 254	825	3 729	700	15,7	71,0	13,3
řešené území celkem	35 684	5 412	24 710	5 562	15,1	69,2	15,6
okres Rychnov n/Kněžnou	79 067	12 089	54 030	12 967	15,3	68,3	16,4
Královéhradecký kraj	553 856	81 441	377 554	94 861	14,7	68,2	17,1
Česká republika	10 505 445	1 541 241	7 262 768	1 701 436	14,7	69,1	16,2

Pramen: ČSÚ

V rámci porovnání obou částí MAS - pokud se týká věkového složení – převažuje starší obyvatelstvo spíše v podhorské části území. Relativně nejvíce dětí do 15 let se vyskytovalo v Pěčíně a Orlickém Záhoří, naopak v Říčkách žije vůbec nejméně dětí (jak absolutně, tak i v celkovém podílu na obyvatelstvu obce.). Seniorská složka je nejméně zastoupena v Orlických horách (zejména Bartošovice, ale i další obce), na druhé straně v Potštejně je jejich zastoupení téměř dvojnásobné a blíží se pětina tamní populace, podobně jako v nedalekém Vamberku.

Pro území je typická poněkud nižší sídelní stabilita, jelikož jen necelých 47 % obyvatelstva se narodilo v obci současného trvalého bydliště. V rámci kraje i České republiky přibližně polovina obyvatelstva žije ve stejné obci, kde se narodilo. Malá stabilita území je typická zejména pro pohraniční horské obce, v Říčkách v Orlických horách nebo ve Zdobnici se více než 2/3 tamních obyvatel během života do obce přistěhovaly, v Bartošovicích je to dokonce více než tři čtvrtiny obyvatel. Od posledního sčítání je patrný všeobecný trend poklesu počtu obyvatel, kteří se narodili v obci současného bydliště. Celkově je přirozeně nižší sídelní stabilita v horské části MAS.

graf: věková struktura obyvatelstva podle obcí (platné k 1. 1. 2012)

Z hlediska vzdělanosti je na tom poněkud lépe podhorská část MAS, kde podíl obyvatel se středoškolským vzděláním přesahuje celostátní i ostatní průměry a podíl vysokoškoláků se těmto průměrům blíží. Je to opět způsobeno okresním městem, které má vyšší podíl vzdělanějších obyvatel než ostatní obce. V horské části je pak podíl obyvatel se středoškolským vzděláním a zejména pak vysokoškolským vzděláním výrazně podprůměrný.

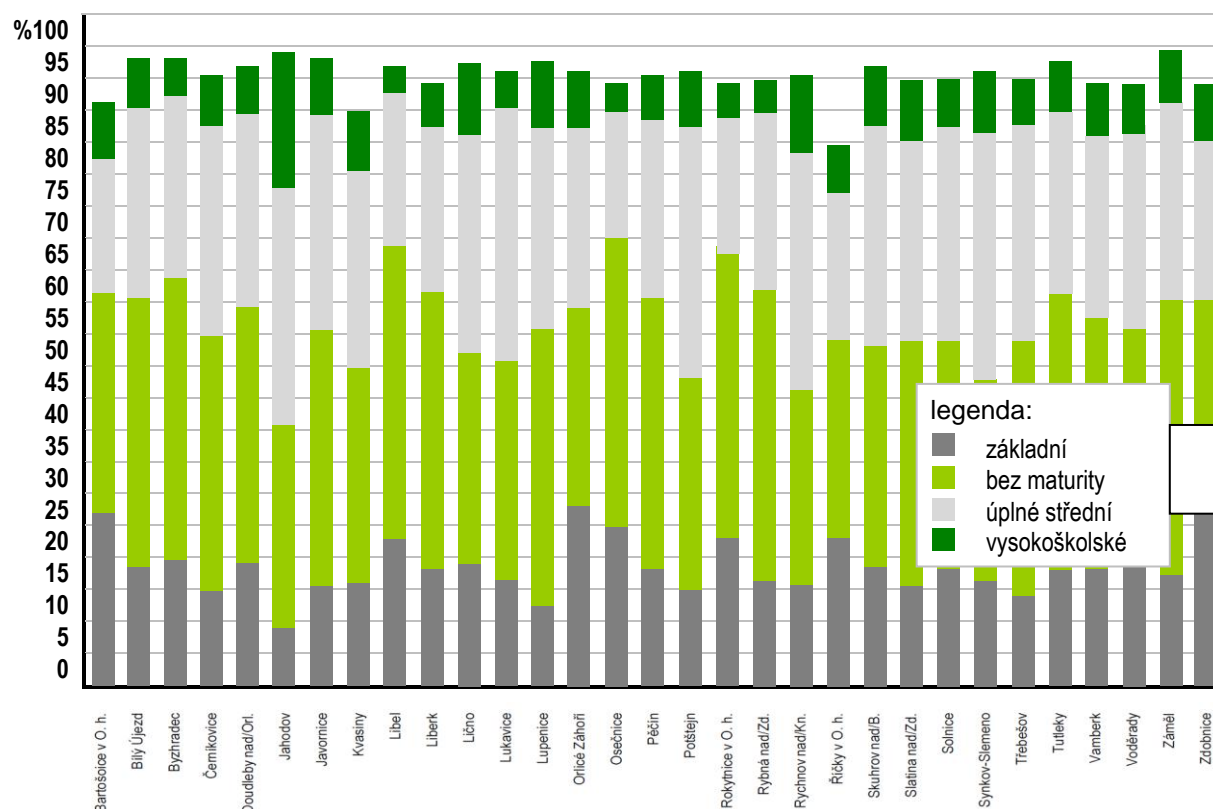
Nejméně příznivé hodnoty mají především malé obce v území (výjimkou je obec Jahodov poblíž Rychnova n/K, kde v době posledního sčítání bydlela více než pětina vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva). Celkově se vzdělanost obyvatelstva mezi sčítáními 2001 a 2011 se ve většině obcí zvýšila (měřeno podílem středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva), byť nadále zůstává mírně podprůměrná.

tabulka: sociální charakteristiky obyvatelstva dle SLDB 2011

území	počet obyvatel 2011	z toho rodáci (v %)	vzdělanost obyv. ve věku 15+ (v %)		rodinný stav obyvatelstva (v %)			
			SŠ	VŠ	svobodní	ženatí/vdané	rozvedení	ovdovělí
podhorská část MAS	30 405	47,2	33,3	9,4	39,5	44,8	9,6	7,0
horská část MAS	5 441	44,6	25,7	6,7	43,0	39,1	10,3	6,8
řešené území celkem	35 711	46,7	32,2	9,0	40,2	43,0	9,7	7,0
okres Rychnov n/Kněž	79 251	46,6	32,2	9,2	39,7	43,4	9,4	7,3
Královéhradecký kraj	555 683	47,5	31,6	10,4	39,1	43,0	10,4	7,3
Česká republika	10 436 560	49,3	33,2	10,5	40,0	42,3	10,3	7,2

Pramen: ČSÚ

graf: vzdělanost v území (údaje ze sčítání 2011)

V území se rovněž v souladu s celostátními tendencemi mění skladba obyvatelstva z hlediska rodinného stavu. Výrazně klesá zastoupení ženatých mužů a vdaných žen, všechny ostatní kategorie naopak zvyšují svoji váhu. U mužů byli nejčetněji zastoupeni svobodní (45%), o něco méně pak ženatí,

rozvedených byla přibližně desetina. U žen dosud mírně převažovaly vdané nad svobodnými, více než desetinu obyvatel pak tvořily rozvedené, ale i ovdovělé ženy.

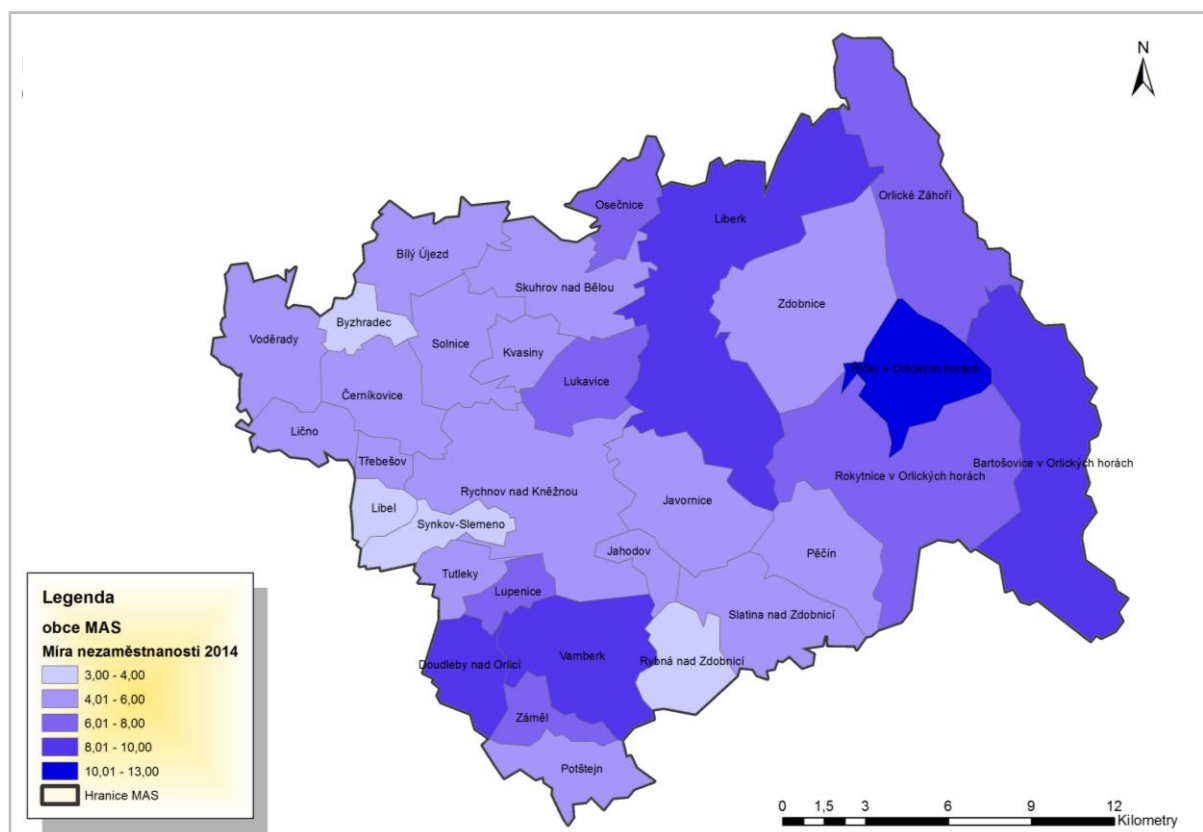
Podíl věřících obyvatel se na území ČR již od konce 2. světové války neustále snižuje a stejně je tomu i na území MAS Sdružení Splav. Při posledním sčítání 2011 uvedlo pouze 11,6 % obyvatel SO ORP Rychnov n/K, že se hlásí k nějaké církvi, ostatní část populace je bez vyznání, příp. na otázku týkající se vyznání neodpověděla.

Podobně dlouhodobě ubývá obyvatel jiné národnosti než české. Více než 70 % obyvatelstva v území uvedla českou národnost (téměř čtvrtina obyvatelstva se k otázce národnosti nevyjádřila), žádná další národnost nezaznamenala ani 1 % případů, pouze slovenská se jí blížila. Otázka na národnost však byla výrazně subjektivní a bylo ponecháno na každém občanovi, jakou národnost uvede. Např. k romské národnosti se v celém SO ORP Rychnov přihlásil jediný občan.

Sčítání poprvé evidovalo i osoby bez bydliště. Ve správním obvodu Rychnov n/K bylo sečteno 19 bezdomovců, což je podprůměrný údaj mezi ostatními regiony (např. v celém Královéhradeckém kraji jich bylo sečteno 467).

Míra nezaměstnanosti v území se dlouhodobě pohybuje v pásmu pod celostátními i celokrajskými průměry a v posledních letech se spíše udržuje na konstantní úrovni. V době SLDB 2011 bylo ve sledovaném území evidováno 1 270 nezaměstnaných, což značí 7,1 % ekonomicky aktivního obyvatelstva. Při porovnání všech SO ORP v Královéhradeckém kraji má správní obvod Rychnov n/K vůbec nejnižší míru nezaměstnanosti. Nízká nezaměstnanost je do velké míry ovlivněna pobočkou závodu ŠKODA AUTO, a.s., v Kvasínách.

mapa: míra nezaměstnanosti obcí k 31. 3. 2014

Další vývoj míry nezaměstnanosti v MAS Sdružení SPLAV se vyvíjel v souladu s celostátními tendencemi, nicméně po celé období byla v území MAS výrazně nižší nezaměstnanost než v kraji a zejména v České republice. Ke konci 1. čtvrtletí 2014 činila míra nezaměstnanosti v MAS 6,06 %, zatímco v Královéhradeckém kraji dosahovala výše 7,44 % a v celé České republice dokonce 8,3 %.

Při porovnání podílu nezaměstnaných obou částí MAS je zřetelný rozdíl mezi nimi. V podhorské části MAS, jejíž součástí je obec Kvasiny, ale i další větší města a obce MAS, činila míra nezaměstnanosti 5,9 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, zatímco v horské části 7,8 %. Tento rozdíl dlouhodobě přetrvává, nicméně v poslední době se přeci jen spíše snižuje. Míru nezaměstnanosti vyšší než 10 % v současné době dosahuje jen obec Říčky, v dalších horských obcích (Orlické Záhoří, Liberk, Bartošovice) se pohybuje mezi 8-9 %. Poměrně překvapivé však je, že podobnou míru nezaměstnanosti dosahovaly k 31. 12. 2013 i Vamberk a Doudleby n/O, tj. obce (resp. město a městys) v podhorské části s dobrou dopravní polohou i nabídkou pracovních míst.

Kromě vyšší obecné míry nezaměstnanosti v příhraničním území je problémem situace některých skupin obyvatelstva, které jen obtížně hledají a nacházejí své uplatnění. Mezi tyto skupiny patří především osoby nad 50 let věku, uchazeči se zdravotním postižením a osoby s nejvyšším základním vzděláním.

tabulka: ekonomické charakteristiky obyvatelstva podle SLDB 2011

území	ekonomicky aktivní obyvatelstvo 2011	nezaměstnaní		podíl zaměstnaných v %		
		absolutně	v %	zemědělství + lesnictví	průmysl + stavebnictví	ostatní
SO ORP Rychnov n/K	16 198	1 117	6,9	4,5	41,3	54,2
okres Rychnov n/Kněž.	37 075	2 732	7,4	4,7	39,5	55,8
Královéhradecký kraj	260 819	21 833	8,4	3,5	35,2	61,3
Česká republika	5 080 573	499 859	9,8	2,7	32,2	65,1

Pramen: ČSÚ

Ze zaměstnaných nejvíce obyvatel pracovalo v průmyslu (36 %, zatímco v ČR jen čtvrtina všech zaměstnaných). V zemědělství pracovalo 4,5 % zaměstnaného obyvatelstva. I přes výraznější nárůst proti předchozímu období dosud vykazují relativně nižší podíl zaměstnanosti (ve srovnání s údaji za celou ČR) pracovníci ve službách a dalších odvětvích.

Jelikož v území převažují malé obce, velký význam má i dojíždka ekonomicky aktivních obyvatel za prací a žáků a studentů do škol. Podle dat SLDB 2001 musela téměř polovina ekonomicky aktivních obyvatel za prací dojíždět mimo obec svého trvalého bydliště. Ve srovnání s ČR se jedná o nadprůměrný podíl, což ale odpovídá velikostní struktuře obcí ve sledovaném území (v menších obcích se častěji dojíždí za prací). Pouze v okresním městě se jedná přibližně o třetinu obyvatel, v naprosté většině ostatních obcí se jedná o více než polovinu obyvatel, v některých obcích dokonce více než tři čtvrtiny obyvatelstva, které musejí dojíždět do zaměstnání mimo obec svého trvalého bydliště.

Vzhledem k často nedostatečné dopravní obslužnosti sídel, ležících v periferních územích při hranicích je tak nutné používání automobilu k cestě do zaměstnání. Je pochopitelné, že čím dál větší počet obyvatel pak bude zvažovat, zda bude za takových podmínek (finanční náklady na dojíždění) jezdit do zaměstnání už proto, že výdělky se v tomto území pohybují výrazně pod celostátním průměrem.

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Vybavenost obcí prvky technické infrastruktury (vodovody, kanalizace, plyn, elektřina) se stále zlepšuje, i když stále nejsou všechny obce a především jejich části napojeny na veškeré inženýrské sítě.

V roce 2011 měli obyvatelé 29 obcí z 31 v MAS možnost napojení na veřejný vodovod, pouze obce Zdobnice a Lupenice veřejný vodovod neměly. V některých obcích však není vodovod rozveden po celém území obce. Týká se to některých okrajových částí např. ve Skuhrově nad Bělou, ale i v dalších obcích, v Bartošovicích v Orlických horách jsou napojena jen dvě katastrální území a např. v Rybné nad Zdobnicí je vodovod přibližně ve 2/3 obce.

Vybudovanou kanalizační sítí vč. čističky odpadních vod (ČOV) mělo 15 obcí z 31, méně jsou kanalizací přirozeně vybaveny menší obce. Z větších obcí dosud chyběla kanalizační sítí vč. ČOV v Doudlebách nad Orlicí. V několika dalších obcích nebo jejich částech funguje alespoň dešťová kanalizace. Vůbec žádnou kanalizaci tak nemají jen v Synkově-Slemeně, ve Zdobnici a pak rovněž v některých částech dalších obcí v MAS, příp. jejich katastrálních územích (Liberk, Lupenice, Lukavice, Slatina nad Zdobnicí nebo Pěčín).

Na dostatečné úrovni je vybavena podhorská část MAS z hlediska úrovně plynofikace, zatímco horské oblasti (vč. jediného města Rokytnice v Orlických horách) nejsou napojeny na plyn. Celkově je tak na plyn napojeno 16 obcí MAS, všechny se nacházejí v podhorské části MAS. Horská část MAS není vůbec plynofikována, naopak z obcí v podhorské části MAS není na plyn napojeno jen pět obcí (Bílý Újezd, Byzhradec, Jahodov, Javornice a Synkov-Slemeno).

Dálkové rozvody zásobují region elektrickou energií. Určitým problémem je vzrůstající podíl technicky zastaralých rozvodů nízkého napětí.

Pokrytí mobilním signálem je vcelku dostatečné. Všechny tři hlavní operátoři pokrývají většinu území regionu. Slabší pokrytí je v některých místech v Orlických horách, jak na hřebenech (hlavně O2), tak i údolích, např. na území Liberka (T-mobil). Relativně největší část bez pokrytí signálu v území pak má Vodafone.

Telekomunikační sítí je již v plné míře digitalizovaná. Území je pokryto všemi čtyřmi multiplexy pro televizní vysílání, i když 3. a zejména 4. multiplex ještě nepokrývá celé území MAS, především oblast Orlických hor. Pokrytí se však nadále rozšiřuje.

Celkové vybavení prvky technické infrastruktury je tedy v regionu na odpovídající úrovni, navíc stále dochází k jeho zlepšování, ať už kvantitativnímu (rozšiřování sítí v území) nebo kvalitativnímu (modernizace stávajících rozvodů). Pouze vybavenost plynem je nižší především z důvodu členitosti terénu, nicméně je otázka, zda v současné době trvá poptávka po této komoditě. Velká část obyvatel totiž ani napojení na plyn nepožaduje.

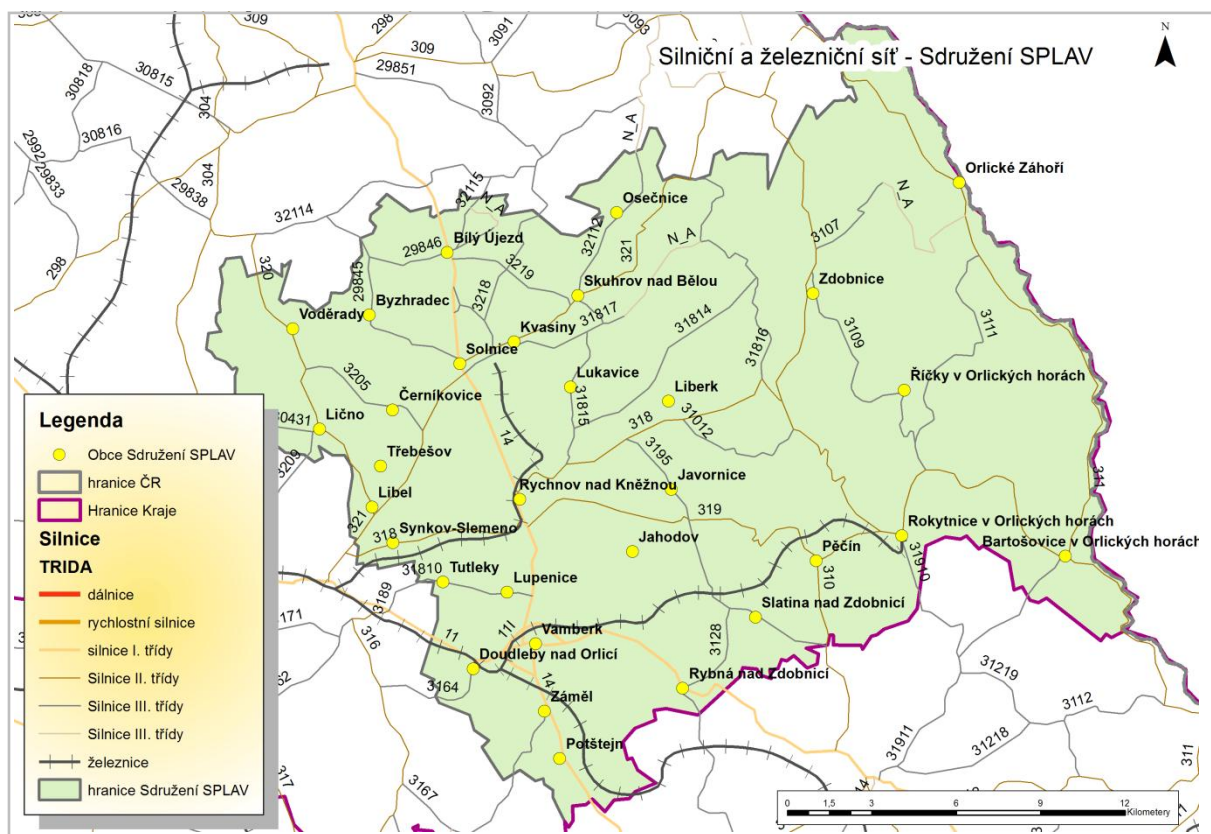
Z územního hlediska je situace poněkud složitější především v horské části MAS, která je podstatně méně vybavena prvky technické infrastruktury. Obec Zdobnice dokonce není napojena na žádnou z inženýrských sítí, v některých dalších horských obcích pak nejsou napojena některá katastrální území.

DOPRAVA V ÚZEMÍ

Dopravní dostupnost území není příliš dobrá. Na území MAS se nenachází žádná dálnice ani rychlostní silnice. K nejbližší dálnici (současné ukončení dálnice D11 nedaleko Hradce Králové) je to ze západního okraje Sdružení SPLAV kolem 40 km, východ území má ještě podstatně větší vzdálenost. Cca 15-20 km jižně od hranic MAS je veden rychlostní železniční koridor Praha – Pardubice – Olomouc/Brno.

Rovněž z hlediska dopravní dostupnosti je situace výrazně rozdílná, pokud se týká srovnání obou částí MAS. Zatímco v podhorské části území je dostupnost přeci jen výrazně vyšší (ale zase s podstatně vyšším provozem a komunikace jsou často přetíženy), horská oblast Orlických hor je dostupná mnohem hůře.

mapa: dopravní mapa území

Regionem prochází dvě silnice 1. třídy - I/11 (Hradec Králové-Ostrava) v jižní části území ve směru západ-východ a I/14 (Náchod-Svitavy) v západní části ve směru sever (resp. severoseverozápad)-jih. Obě silnice se kříží ve Vamberku, který dříve trpěl hustým provozem. Po dokončení tří čtvrtin obchvatu

města se zde nyní dopravní situace výrazně zklidnila. Celková délka obou silnic 1. třídy v MAS Sdružení SPLAV je kolem 40 km (z toho cca 16 km silnice I/11 a přibližně 24 km silnice I/14).

Síť silnic 2. a 3. třídy je mnohem hustší, problémem je spíše stav těchto komunikací. V souvislosti s provozem automobilového závodu v Kvasínách se sice některé z těchto komunikací modernizovaly a výrazně se zlepšila jejich kvalita, některé silnice však stále zůstávají ve špatném stavu. Zejména v Orlických horách pak zvyšují náklady na údržbu všech komunikací nepříznivé klimatické podmínky, členitý reliéf i větší vzdálenosti mezi sídly.

Nejjihnější částí MAS prochází železniční trať 020 (Praha–Letohrad), z ní pak vycházejí dvě lokální tratě (Častolovice–Rychnov nad Kněžnou–Solnice a Doudleby nad Orlicí–Rokytnice v Orlických horách). Zatímco v případě trati Častolovice-Solnice je počet jednotlivých spojů zatím relativně vyhovující, v případě trati Doudleby-Rokytnice jsou snahy o zeslabení provozu na této trati. Obecně lze konstatovat, že obce mají zájem o provoz obou železničních tratí, nicméně provozovatel (České Dráhy) má snahu spoje spíše utlumovat.

Kromě již existujících železničních tratí na území MAS byly zpracovány studie o vybudování nových železnic, které by propojily všechna významná střediska v Orlických horách. Tratě by měly navazovat na současné konečné zastávky v Solnici, Rokytnici v Orlických horách a také v Dobrušce. Rovněž se uvažuje i s jejich napojením na železniční síť v sousedním Polsku. Nicméně realizace těchto projektů na české i polské straně bude vyžadovat značné finanční nároky, ale i vyřešení dalších problémů jako např. výkupy pozemků apod.

Žádné letiště se v regionu nenachází, nejbližší letiště pro pravidelnou mezinárodní osobní dopravu je v Pardubicích. Letiště pro vyhlídkové lety se pak nachází v Žamberku nedaleko východní hranice MAS. Po otevření hranic a přistoupení do Schengenského prostoru v rámci EU se zvýšil význam mezinárodní spolupráce. Na území MAS jsou dva silniční hraniční přechody pro mezinárodní provoz automobilů - Orlické Záhoří/Mostowice do 3,5 tuny a Bartošovice v Orl.h./Niemojów do 9 tun.

Dopravní obslužnost v regionu zajišťují společnosti AUDIS, ČSAD a ČD. Přestože stále může být problém dostat se zejména do a z odlehlejších oblastí, zejména periferních území v Orlických horách, četnost spojů se v posledních letech zvýšila a obslužnost většiny obcí je tak na mnohem lepší úrovni. Veřejná doprava je zavedena do všech obcí řešeného území. Dálkové autobusy mají zastávky ve 12 obcích, železniční doprava je zavedena do 11 obcí území v území (většinou se však jedná o obce, které mají zároveň i dálkové autobusové linky).

VYBAVENOST OBCÍ A SLUŽBY

Síť zdravotnických zařízení v regionu poskytuje odpovídající péči. Jak vypovídají data ČSÚ, zdravotnická zařízení jsou ve 12 obcích MAS. Mají ho všechny obce s více než 800 obyvateli s výjimkou Javornice, na druhé straně nejmenší obcí se zdravotnických zařízení je Orlické Záhoří, kde je však z důvodu velké vzdálenosti a zejména obtížné dopravní dostupnosti do sousedních zařízení potřebné. Komplexní péči v regionu zajišťuje Oblastní nemocnice v Rychnově n/K. Nicméně v relativním srovnání počtu lékařů (2,9 v přepočtu na 1000 obyvatel) je okres Rychnov nad Kněžnou (za který jsou k dispozici data) podprůměrně vybaven, ať už ve srovnání s Českem nebo i ostatními okresy kraje.

Na území MAS působí integrovaný záchranný systém, který zajišťuje nepřetržitou službu zdravotníků, hasičů a Policie ČR.

Základním stabilizačním prvkem každé obce obvykle bývá existence školy. V 10 obcích území je úplná ZŠ (1. – 9. ročník), v dalších 11 obcích pak je jen škola s jedním stupněm (nejčastěji 1.-5. třída). Zbýlých 10 převážně malých obcí nemá na svém území školu a děti musí dojíždět. Největší obcí bez školy je Liberk. Přitom se jedná o velmi rozlehlou obec s několika sídly v relativně velké vzdálenosti od sousedních sídel i od obcí, v nichž se škola nachází.

Podobná vybavenost obcí je i u mateřských škol. Na území MAS se nachází 26 mateřských škol ve 21 obcích (Rychnov n/K má 6 MŠ). Na rozdíl od ZŠ má na svém území mateřskou školu obec Liberk, naproti tomu v Kvasínách ji zatím neprovozují, nicméně díky zvyšujícímu se počtu dětí chystají její zřízení.

Pokud se týká vyšších stupňů škol, v regionu jsou tři střední školy a jedna vyšší odborná škola (vše v Rychnově n/K); vysoká škola se zde nenachází.

Z hlediska vybavenosti obcí kulturními zařízeními je – stejně jako v ostatních případech – nejlepší vybavenost v Rychnově nad Kněžnou, kde se nachází všechna důležitá kulturní zařízení vč. kina a divadla. Pouze 6 obcí nemá knihovnu, největší z nich je pak Javornice. Kromě největších obcí má nejvíce kulturních zařízení obec Potštejn (muzeum, 2 galerie a další kulturní zařízení). Z nejvýznamnějších kulturních zařízení v MAS lze jmenovat Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, Pevnost Hanička u Rokytnice v Orlických horách (muzeum), Památník Karla Poláčka v Rychnově n/K (galerie) a Muzeum krajky ve Vamberku.

Podrobné informace o rozmístění školních, zdravotnických i kulturních zařízení v jednotlivých obcích MAS zobrazují tabulky v příloze.

Síť zařízení sociální péče odpovídá potřebám regionu. Podle podrobného členění zařízení sociálních služeb z Veřejné databáze ČSÚ se na území SO ORP Rychnov nad Kněžnou (tj. přibližně území působnosti MAS Sdružení SPLAV, z.s.) nacházelo k 31. 12. 2011 celkem 18 zařízení sociálních služeb, z toho tři denní stacionáře, jeden týdenní stacionář, tři domovy pro osoby se zdravotním postižením, jeden domov pro seniory, jeden domov se zvláštním režimem, jedno chráněné bydlení, jedno nízkoprahové zařízení pro mládež, dvě sociální poradny, jedna sociálně terapeutická dílna, tři centra rehabilitačních služeb a jedno středisko pro služby následné péče. Kapacita v těchto zařízeních je ve srovnání s Královéhradeckým krajem i celou ČR mírně nadprůměrná.

Kromě údajů ČSÚ byla vybavenost obcí zjišťována i místním šetřením. Z něj mj. vyplývá, že většina obcí má na svém území obchod s potravinami a také restauraci. Celkem 21 obcí má obě zařízení (obec Byzhradec však jen pojízdnou prodejnu 3x v týdnu, Pěčín hospodu bez kuchyně a Voděrady pouze sezónní restauraci, avšak zde mají možnost stravování ve školní jídelně).

Z ostatních 10 obcí má pět obcí pouze restauraci (Libel, Liberk – zde jen některé části obcí, Lično, Lupenice a Synkov-Slemeno), tři obce naopak jen obchod, nejčastěji se smíšeným zbožím (Kvasiny, Třebešov a Tutleky). Pouze jediná obec Sdružení SPLAV nemá na svém území ani restauraci ani obchod (Jahodov).

Celková vybavenost obcí je tak značně rozdílná a ve velké míře závisí na velikosti obce. Města a větší obce MAS mají odpovídající vybavenost, problém nastává v některých menších obcích. Pozornost by

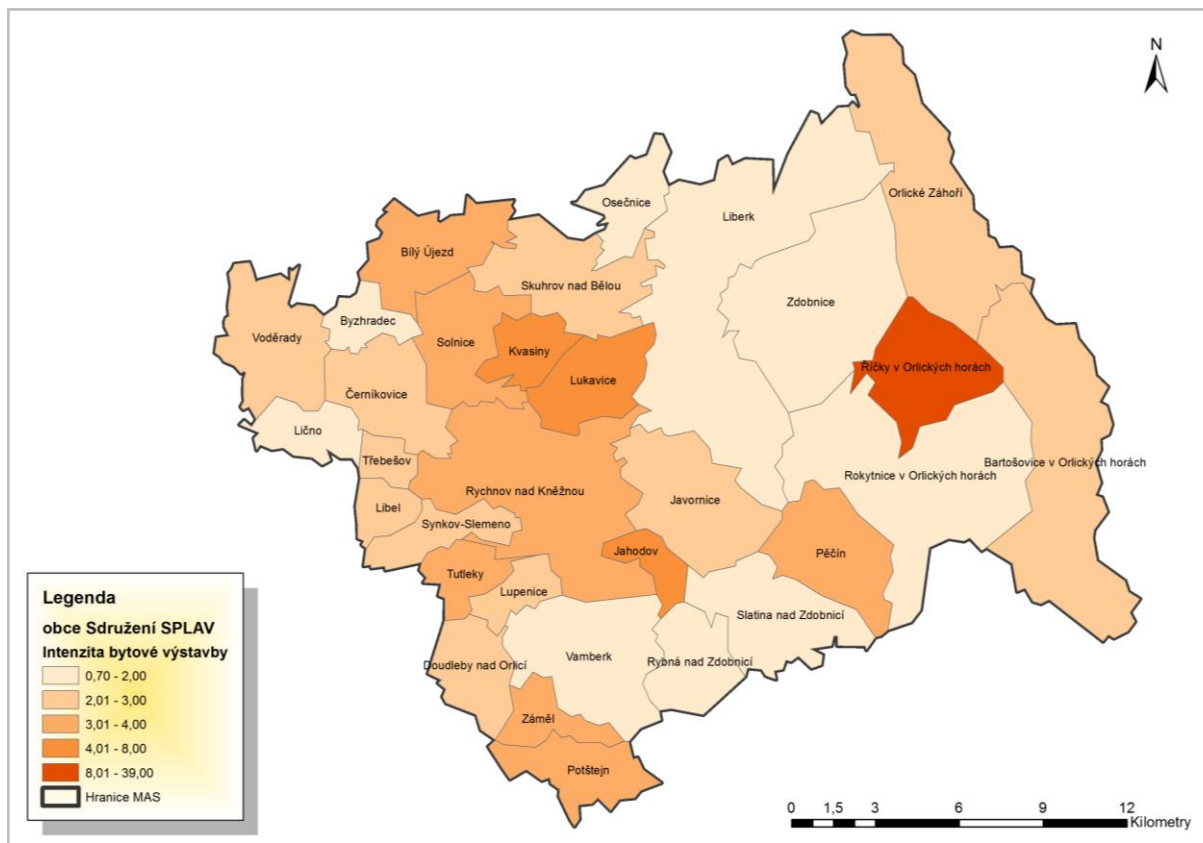
se měla zaměřit zejména na obce, které nemají základní občanskou vybavenost a zároveň mají horší dopravní dostupnost do největších center území.

BYDLENÍ

K datu posledního sčítání 2011 bylo na území 31 obcí MAS evidováno 9 254 domů, z toho byla převážná většina rodinných domů (více než 71 %, což je nadprůměrný údaj ve srovnání s vyššími územními celky), jen menší část tak tvořily bytové a další domy. Toto rozdělení odpovídá velikostní struktuře sídel MAS, pro menší obce je charakteristický vyšší podíl bytů v rodinných domech. Ve všech domech se nacházelo 13 189 trvale obydlených bytů. Průměrný počet bytů v jednom domě tak činil jen 1,3 bytů.

Srovnání počtu trvale obydlených bytů a bydlících obyvatel ukazuje, že v jednom bytě žilo v průměru 2,7 osob (podobně jako v celém kraji, ale více než v celé ČR). Neznamená to však, že obyvatelé MAS mají – pokud se týká bydlení – horší kvalitu než jiné oblasti ČR. Byty (jak v rodinných domech, tak i v bytových domech) jsou v průměru o něco rozlehlejší, než je tomu v České republice. Každý člověk má k dispozici ve svém bytě v průměru cca 33 m² obytné plochy, podobně jako obyvatelé v kraji i v celé republice.

mapa: intenzita bytové výstavby v území 1997 – 2012 (počet nově postavených bytů na 1000 obyvatel ročně)

Poměrně výrazné rozdíly jsou v právním užívání bytů. Ve vlastním domě bydlela téměř polovina domácností (46,4 %), zatímco v ČR jen asi třetina domácností. Všechny ostatní významnější formy bydlení jsou pak v MAS zastoupeny mnohem méně ve srovnání s Českem. Největší rozdíl je u družstevní formy bydlení, která je v MAS zastoupena jen cca 5 %, ale v ČR téměř jednou desetinou bytů.

Průměrné stáří domů na území MAS je kolem 50 let a pohybuje se přibližně na úrovni vyšších územních celků. Mnohem mladší jsou bytové domy (jak ve srovnání s rodinnými domy, tak i ve srovnání s bytovými domy za vyšší celky). Nicméně vzhledem k počtu bytových domů, kterých je v území necelá desetina všech domů, nemají takovou váhu.

Relativně velké rozdíly ve stáří rodinných domů jsou v rámci území MAS. Výrazně starší jsou v průměru domy v pohraniční, horské části MAS (bývalé sudetské oblasti). V některých obcích (Zdobnice, Říčky, Orlické Záhoří, a pak také Libel) jsou domy v průměru starší 60 let. Proti tomu většina obcí v podhorské (vnitrozemské) části MAS má domy staré jen kolem 40-45 let.

Z celkového počtu 9 274 domů na území MAS jich je 1 781 (necelá pětina) neobydlena. Důvody neobydlenosti mohou být různé, v některých případech jsou domy fakticky obývané, nicméně obyvatelé neuvědli, že zde trvale přebývají, v některých případech již naopak domy nemusí být vůbec způsobilé k bydlení. Třetím nejčastějším případem pak bývá skutečnost, že domy slouží k rekreaci. V případě MAS bylo takových domů 838 (téměř desetina všech domů).

Rozmístění domů sloužících k rekreaci je v rámci MAS značně nerovnoměrné. Přirozeně se soustřeďují především do horských obcí s větším rekreačním potenciálem, nicméně není to vždy pravidlem. Ze tří obcí, které v době SLDB neevidovaly žádný takový rekreační objekt, jsou dvě horské (Říčky a Zdobnice) a pouze jedna podhorská (Jahodov). Určitě není pravda, že v uvedených obcích, zejména prvních dvou, nejsou rekreační objekty, ale pravděpodobně v každém z takových objektů některý obyvatel uvedl svoje bydliště. Ostatně v době předchozího sčítání (2001) bylo v Říčkách evidováno 12 neobydlených domů z důvodu rekreace z celkového počtu 34 domů.

Jinak málo rekreačních objektů má na svém území většina podhorských obcí, vč. největšího města Rychnova n/K. Dokonce i v absolutním měřítku má většina horských obcí více domů určených k rekreaci než v Rychnově (absolutně nejvíce Pěčín a Liberk – 65 objektů). V relativním vyjádření pak čtyři obce mají z celkového počtu všech domů více než pětinu neobydlených za účelem rekreace – kromě předchozích ještě Bartošovice v Orlických horách a Rybná nad Zdobnicí.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Životní prostředí v MAS je negativně ovlivňováno regionálními zdroji, zejména z průmyslové výroby. Emise tepelných elektráren a dalších zdrojů částečně ničí zdejší přírodní bohatství. Přesto ale dlouhodobě platí, že území patří v rámci České republiky mezi oblasti s nejnižšími hodnotami z hlediska znečištění ovzduší. Po roce 1990 došlo k poklesu koncentrací emisí ze stacionárních zdrojů, více se vyskytují pouze emise NO_x zásluhou zvýšené automobilové dopravy, i tak jsou však podprůměrné.

V rámci MAS se nachází jedna stanice, které měří sledované koncentrace emisí v ovzduší – městská stanice v Rychnově nad Kněžnou. V bezprostředním okolí MAS je rovněž umístěna stanice Šerlich na hřebeni Orlických hor. V roce 2010 byly průměrné roční koncentrace oxidu dusíku na Šerlichu jen 6,2

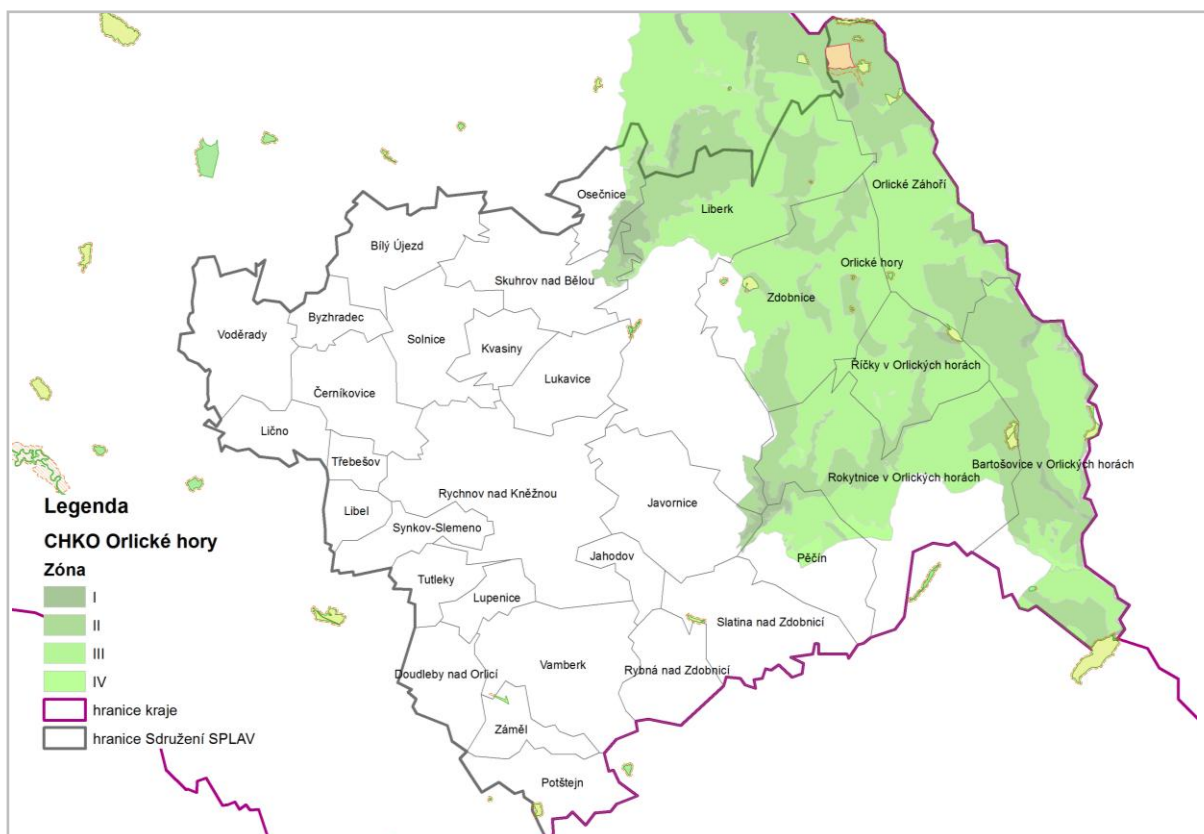
mikrogramů na 1 m³, v Rychnově n/K 15 µg/m³, ale např. na některých stanicích v centru Prahy i přes 50 µg/m³. Nejvyšší 24 hodinová koncentrace polétavého prachu na Šerlichu byla 45,5 µg/m³, v Rychnově n/K 89,0 µg/m³, přitom na Kladensku dosahovala i přes 300 µg/m³. Podobné je to i s hodnotami oxidu siřičitého. V roce 2010 dosahovala max. denní koncentrace na Šerlichu 26,4 µg/m³, v Rychnově n/K 47,2 µg/m³, zatímco v Karviné 134,3 µg/m³.

Geologické podloží v podhůří Orlických hor způsobuje nepatrně vyšší riziko výskytu radonu. Soustavně však probíhá jeho měření a zvýšené hodnoty se již téměř nevyskytují.

Na území MAS není žádná spalovna odpadů, skládky odpadů jsou v Rychnově nad Kněžnou a Potštejně.

Všechna 4 města v území mají svoji čistírnu odpadních vod, jako poslední byla uvedena do provozu v roce 2007 ČOV v Solnici.

mapa: mapa CHKO Orlické hory

Severovýchodní část území MAS se nachází v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Orlické hory a větší část (asi 80 % MAS) se nachází v chráněných oblastech přirozené akumulace podzemních vod (CHOPAV). Jedná se o CHOPAV Orlické hory, CHOPAV Východočeská křídla (podhorské oblasti) a CHOPAV Žamberk-Králíky (Rokytnicko).

Na území MAS se dále nacházejí tyto chráněné lokality:

- národní přírodní rezervace – Trčkov (Orlické Záhoří)

- přírodní rezervace – Hraniční louka, Trčkovská louka, Bedřichovka (Orlické Záhoří); Komáří vrch (Říčky, Orl. Záhoří); Kačerov, Pod Zakletým (Zdobnice); Černý Důl (Bartošovice, Rokytnice); Neratovské louky (Bartošovice); Ve Slatinské stráni (Slatina n/Z); Zámělský Borek (Záměl, Vamberk); Modlivý Důl (Potštejn)
- přírodní park – Les Včelný (Rychnov n/K); Orlice (Potštejn, Záměl, Doudleby n/O); Údolí Rokytenky a Hvězdné (Rokytnice)
- přírodní památka – Rašeliniště pod Předním vrchem (Bartošovice); Velká louka (Orl. Záhoří); U Kunštátské kaple (Orl. Záhoří); Sfinga (Liberk); Rašeliniště pod Pětirozcestím (Zdobnice)
- památný strom – Bartošovice, Javornice, Kvasiny, Liberk, Pěčín, Potštejn, Rokytnice, Rybná, Rychnov n/K, Říčky, Skuhrov n/B, Zdobnice
- Natura 2000 – evropsky významná lokalita – Trčkov, Divoká Orlice, Kačerov, Uhřínov, Zdobnice
- Natura 2000 – ptačí oblast – Orlické Záhoří

ŽIVOT V OBCÍCH

O životě v obcích pojednává samostatný text, který charakterizuje jednotlivé obce. U každé obce je uveden přehled o spolcích a sdruženích a také popsána kulturní, sportovní i jiná vybavenost příslušné obce.

Z akcí, které přesahují rámec MAS, lze jmenovat mezinárodní lyžařský závod mládeže Skiinterkritérium, který se každoročně pořádá na svazích vrchu Zakletý v Říčkách v Orlických horách, festival spisovatele Karla Poláčka v Rychnově n/K (Poláčkovovo léto), Orlicko-Kladský varhanní festival nebo Mezinárodní setkání krajčářek ve Vamberku.

Celkově lze konstatovat, že život v obcích MAS je poměrně bohatý, což dokládá i počet nejrůznějších spolků a sdružení na území MAS. V podstatě v každé obci mají nějaký spolek, většinou se dokonce jedná o více spolků nebo sdružení.

Nejčastějším takovým spolkem jsou hasičská sdružení (20 spolků), která působí ve více než polovině obcí. Zejména v nejmenších obcích jsou často iniciátorem společenského života v obci. Kromě toho se relativně často v obcích realizují i nejrůznější sportovní sdružení či kluby (19 spolků, především se přitom jedná o TJ Sokol). Relativně často působí i myslivecká sdružení či spolky (10) a také různá chovatelská a další sdružení okolo živých tvorů (9 spolků, v tom i rybářské). Další sdružení a spolky se již vyskytují mnohem méně často, maximálně ve dvou případech (např. Červený kříž nebo divadelní spolek).

PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST

V MAS Sdružení SPLAV žilo v době SLDB 2011 celkem 17 728 ekonomicky aktivního obyvatelstva. Ukazatel ekonomicky aktivních má klesající trend především z důvodu nárůstu počtu osob v důchodovém věku. Ze všech ekonomicky aktivních obyvatel bylo 16 479 zaměstnaných (zaměstnanost tak činila téměř 93 % EA). Více o struktuře zaměstnaných i o nezaměstnanosti je popsáno v kapitole obyvatelstvo.

Na území MAS není žádná dominantní oblast hospodářské činnosti. Relativně výrazně je dosud rozšířena zemědělská výroba. Vzhledem k méně příznivým přírodním podmínkám zejména v Orlických horách a jejím podhůří je však do značné míry závislá na dotační podpoře.

V oblasti průmyslu převažuje strojírenská výroba, naopak dříve hojně rozšířený textilní průmysl byl výrazně utlumen.

Pokud se týká velikostní struktury podniků, z hlediska oficiální statistiky převažují v území menší a střední podniky. Vzhledem k tomu, že podniky jsou evidovány podle sídla, není do statistických údajů zahrnut závod Škoda Auto Kvasiny. V území tak podle údajů ČSÚ není ani jediný podnik s více než 1 000 zaměstnanci. Největší zaměstnavatelé k 31. 12. 2011 byly ESAB Vamberk, s.r.o. (výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin) a ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o. (výroba zámků a kování) – oba v kategorii 500-1 000 zaměstnanců. Ostatní podniky již měly méně než 250 zaměstnanců.

Z dalších významných výrobních společností, které zaměstnávaly více než 100 pracovníků, je možno uvést společnost Pewag s.r.o. ve Vamberku (výroba kovodělných výrobků), ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o. (výroba a opravy ložisek, ozubených kol, převodů a jiných dílů), Aquaservis, a.s., Rychnov n/K (Výroba a rozvod vody), Vaspo Vamberk, s.r.o. (Stavební závod), Alfa Plywood, a.s., Solnice (Výroba dřevařských výrobků), ASV výrobní družstvo Solnice (výroba příslušenství motorových vozidel), Mados MT, s.r.o, Lupenice (Výstavba pozemních staveb), Matrix, a.s., Třebešov (Výroba pilařská) a Charvát, a.s., Doudleby n/O (Výroba minerálních výrobků).

Největším zaměstnavatelem nevýrobní sféry je Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, v níž pracuje kolem 450 zaměstnanců, v dlouhodobém měřítku jejich počet spíše klesá. Jde zároveň o jednu z mála provozoven, kde pracuje výrazně více žen než mužů (cca 80 %).

Nicméně fakticky je samozřejmě největším zaměstnavatelem MAS kvasinská pobočka podniku Škoda Auto, a.s, která zaměstnávala téměř 5 000 pracovníků (MF DNES z června 2012), ve 2. polovině roku 2012 však v podniku dochází k částečnému omezování výroby a propouštění pracovníků, dnes (1. polovina roku 2014) zaměstnává přibližně 4 200 zaměstnanců. V dalších měsících se však znovu předpokládá rozšiřování výroby a tím i nárůst počtu zaměstnanců o několik stovek.

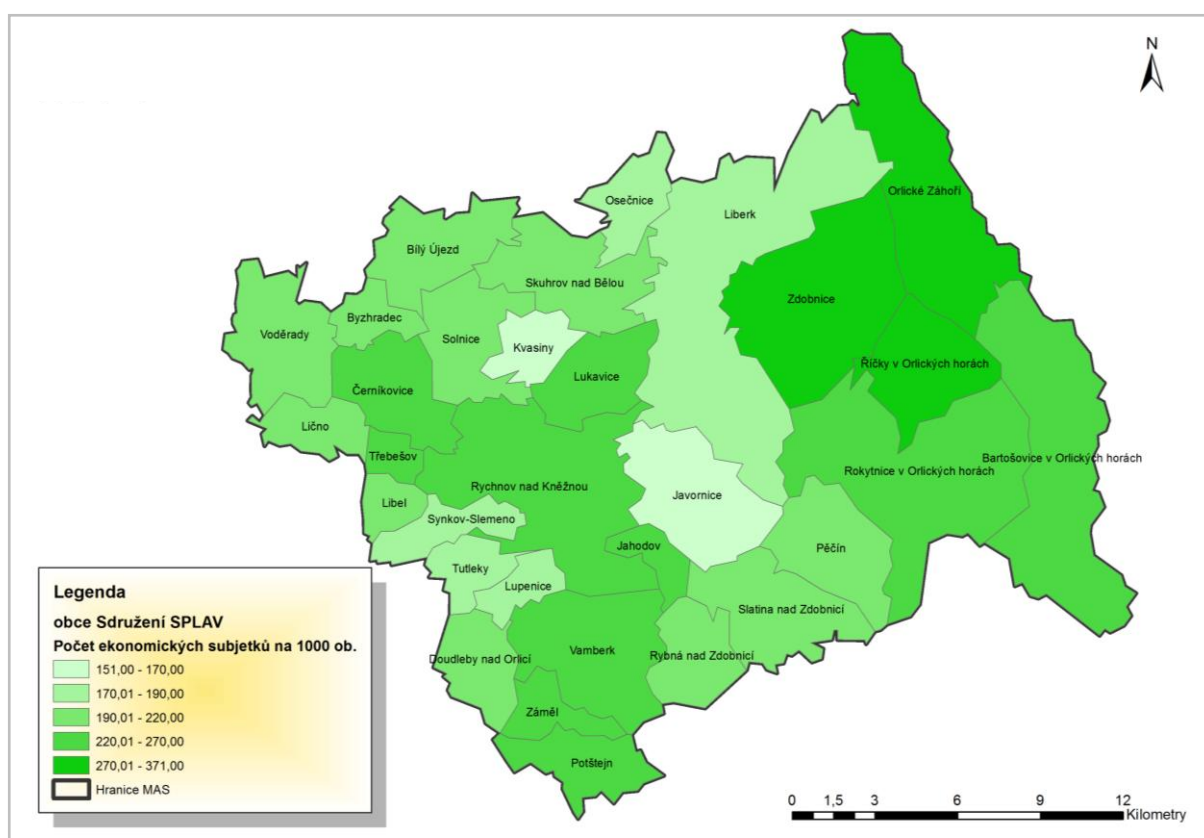
V posledních letech byly některé závody nuceny rovněž ukončit svoji činnost, mezi nejvýznamnější patřil závod Porkert ve Skuhrově nad Bělou, ještě před několika lety jeden z největších zaměstnavatelů v území.

Specifickým produktem vyráběným na území MAS je Vamberecká vláčková krajka, jejíž tradice sahá hluboko do minulosti. Výrobky Krajkářské školy ve Vamberku využívá Sdružení SPLAV i k vlastní propagaci. Mezi další místně charakteristické výrobky patří výrobky z medu Pleva, pekárny Lično a Rokytnice v O.h, řezbářské práce Haldová a další. Existuje však i řada drobných řemeslníků a lidových umělců, kteří nejsou veřejně známí, a odbyť jejich výrobků v důsledku nedostatečné propagace vážne.

Některým řemeslným výrobkům, zemědělským a přírodním produktům na území Sdružení SPLAV je od 2007 roku udělována značka ORLICKÉ HORY – originální produkt® . Takto mohou být označeny výrobky, které byly vyrobeny v Orlických horách a Podorlicku a splnily určité podmínky – jsou dostatečně kvalitní, šetrné vůči životnímu prostředí a jedinečné ve vztahu k Orlickým horám (jsou vyrobené tradičními technologiemi, ručně nebo z místních surovin, výjimečné svou vysokou kvalitou).

V současné době jsou držitelé této značky následující produkty na území MAS: Synkovská jablčka (ovocné sady Synkov), Brašnářské výrobky (Rokytnice v O. h.), Rokytnické pečivo (Rokytnice), Keramické výrobky (Bartošovice v O.h. – Neratov), Přírodní ovocné pálenky (Rychnov n/K), Ličenský chléb (pekárna Lično), Rychnovská piva Žilvar, Kaštan, Kněžna (Rychnov n/K), Ručně paličkováná krajka (Vamberk), Tkané výrobky ((Bartošovice v O.h. – Neratov), Biobrikety (Pěčín), Vitráže a dekorace tiffany technikou (Orl. Záhoří), Košíkářské výrobky (Bartošovice v O.h. – Neratov), Ryby z podhůří Orlických hor (Rychnov n/K), Cihlové klenby (Kvasiny), Paštika, klobása a salám z Rampuše (Liberk), Čerstvé síry z Rampuše (Liberk), Vamberecké ručně paličkováné krajky (Vamberk) a Autorské plstěné šperky a plasty z ovčí vlny (Rychnov n/K).

mapa: počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel

Platné k 1. 1. 2014

Podnikatelská činnost v území MAS je ve srovnání s vyššími územními celky, ale i sousedními regiony poněkud nižší. K datu sčítání v území působilo (v přepočtu na 1 000 obyvatel) 50 podnikatelů bez zaměstnanců (OSVČ) a dalších 14 podnikatelů se zaměstnanci, zatímco v kraji i České republice to bylo 56 OSVČ na 1000 obyvatel a 16 podnikatelů za zaměstnanci/1000 obyvatel.

Odlišuje se rovněž struktura podnikatelů v území na rozdíl od vyšších celků - nadprůměrně jsou zastoupeni zemědělci (i když podíl činí jen 4,5 %) a podnikatelé v průmyslu, kteří tvoří více než třetinu všech podnikatelů. Proti tomu všechna ostatní odvětví jsou mezi podnikateli zastoupena méně než v ČR i kraji - stavebnictví, obchod, ubytovací a stravovací služby, doprava i vzdělávání. Na území MAS nepůsobí žádný ekonomický subjekt s převažující činností Výzkum a vývoj.

Existence automobilového závodu v Kvasinách má bezesporu příznivý vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu, zvláště v okamžiku, kdy ukončily svoji činnost některé strojírenské a textilní podniky. Nicméně je potřeba nespolehat se na jeden závod a více diverzifikovat pracovní příležitosti. Jak ukazuje srovnání s jinými regiony, MAS by se měla spíše zaměřit na vytváření pracovních míst v jiných než průmyslových odvětvích, kterých je v regionu mnohem méně.

BEZPEČNOST

Bezpečnost obyvatelstva je poměrně subjektivní pojem, každý se může cítit jinak bezpečně ve stejné situaci. Z hlediska objektivní statistiky je okres Rychnov nad Kněžnou jedním z nejbezpečnějších okresů v České republice (data za nižší jednotky, např. SO ORP, neměl zpracovatel k dispozici, nicméně předpokládá se podobná míra trestných činů).

V roce 2012 bylo v okrese Rychnov n/K spácháno 1151 trestných činů, z toho bylo 643 objasněno (téměř 56 %). Počty trestných činů v přepočtu na 1000 obyvatel byly jedny z nejnižších, pouze 6 okresů mělo relativně méně trestných činů. Navíc úroveň kriminality v čase dlouhodobě klesá, meziroční pokles proti roku 2011 činil 2,5 %. V roce 2012 klesla především násilná trestná činnost, nejvíce je pak dlouhodobě zastoupena majetková trestná činnost.

Kriminalita klesá na většině území MAS, pouze v pohraničních obcích spíše roste. Rokytnicko je jedinou oblastí okresu, kde se mezi lety 2011 a 2012 kriminalita zvýšila. Trestná činnost v tomto území začala růst poté, co odešla pohraniční policie, která měla své služebny v Bartošovicích nebo Orlickém Záhoří. Např. v zimě trvá policistům z nejbližší služebny v Rokytnici cesta do pohraničních obcí až 40 minut. Přitom v pohraničních obcích je čilý turistický ruch, který přitahuje trestnou činnost – velké množství rekreačních objektů, parkování většího množství aut apod.

Další oblastí s vyšší úrovní kriminality je okolí automobilového závodu v Kvasinách. Závod se v minulých letech značně rozšířil, probíhá vícesměnný provoz, který na sebe navázal vysoký počet zaměstnanců nejen z celé ČR, ale i cizinců zejména z Polska a Slovenska. Ti jsou ubytováni v ubytovacích zařízeních i soukromých objektech po celém okrese a denně dojíždějí do práce. S tím souvisejí dopravní přestupky a dochází i k výskytu drobné kriminality.

CESTOVNÍ RUCH

Podle rozdělení agentury CzechTourism náleží celé území MAS Sdružení SPLAV do turistického regionu Královéhradecko. Tento region se dále dělí na několik oblastí, které většinou kopírují hranice okresu. V případě MAS se jedná o turistickou oblast Orlické hory a Podorlicko, kam náleží celý okres Rychnov nad Kněžnou.

Území MAS má velký potenciál pro cestovní ruch, který však dosud plně nevyužívá. V regionu se nachází množství kulturních památek i přírodního bohatství.

Z hlediska atraktivnosti i návštěvnosti turistů má se v cestovním ruchu uplatňuje především horská část MAS, v níž se nacházejí významná centra Orlických hor. Nejznámější z nich jsou Říčky v Orlických horách s lanovkou i několika vleky a sjezdovkami. Dalšími lyžařskými středisky jsou Zdobnice, Orlické Záhoří, Rokytnice v Orl. h. a Bartošovice v Orl. h. V Orlickém Záhoří je v plánu výstavba lanovky na

hřeben Orlických hor, čímž se možnosti cestovního ruchu v tomto středisku ještě rozšíří. Turisté však přijíždějí do Orlických hor téměř výhradně v zimním období, dosud se je příliš nedaří přilákat během celého roku.

Naopak podhorská část MAS má podmínky na cestovní ruch spíše v období mimo zimní sezónu. Zde patří k nejvýraznějším turistickým cílům množství hradů a zámků, které se nachází v obcích Sdružení SPLAV, příp. v jejím těsném sousedství. Z obcí MAS se jedná o zámky v Doudlebách nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou a v Potštejně, kde zároveň je i význačný hrad. V podhorské části se rovněž nachází množství cyklotras, která spojují turisticky atraktivní místa. V jižní části MAS se uplatňuje vodácká turistika.

Na území Sdružení SPLAV se nacházejí tři rozhledny – Osičina mezi obcemi Voděrady a Přepychy, rozhledna na Anenském vrchu na území obce Bartošovice na hlavním hřebenu Orlických hor a dřevěná rozhledna ve Skuhrově nad Bělou. Další dvě rozhledny jsou pak jen několik stovek metrů za hranicemi MAS – rozhledna na nejvyšším vrcholu Orlických hor Velká Deštná a rozhledna ve Vrbici na vrcholu hory Kastel.

mapa: mapa cyklotras

Platné k 31. 12. 2013

Z hlediska kulturních památek je v regionu množství historicky významných staveb (Kvasiny, Lično, Orlické Záhoří, Pěčín, Potštejn, Rokytnice v O. h., Rybná n/Z, Říčky v O. h., Slatina n/Z) i architektonicky cenných staveb (Černíkovice, Lukavice, Potštejn, Rokytnice v O. h., Rychnov n/K,

Skuhrov n/B, Solnice, Záměl). Městská památková zóna je vyhlášena v Rychnově nad Kněžnou a Rokytnici v Orlických horách.

Po celém území MAS Sdružení SPLAV lze od léta 2013 využívat tzv. „Kartu hosta“. Tuto kartu může získat zdarma návštěvník, který se ubytuje ve vybraném ubytovacím zařízení v oblasti Orlických hor a Podorlicka alespoň na tři noci. Ostatní turisté si tuto kartu mohou zakoupit. Poté může využívat zdarma nebo se slevou vybrané aktivity, za které se odečítá z karty určitý počet bodů. Cílem tohoto projektu je přilákat více návštěvníků do regionu, prodloužit jejich pobyt a přimět je navštívit region Orlických hor a Podorlicka opakovaně.

Již několik let rovněž působí v Orlických horách projekt na podporu cestovního ruchu Kačenčina pohádková říše. Jedná se o projekt Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory a jeho cílem je oživit turistický ruch po celém území Orlických hor. Po zakoupení turistické knížky je potřeba navštívit co nejvíce obcí, zapojených do tohoto projektu a získat u nich razítko a dále navštívit tamní turistická zařízení, za což turista získá kolek. Po získání určitého počtu koleků obdrží návštěvník cenu, která má vztah k Orlickým horám.

Na území MAS se k 5. listopadu 2013 nacházelo 60 ubytovacích zařízení, která však byla soustředěna jen do 12 obcí (podle průběžně aktualizované databáze Hromadných ubytovacích zařízení v České republice). Znamená to, že většina obcí sdružení na svém území žádné ubytovací zařízení neměla. Hromadná ubytovací zařízení jsou výrazně koncentrována do několika obcí v Orlických horách. V pěti horských obcích (Bartošovice v Orlických horách, Orlické Záhoří, Rokytnice v Orlických horách, Říčky v Orlických horách a Zdobnice) mají 70 % všech ubytovacích zařízení. Během roku 2013 v území MAS ubyla dvě ubytovací zařízení (po jednom v Liberku a Rychnově nad Kněžnou), naopak jedno nové vzniklo (Solnice).

Z hlediska kvality ubytovacích zařízení je region vybaven dobře, nalezneme zde v podstatě všechny typy ubytovacích zařízení. Na území MAS se nachází tři čtyřhvězdičkové hotely (Panorama a Studánka v Rychnově n/K a Krajka ve Vamberku), dále tři hotely se třemi hvězdičkami, jeden dvouhvězdičkový hotel a čtyři hotely s jednou hvězdičkou. V území MAS je rovněž 19 penzionů (z toho ale 6 v Orlickém Záhoří a 4 v Rokytnici) a 14 turistických ubytoven (opět takřka výhradně v Orlických horách). V 15 případech nebyl druh ubytování specifikován, kromě toho je na území ještě jedna chatová osada v Potštejně.

Problém je spíše s kapacitou ubytovacích zařízení. V celém sdružení MAS je jediné zařízení s kapacitou větší než 50 pokojů, a to domov mládeže v Rychnově nad Kněžnou. Necelá polovina ubytovacích zařízení má kapacitu 11-50 pokojů, většina (34 zařízení) je jen maximálně desetipokojových. Pouze v Rychnově n/K výrazně převažují ubytovací zařízení s vyšší kapacitou (tj. více než 10 pokojů).

Při srovnání počtu zařízení s vyššími územními celky se jeví celkové počty i kapacity zařízení jako mírně nadprůměrné. V přepočtu na obyvatele je v MAS Sdružení Splav ve srovnání okresu Rychnov n/K a celé republiky více ubytovacích zařízení, pokojů i lůžek v nich (pouze Královéhradecký kraj má tyto údaje ještě vyšší především zásluhou Krkonoš). Nadprůměrná vybavenost je však jen v několika obcích Orlických hor, ve většině ostatních se však jeví jako podprůměrná. Na území MAS bylo koncem roku 2011 pro hosty připraveno celkem 2 371 lůžek v 773 pokojích.

tabulka: kapacity ubytovacích zařízení a návštěvnost v nich

území	kapacity zařízení na 1000 obyvatel (2011)			návštěvnost na 1 obyvatele (2010)		využitelnost ubytovacích zařízení ^{*)}
	zařízení celkem	pokoje	lůžka	počet hostů	p. hostů a jejich přenocování	
MAS Splav	1,7	21,7	66,4	0,8	2,2	9,3
okres Rychnov n/Kněž.	1,5	20,4	61,9	0,8	2,8	12,5
Královéhradecký kraj	1,7	29,5	82,9	1,5	5,7	18,7
Česká republika	0,7	17,2	43,9	1,2	3,5	21,9

Pramen: ČSÚ

*) Ukazatel byl vypočten jako podíl celkového počtu hostů a jejich přenocování v daném území na straně jedné a počtu lůžek v území vynásobeného počtem dní v roce (365) na straně druhé.

Údaje o počtu a kapacitě ubytovacích zařízení pro turisty však neukazují počty návštěvníků. Zde jsou k dispozici poslední data za rok 2010, která dosvědčují, že MAS navštívilo 27 637 hostů a ti zde přenocovali celkem 80 222 krát. Průměrná doba přenocování v území je tedy 2,9 noci, což přibližně odpovídá údajům za vyšší celky. V horských územích je doba přenocování větší, kolem 4 nocí. V relativním srovnání s údaji za ČR a zejména za Královéhradecký kraj je počet hostů i přenocování znatelně nižší (přibližně poloviční).

Pokud tedy zohledníme jak kapacity ubytovacích zařízení a lůžek v nich na straně jedné, tak i počty turistů a jejich přenocování na straně druhé, vyjde nám přibližná využitelnost těchto lůžek. Ta je v MAS Sdružení Splav mnohem nižší (jen kolem 9 %) ve srovnání s krajem a zejména ČR. Je samozřejmé, že se jedná o velmi hrubý údaj, ve skutečnosti bude využitelnost lůžek vyšší, protože ne všechna zařízení slouží turistům během celého roku apod. Nicméně rozdíly při srovnání územních celků by měly zůstat podobné.

Celkově z analýzy vyplývá, že území MAS je značně atraktivní pro cestovní ruch. Neatraktivnější z hlediska cestovního ruchu je horská část MAS, nicméně i v podhorské části se nacházejí turisticky zajímavé lokality.

Pokud se týká celkového počtu ubytovacích zařízení, je region dobře vybaven. Dostatečná je i kapacita ubytovacích zařízení, jejich struktura i kvalita (jsou zastoupeny téměř všechny typy ubytovacích zařízení). Rozmístění ubytovacích zařízení je však značně nerovnoměrné, výrazně se koncentruje pouze do horské části MAS. Dalším problémem je, že přes vysokou nabídku ubytovacích zařízení není návštěvnost příliš vysoká, především pak v období mimo zimní turistickou sezónu.

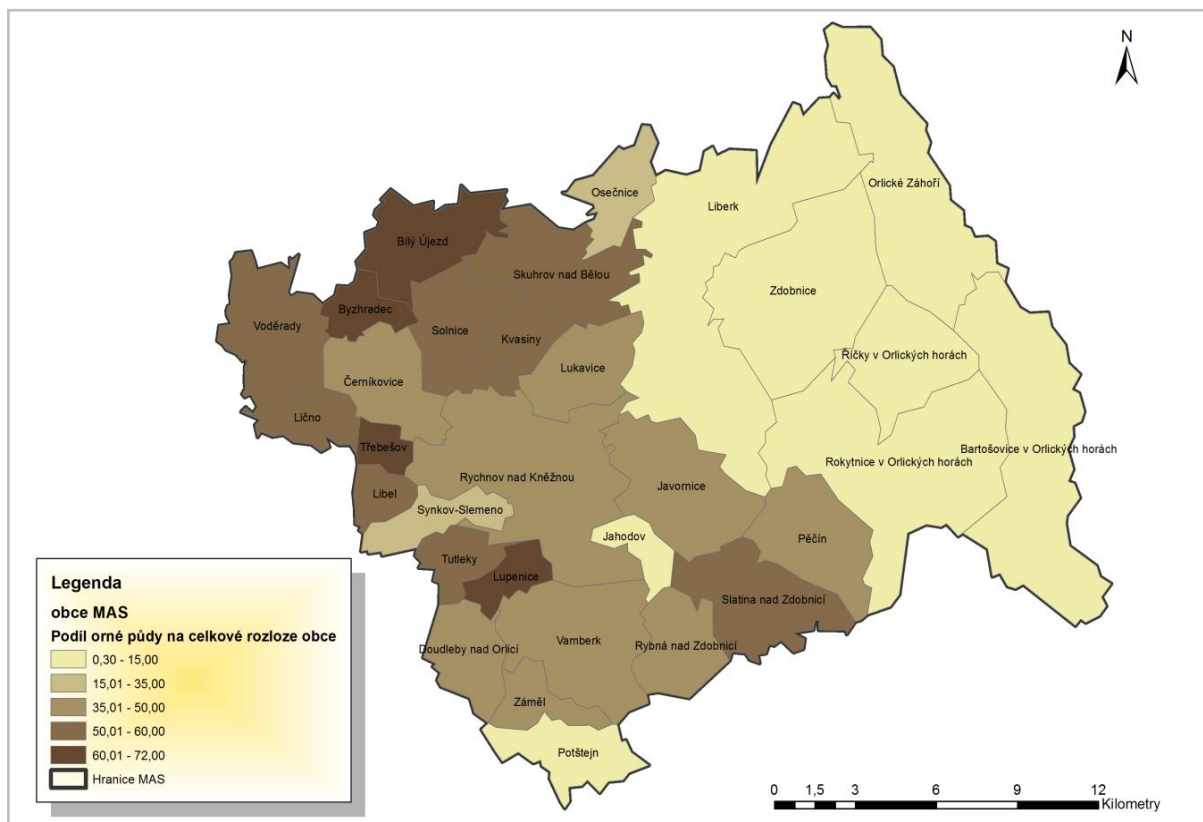
ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělská činnost v území MAS je limitována přírodními podmínkami, především v horské části MAS. V podhůří převažuje intenzivní zemědělská výroba, která je zaměřena především na chov dojníc a rostlinnou výrobu. Méně příznivější podmínky pro rostlinnou výrobu jsou v horské části MAS, která leží z klimatologického hlediska v chladné oblasti. Zde je zemědělská výroba extenzivní, zaměřená na údržbu krajiny formou pastvy masných plemen skotu, ovcí a koz a na pěstování energetických plodin. Málo je rozšířená agroturistika a další nezemědělské aktivity zemědělských subjektů

Veškerá zemědělská půda zaujímá necelých 54 % území, což je srovnatelný údaj s celou ČR, ale méně než je tomu v Královéhradeckém kraji. Pod průměrem je pak především zastoupení orné půdy, na druhé straně vyšší podíl travních porostů umožňuje se spíše zaměřovat na živočišnou výrobu. Z hlediska zemědělských oblastí se uplatňují především méně intenzivní oblasti bramborářská a horská (75 %), pouze okrajově se vyskytuje i výrobní oblast řepařská (méně než 25 %).

Rostlinná výroba je orientována především na produkci obilovin a krmných plodin, z technických plodin je nejrozšířenější pěstování brambor, řepky a olejnin. Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu a prasat. Při posouzení současného stavu zemědělské výroby narážíme na dědictví socialistické éry, kdy v krajině vyrostla gigantická betonová síla, velkokapacitní kravíny, sklady a další objekty zemědělské velkovýroby dnech zchátralé a hyzdící venkovskou krajinu. V rámci zvyšování zemědělské produkce se do půdy dodávalo neúměrné množství umělých hnojiv. Provádělo se plošné odvodnění pozemků a likvidace volně rostoucí zeleně v rámci náhradních rekultivací. Tento způsob hospodaření negativně ovlivnil vývoj krajiny a narušil přírodní podmínky pro přirozený vývoj živočichů i rostlin.

mapa: zastoupení orné půdy na celkové rozloze obce

Z nezemědělské půdy tvoří velkou část lesy (více než 38 % rozlohy), což je dáno horským charakterem části řešeného území. Převažují smrkové monokultury a část lesních porostů je výrazně ovlivněna průmyslovými exhalacemi. Limitujícím determinanem rozvoje regionu je CHKO Orlické hory a další maloplošná chráněná území, která významně omezují využití půdního fondu, kdy by postupně zemědělská výroba měla přejít výhradně k mimoprodukční funkci.

Ostatních ploch (vč. zastavěných pozemků) je v území minimální podíl, především pak v horské části MAS.

tabulka: **struktura pozemků**

území	rozloha území (ha)	zemědělská půda v %			nezemědělská půda v %			
		orná půda	zahrady, ovocné sady	trvalé travní porosty	lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
podhorská část MAS	26 125	48,4	5,1	14,5	21,0	1,2	2,4	7,3
horská část MAS	25 174	11,4	0,9	27,4	55,1	0,5	0,7	4,0
řešené území celkem	48 090	29,5	3,0	21,1	38,4	0,9	1,5	5,6
okres Rychnov n/Kněž	98 190	32,6	2,7	18,4	37,6	1,2	1,7	5,8
Královéhradecký kraj	475 861	40,3	3,4	14,8	31,0	1,6	1,9	7,0
Česká republika	7 886 598	38,0	2,7	12,5	33,7	2,1	1,7	8,9

Pramen: ČSÚ

Na odlišnou strukturu pozemků ve srovnání s vyššími územními celky mají vliv především oblasti v Orlických horách. Na území obcí jako Říčky, Zdobnice, Liberk, Bartošovice nebo Orlické Záhoří tvoří lesy kolem dvou třetin rozlohy obce, rovněž podíl travních porostů je vysoký, zato ornou půdu tyto obce prakticky nemají. Ta je naopak v průměru mnohem více zastoupena v obcích podhorské části MAS (Byzhradec, Bílý Újezd, Třebešov apod.), vůbec nejvíce však v Lupenicích (71 % území obce). Poměrně velký podíl zahrad a ovocných sadů mají v obcích Synkov-Slemeno a Doudleby nad Orlicí (cca pětina rozlohy obce).

Největší zaměstnavatelé v zemědělství na území MAS jsou společnosti Zdobnice, a.s. ve Slatině nad Zdobnicí (Rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou) a DŽV Rychnov n/K v Doudlebách n/O (Chov prasat), které zaměstnávají okolo 100-150 zaměstnanců.

SPECIFICKÉ OBLASTI NA ÚZEMÍ MAS

Sociálně vyloučené lokality (Rychnov nad Kněžnou) – součást podhorské oblasti

Dle internetové stránky http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html se na území MAS SPLAV nachází jedna sociálně vyloučená lokalita, a to v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o dva dvoupatrové cihlové domy,

celkově s 22 byty (všechny 3. kategorie). Lokalita se nachází podél řeky, cca 10 min. chůze od náměstí. Je součástí běžné zástavby, kolem ní jsou rodinné domky.

Bydlí zde odhadem 100 obyvatel, z toho cca 90 % Romů. Mělo by se zde nacházet 46 % dětí do 15 let, 50 % obyvatel 16-60 let a jen 4 % lidí starších 60 let. Všichni obyvatelé lokality pravděpodobně mají nejvýše základní vzdělání. Míra nezaměstnanosti místních obyvatel činí odhadem 97 %.

Území ohrožené nezaměstnaností (Rokytnicko) – součást horské oblasti

Jedná se o převážně zemědělskou oblast, která je dlouhodobě nejproblémovějším mikroregionem z hlediska nezaměstnanosti. Území bezprostředně sousedí s Polskou republikou. Podstatnými faktory, které negativně ovlivňují nezaměstnanost v této lokalitě, jsou omezené pracovní příležitosti a špatná možnost dojíždění za zaměstnáním.

Tato situace přetrvává z dřívějších let i přesto, že přímo v Rokytnici v Orlických horách došlo v posledních letech k rozvoji podnikatelských aktivit. Příznivě nezaměstnanost ovlivňuje především firma FrostFood, a.s., výrobce mražených polotovarů, bývalá Guseppe a.s., která v roce 2009 změnila majitele a nastal i zde pokles zaměstnanců. Nemalou měrou se na příznivém vývoji podílí rovněž Městský úřad Rokytnice v Orlických horách a ostatní obecní úřady, které vytváří místa také na veřejně prospěšných pracích.

Území postižené vysídlováním obyvatelstva (pohraničí) – součást horské oblasti

Charakteristickým znakem obcí v pohraničí je dlouhodobý úbytek obyvatelstva. Většina obcí náleží do oblasti tzv. Sudet, kde před 2. světovou válkou žilo převážně německé obyvatelstvo. Po válce došlo k odsunu tohoto obyvatelstva a v některých obcích zůstal jen zlomek původních obyvatel. K největšímu úbytku obyvatel, ať už kvůli odsunu, nebo dalším důvodům, došlo v Liberku (4078 obyvatel v r. 1890 a 699 obyvatel v r. 2001), Bartošovicích (2696 obyvatel v r. 1869 a 218 v r. 2001), Orlickém Záhoří (2938 v r. 1890 a 211 v r. 2001), Říčkách (1251 v r. 1890 a 79 v r. 2001) a především ve Zdobnici (3297 v r. 1890 a 155 v r. 2001).

Do původních sídel přišli noví obyvatelé, kteří neměli vztah k této lokalitě, krajině, ani ke stávajícím objektům. V obcích byly postaveny vícepodlažní bytové domy bez zázemí, vznikly zde rovněž ohromné zemědělské areály. Toto vše negativně změnilo zdejší krajinu. Některá sídla se změnila na rekreační střediska, což do určité míry zachránilo některé objekty, které byly přeměněny na rekreační chalupy.

Pro tyto obce je rovněž typická jejich velikost, navíc se obvykle sestávají z více částí obcí a dalších sídel, které jsou od sebe ve velké vzdálenosti. Velmi špatná je dopravní obslužnost do těchto sídel, s tím souvisejí i další negativní jevy, jako vyšší nezaměstnanost apod. Území se do značné míry překrývá s předchozí oblastí (území ohrožené nezaměstnaností).

5. 2. ANALÝZA CHKO ORLICKÉ HORY

Chráněná krajinná oblast (CHKO) Orlické hory byla vyhlášena v roce 1969. Nachází se v okrese Rychnov nad Kněžnou a menší částí na jihu zasahuje i do okresu Ústí nad Orlicí. Pokrývá nejvýše položené části Orlických hor. Osou CHKO je horský hřeben táhnoucí se od severozápadu (od Olešnice

v Orlických horách) směrem na jihovýchod, kde končí poblíž Zemské brány. **Celková rozloha CHKO Orlické hory činí 204 km².**

CHKO zasahuje do území tří MAS. Největší část (SO ORP Rychnov n/K) náleží do územní působnosti MAS Sdružení SPLAV, sever CHKO (SO ORP Dobruška) zasahuje do území MAS Pohoda venkova, malá část na jihu CHKO (SO ORP Žamberk v okrese Ústí nad Orlicí v Pardubickém kraji) přesahuje do území MAS Orlicko.

Hranice CHKO Orlické hory je vymezena jednoznačně, na severovýchodě ji tvoří hranice s Polskou republikou, ve vnitrozemí je nejčastěji tvořena v terénu zřetelnými liniovými stavbami (především silnicemi). Není naopak vytvářena územně-správními hranicemi, jako jsou obce, části obcí nebo katastrální území. V některých případech tak je do CHKO zařazena jen část obce a hranice může vést i přes zastavěné území.

CHKO Orlické hory pokrývá celé území obcí Orlické Záhoří a Říčky v Orlických horách (obě MAS Sdružení Splav). Dále zahrnuje i větší části obcí Deštné v O. h., Olešnice v O. h., Sedloňov (vše MAS Pohoda venkova), Bartošovice v O. h., Rokytnice v Orl. horách, Zdobnice (vše MAS Sdružení SPLAV), v obci Liberk tvoří CHKO většinu území v části Uhřínov pod Deštnou. Kromě toho CHKO zasahuje malou částí i do obcí Kounov, Dobré (vše MAS Pohoda venkova), Javornice, Osečnice, Pěčín, Skuhrov nad Bělou (vše MAS Sdružení SPLAV), Kunvald, Klášterec nad Orlicí a České Petrovice (vše MAS Orlicko).

Vzhledem k výše popsaným vedením hranic CHKO nelze spolehlivě stanovit počet obyvatel, kteří žijí v CHKO. Např. v Rokytnici v Orlických horách je hranice CHKO vedena přímo přes střed města po komunikaci 2. třídy. Na základě odhadů, které byly stanoveny pomocí mapových podkladů hranic CHKO, hranic územně správních celků a dat s počty obyvatel až do úrovně základních sídelních jednotek, trvale žije na území CHKO necelých 3 tis. obyvatel. Z údajů o počtu obyvatel a rozloze území vyplývá velice nízká hustota zalidnění, která se na území CHKO Orlické hory pohybuje kolem 14 obyvatel/km².

Většina obyvatel CHKO Orlické hory žije na území MAS Sdružení SPLAV (cca 1 700), okolo 1 200 obyvatel pak bydlí na území MAS Pohoda venkova. Na území MAS Orlicko dle dostupných údajů trvale nežije ani jeden člověk, nachází se zde pouze několik neobydlených staveb na území obce Klášterec nad Orlicí.

CHKO je od r. 1999 rozděleno do 4 zón podle stupně ochrany přírody a krajiny. 1. zóna je nejprísnejší (umožňuje nejméně zásahů do krajiny), na jejím území jsou plochy z hlediska ochrany přírody nejvícennější a tvoří jen 7 % plochy CHKO. Mnohem rozsáhlejší jsou pak 2. a 3. zóna, plošně nejmenší je 4. zóna, která zahrnuje především zastavěné plochy v CHKO. Schválená zonace odpovídá až na několik málo případů stavu poznání přírody a krajiny a plní dostatečně funkci diferenciacie území pro uplatňování ochranných podmínek.

Geologická stavba Orlických hor je poměrně pestrá a zahrnuje geologické jednotky různého stáří i rozdílného vývoje. Nejčastěji se jedná o orlicko-kladské kristalinikum, které lemuje novoměstské kristalinikum na severu a zábřežské kristalinikum na jihu CHKO. Zato podloží Orlických hor a jeho podhůří není příliš rozmanité, proto se zde nevyskytuje příliš zásob nerostných surovin. Nachází se zde pouze dvě významnější ložiska stavebního kamene, a to Špičák u Plasnice (MAS Pohoda venkova) a

Pěčín (MAS Sdružení SPLAV), které pak přechází i mimo CHKO (Potštejn a okolí) a několik dalších menších ložisek již netěžených surovin.

Na území CHKO pramení několik významnější toků (Zdobnice, Říčka, Bělá a Kněžna), které se vlévají do největší řeky v území - Divoké Orlice, jež patří do povodí Orlice. Vlastní soutok je však většinou již mimo CHKO, stejně tak pramen Divoké Orlice, který je na polském území. Pouze malá část CHKO u Olešnice v O. h. patří do povodí Metuje (říčka Olešenka). Prameniště těchto řek, ležící převážně na svazích hlavního hřebene, dnes představují ostrůvky nejzachovalejších přírodních biotopů, které sestupují z hor do podhůří lesnatými údolími. V jejich závěrech se nachází celá řada pramenišť a podmáčených horských luk.

Pro své přírodní podmínky tvořící významnou přirozenou akumulaci podzemních a povrchových vod byly Orlické hory v roce 1978 vyhlášeny chráněnou oblastí přirozené akumulace vod - CHOPAV. Hranice CHOPAV je shodná s hranicí CHKO Orlické hory.

Na půdním pokryvu v území CHKO se projevuje značná rozdílnost přírodních podmínek. Na více než polovině území převládají hlinitopísčité půdy, na zbylém území se prolínají půdy písčitohlinité s hlinitopísčitými. Pouze v okolí Rokytnice v O. h., směrem k Pěčínu se vyskytuje půda hlinitá a jílovitohlinitá. Z hlediska půdních typů se ve vrcholových partiích Orlických hor nachází podzolové půdy, na ostatním území převládají hnědé půdy kyselé a hnědé půdy podzolané, které jsou kryty lesním porostem.

Klimaticky patří větší část území CHKO Orlické hory do chladné oblasti, pouze část podhůří zasahuje do mírně teplé oblasti. Na hřebenech Orlických hor dosahují průměrné roční teploty kolem 4°C, v obcích na území Orlických hor se pohybují kolem 6°C (proti tomu podhorské oblasti ležící již mimo CHKO v mírně teplé oblasti s průměrnými ročními teplotami okolo 8°C). Nejchladnějším měsícem je leden, nejteplejším červenec. V lednu se průměrné teploty v CHKO pohybují kolem -2°C, v červenci okolo 13°C. Po většinu roku teplota s nadmořskou výškou klesá, pouze na podzim a v zimě se výjimečně vyskytuje inverze, kdy je tomu naopak.

Srážkově je území spíše nadprůměrné. Nejvyšší měsíční úhrny srážek se objevují v červenci a srpnu. Průměrný roční úhrn se pohybuje v nižších oblastech kolem 700 - 800 mm, ve vyšších polohách Orlických hor se pohybuje okolo 1 300 mm. Výrazně tak narůstá s nadmořskou výškou. Počet srážkových dní je největší v zimě, nejmenší v březnu a dubnu, a pak v září a v říjnu. Rovněž sněžení značně ovlivňuje nadmořská výška, maximální výše sněhové pokrývky dosahuje v podhůří 30-40 cm, na hřebecích kolem 100 cm.

Orlické hory se vyznačují poměrně velkou rozmanitostí přírodních biotopů. Dokud zdejší přírodu neovlivňoval člověk, byly hlavním lesním biotopem Orlických hor bučiny. Acidofilní bučiny podhorského i horského charakteru se vyznačují druhově chudým bylinným patrem, v němž převládají borůvka a trávy metlička křivolaká a třtina chloupkatá (např. Komáří vrch apod). Mnohem vzácnější jsou květnaté bučiny. V 15. – 19. století byly původní bučiny vykáceny a nahrazeny smrkovými monokulturami, což způsobuje nízkou ekologickou stabilitu lesů.

V druhově bohatém bylinném patře se vyskytují např. věsenka nachová, pitulník horský, šřavel kyselý. Zbytky květnatých bučin se dochovaly např. v rezervaci Trčkov. Mezi fyto geograficky nejvýznamnější druhy Orlických hor patří ty, které zde dosahují hranice svého rozšíření a glaciální relikty (např. kamzičnick rakouský, koprniček bezobalný, kyhanka sivolistá). Mezi významné druhy rostlin, které mění

původní rostlinnou skladbu, jsou synantropní rostliny, které byly do Orlických hor člověkem uměle zaneseny. Některé z těchto druhů se v poslední době nebezpečně šíří a vytlačují tak původní druhy flóry (např. kavkazský bolševník velký).

Výskyt živočichů v CHKO ovlivňuje především složení vegetace v dané lokalitě. I když velká část území CHKO, především v hřebenových partiích, byla odlesněna a tím i snížena rozmanitost živočišných druhů, vyskytuje se zde poměrně velké množství ohrožených druhů živočichů. Z nejvíce ohrožených druhů (podle vyhlášky 395/1992 Sb.) lze v CHKO nalézt následující kriticky ohrožené druhy: rak říční, roháček, střevlík (vše bezobratlí), mihule potoční (ryba), zmije obecná (plaz), bobr evropský a vrápenec malý (oboje savci).

Nejvýznamnějším savcem v Orlických horách je jelen evropský, který však působí v CHKO problémy okusováním lesních porostů. Značně je v CHKO rozšířen i srnec obecný, prase divoké, ale také muflon. Nejběžnější šelmy jsou liška obecná, kuna lesní, kuna skalní, lasice, tchoř tmavý a jezevec lesní. Vzácně sem zabloudí z Polska los evropský.

Významná je také rekreační funkce Orlických hor, a to jak pro místní obyvatele, tak i pro návštěvníky z České republiky i ze zahraničí. Ta je však limitována únosností přírodního prostředí. Zejména v zimním období je v největších lyžařských střediscích počet návštěvníků na hranici únosnosti. Přitom v posledních letech roste počet žádostí o výstavbu rekreačních objektů i sjezdových tratí v CHKO. Vybavenost zařízeními pro letní sporty (bazény, tenisové kurty apod.) je zatím v Orlických horách spíše nižší, zvyšuje se však zájem o výstavbu rozhleden.

5. 3. VÝSLEDKY KOMUNITNÍCH PRŮZKUMŮ

povinná příloha 1: doklady o komunitním projednávání Strategie

nepovinná příloha 4: přehled projektových záměrů z území MAS

5.3.1. STAROSTOVÉ OBCÍ

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ SPOKOJENOSTI S MAS

datum průzkumu: léto 2012

Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 28 z 32 obcí MAS Sdružení SPLAV.

Dotazník byl rozdělen do několika okruhů. V 1. části se starostové vyjadřovali k podpoře z programu EU LEADER v rámci předchozího programovacího období 2007-2013. Většina obcí získala finanční podporu z tohoto programu, ať už přímo jako obec nebo zásluhou jiného subjektu na území obce.

Další část dotazníku se věnovala informovanosti o MAS Sdružení SPLAV a její spolupráce s obcemi. Nejdůležitější informačním prostředkem je internet, který také využívá nejvíce obcí, ať ve vztahu k MAS, tak i obyvatelům své obce. Zde však dosud plní výraznou úlohu vývěska obecního či městského úřadu. Třetí okruh byl zaměřen na součinnost obcí a MAS v příštím (nyní již současném) programovém období 2014-2020. Většina obcí chtěla pokračovat ve spolupráci, což se nyní i potvrzuje. V rámci směřování oblastí, z nichž by měla přicházet finanční podpora z evropských programů, starostové doporučovali převážně projekty v oblasti infrastruktury a zejména dopravní infrastruktury.

V poslední části se měli starostové vyjádřit k problémům své obce, resp. plánům na další období. Zde se objevovalo značné množství odpovědí, neboť každá obec je svým způsobem jedinečná a má svoje specifika. Opět převažovaly možnosti v oblasti infrastruktury, a to jak dopravní, tak i technické. Často se objevoval povzdech nad nedostatkem finančních prostředků.

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ OSOBNÍ ROZHOVORŮ

datum průzkumu: léto, podzim 2013

Zástupci MAS Sdružení SPLAV zjišťovali u členů Zastupitelstev obcí názory na život v obcích i odvětví, která by měla být z hlediska rozvoje území preferována. Starostové se vyjadřovali se k problémům jejich obce, ale i silným stránkám a možnostem jejich dalšího rozvoje. Průzkumu se zúčastnilo všech 31 starostů MAS Sdružení SPLAV.

Poměrně velkou perspektivu starostové vidí v oblasti cestovního ruchu, a to vzhledem k množství příležitostí, které území poskytuje v této oblasti. Propagace v cestovním ruchu je však poměrně malá. Na druhé straně některé obce jsou spíše spokojeni s tím, že k nim nepřijíždí velké množství návštěvníků, alespoň zůstane zachována přírodní krajina i čisté životní prostředí.

Starostové zejména v horské části území si stěžovali na zhoršující se dopravní obslužnost, pokles počtu spojů a malou návaznost spojů, především v kombinaci autobusové a železniční dopravy. V podhorské části jsou s obslužností většinou spokojeni, zato je místy trápí hustý provoz na komunikacích a někde i špatný stav komunikací.

Různé názory se objevovali na existenci závodu Škoda Auto v Kvasinách. Většina starostů uznává, že má příznivý vliv na zaměstnanost v regionu, díky němu se rekonstruuje komunikace v okolí a dochází k rozvoji dalších služeb v okolí Kvasin. Na druhé straně se starostové obávají zvyšující se kriminality, nárůstu dopravní zátěže v bezprostředním okolí, ale i značné závislosti na tomto podniku v případě omezení provozu.

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ V RÁMCI PROJEKTU 'PODPORA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE' V SO ORP RYCHNOV N/K

datum průzkumu: zima 2014

Jedná se o projekt Svazu měst a obcí ČR a účastní se ho všechny obce správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou. Vzhledem k tomu, že MAS Sdružení SPLAV má téměř shodné vymezení jako SO ORP Rychnov nad Kněžnou, považujeme za přínosné zařadit do vyhodnocení dotazníkových šetření i tento projekt.

Dotazníkového šetření v rámci projektu se počátkem roku 2014 zúčastnily všechny obce správního obvodu (32) a rovněž i svazky obcí působící v tomto území.

Obce si nejčastěji pomáhají v krizových situacích, dominuje spolupráce mezi dobrovolnými hasiči. Významná je ale i v některých dalších oblastech, jako školství, kultura, sport a další. Většina starostů uvedla více oblastí, v nichž starostové spolupracují. Proti tomu oblasti, v nichž se nedaří spolupracovat, se objevovali jen zřídka, žádná oblast se nevyskytovala výrazně častěji. Pozitivně hodnotí obce spolupráci v rámci dobrovolných svazků území, již jsou členy. Nejlépe je hodnocena spolupráce v rámci DSO Mikroregion Rychnovsko, následují DSO Dolní Bělá a DSO Mikroregion Bělá.

Většina obcí uvádí výbornou nebo velmi dobrou spolupráci s jejich sousedy, trochu kritičtější byly pouze některé obce na okraji území, kde zároveň ani není často jednoznačná převládající spádovost obce. V rámci území MAS by se mohlo jednat především o obce ležící na jihu regionu, které jsou buď členy jiného SO ORP nebo mohou mít vazby i na jiný vyšší územní celek (např. Potštejn na Ústeckoorlicko).

5.3.2. OSTATNÍ AKTÉŘI

SKUPINOVÁ DISKUZE SE ZEMĚDĚLSKÝMI PODNIKATELI

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenice, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s.. Diskutovalo se s 10 osobami, které podnikají v zemědělství.

Většina zemědělských podnikatelů si pochvaluje, že má zajištěn odbyt pro svoji produkci. Na druhé straně se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil a obávají se velké závislosti na dotacích. Ani administrativní zátěž není pro zemědělce příjemná. Velkou příležitostí vidí především ve větší podpoře živočišné výroby, na kterou je vzhledem k přírodním podmínkám zaměřena většina místních zemědělských podnikatelů.

SKUPINOVÁ DISKUZE S OSTATNÍMI PODNIKATELI

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenici, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s.. Diskutovalo se s 8 osobami, které podnikají v jiných činnostech než je zemědělství.

Podnikatelé v silných stránkách pozitivně hodnotili především své obce jako celek. Ve slabých stránkách uváděli chybějící obchvaty měst, špatné zázemí pro sportovce, málo finančních prostředků pro organizace. V obci Potštejn si navíc stěžovali velký provoz přímo v obci – žádná zpomalovací zařízení pro řidiče.

SKUPINOVÁ DISKUZE S PŘEDSTAVITELI NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ – SPORT, DĚTI A MLÁDEŽ A OSTATNÍ

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenici, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s.. Diskutovalo se s 15 osobami. Zároveň bylo i osloveno písemně 45 organizací v této oblasti.

Představitelé neziskových organizací vidí značný přírodní a historický potenciál na území MAS Sdružení SPLAV. Oceňují relativně vysoké zapojení dětí a mládeže v regionu do sportovních aktivit i množství schopných lidí, kteří je podporují. Rozhodně by aktivity neziskových organizací měly i v budoucnu podporovat jednotlivé obce. Pochvalují si rovněž poměrně velký výběr v oblasti podpory.

Na druhé straně rozhodně nejsou spokojeni se složitou administrativou a poměrně přísnými a komplikovanými pravidly, která pro tyto organizace platí. Složitá pravidla a nejrůznější omezení zbytečně odrážejí žadatele od předkládání projektů. Jiným problémem může být nedostatek obecních pozemků pro rozvoj, ale také odliv zejména mladých obyvatel z venkovských oblastí.

Do budoucna vidí představitelé neziskových příležitostí mnoho příležitostí. Chtějí vybudovat zázemí pro mysliveckou střelnici, dále by mohla vzniknout environmentální střediska, která by sloužila k výuce jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. Určitě jsou pro zavedení racionální stravy do základních i mateřských škol.

SKUPINOVÁ DISKUZE S ORGANIZACEMI PRACUJÍCÍMI SE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝMI JEDINCI

Charita – sociální služby

datum setkání: 2. 4. 2014

Účastníci této pracovní skupiny se vyjádřili především k Charitě Rychnov nad Kněžnou. Existenci tohoto zařízení si pochvalovali, zejména pak přístup personálu. Mnohem horší je to se samotnou budovou, která nevyhovuje, minimálně je nutné ji zateplit. Také doporučují vybudování speciálních bytů pro dospělé osoby s mentálním postižením tj. bydlení v jednopokojových bytech, kde bude k dispozici asistence i možnost práce. Propojení firem s organizacemi poskytující péči mentálně postiženým osobám, aby nějakou lehčí část práce z fabriky přenechali i těmto osobám. Tyto osoby, také chtějí být začleněni do pracovního procesu. Nabízet také práci dobrovolníků v terénu tj. vybudovat dobrovolnické centrum pro přípravu a následnou pomoc v soc. službách, ale i do jiných organizací. Diskutovalo 5 osob.

Matky handicapovaných dětí

datum setkání: 10. 4. 2014

Matky si jednoznačně pochvalují existenci zařízení i jeho zázemí pro handicapované děti Orion v Rychnově nad Kněžnou. Problémem pro tyto matky je nalézt vhodné zaměstnání. Zaměstnavatelé je nechtějí zaměstnat, i když mají své handicapované děti přes den v příslušných institucích. Obtíže pak mají i v běžném životě, veřejné budovy většinou nejsou bezbariérové. Postrádají zařízení, které by se zaměřilo na postižené dospělé osoby, jež by po ukončení školní docházky poskytl příslušným osobám celodenní program. Diskutovalo 7 osob.

SKUPINOVÁ DISKUZE SE SENIORY

datum setkání: 2. 4. 2014

Skupinová diskuze se seniory probíhala ve dvou obcích – Skuhrově nad Bělou a Slatině nad Zdobnicí. Ukázalo se, že senioři mají podobné problémy, záleží spíše na konkrétním jedinci, jakou si představuje náplň dalšího života. Limitujícím faktorem je samozřejmě v mnoha případech zdravotní stav.

Skupina seniorů, která se zúčastnila diskuze, vede aktivní život a má zájem se pravidelně setkávat, ale i cestovat a provozovat další aktivity. Rádi by podnikali i další akce (včetně mezinárodních setkávání), často jim v tom však brání finanční prostředky. V některých případech ani nemají odpovídající prostory pro činnost klubu seniorů. Navrhují např. zrekonstruovat nevyužité obecní prostory pro setkávání se seniory. Zároveň by rádi svůj klub seniorů zlegalizovali na z.s. Zúčastnilo se 21 osob.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S NEZAMĚSTNANÝMI OSOBAMI STARŠÍMI 50 LET

datum průzkumu: 9. 4. 2014

Dotazníkového šetření se zúčastnili nezaměstnaní lidé, kteří byli v evidenci Úřadu práce v Rychnově nad Kněžnou. Mohli využít i aktivní účast na různých projektech MAS Sdružení SPLAV, někteří pak měli možnost po absolvování projektů najít i zaměstnanecké uplatnění v rámci MAS.

Respondenti oceňovali, že je práce na projektech baví, mají k ní vztah, takže vlastně spojili „příjemné s užitečným“. O tom, že témata projektů pro nezaměstnané byla zvolena opravdu vhodně, svědčí i odpovědi, kde přibližně polovina účastníků řekla, že by se přihlásila pouze do takového typu projektu, nebo velmi podobného a ostatní neřešili zaměření projektu. Uvítali možnost osobnostního růstu a zapojit se mezi zaměstnané.

Většina účastníků věří, že jim absolvování projektu pomůže k nalezení zaměstnání, i když ne všichni jsou o tom přesvědčeni. Každopádně by jim mohl kurz zlepšit situaci při hledání zaměstnání i nepřímo. Jak sdělila jedna účastnice projektu, není si příliš jistá, zda jí pomůže přímo obsah kurzu, nicméně účast na kurzu ji donutí být aktivní, něco se sebou dělat, takže nakonec je kurz určitě prospěšný.

Účastníci dalšího projektu měli zájem zejména o manuální nebo technickou práci (konkrétní zaměstnání se objevila jen jednotlivě – kuchař, zahradník), práci v přírodě a jednou se objevila i práce se seniory či postiženými osobami. Většina účastníků věří, že jim absolvování kurzu pomůže k nalezení zaměstnání, i když se objevil i názor, že kurz jim nepomůže, protože nenahradí skutečné vzdělání (školu či učební obor), které zaměstnavatelé většinou vyžadují.

V rámci doporučení pro následující projekty převažoval názor možnost prodloužení projektu. Projekty nabízely většinou půl roku až rok teoretické poznatky, praxi a rok možnost zaměstnání. Většina účastníků uvedla, že by chtěla pokračovat v pracovním poměru v podobném projektu nebo se zapojit do dalšího projektu.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S NEZAMĚSTNANÝMI MATKAMI S DĚTMI

datum průzkumu: 9. 4. 2014

Tato skupina si hledá velmi těžko zaměstnání vzhledem k nutnosti péče o děti. MAS Sdružení SPLAV jim nabízí možnost účastnit se takových projektů, které umožňují vzít si s sebou děti a zároveň je i do projektu zapojit.

Respondentky využily možnosti účastnit se projektů, které je vzdělávají a současně jim nabízejí možnost stát se i zaměstnaným. Některé projekty nabízely i možnost vzít si s sebou děti, tak jak tomu bylo u jednoho projektu, který byl zaměřený na zahradnickou práci a komunitní zahrady.

Příležitostí pro nezaměstnané matky je, když instituce budou realizovat takové projekty či nabízet zaměstnání pro tuto skupinu, kde zohlední potřeby rodiny.

5. 4. ÚZEMNÍ PLÁNY A ROZVOJOVÉ PLOCHY

nepovinná příloha 1: přehled ÚPD a rozvojových ploch

Všechna města a obce ležící na území Sdružení SPLAV, z.s. mají zpracovány územní plány (územně plánovací dokumentace). Tyto územní plány byly zpracovány v letech 2008 – 2014 různými projektovými ateliery a jsou chápány jako základní rozvojové dokumenty obcí, protože obsahují jednak údaje popisující současný stav v obcích a dále vize a regulativy, které byly dále využity při zpracování tohoto dokumentu. Všechny územní plány obcí jsou platné min. do roku 2020.

V územně plánovacích dokumentacích jsou uvedeny rozvojové plochy určené pro různé využití, jak obcemi, tak dalšími subjekty (občany, podnikateli). Výrazně nejvíce ploch je určeno pro rozvoj bydlení, a to jak k výstavbě rodinných domů, tak i bytovek. S tím souvisí i plochy pro rozvoj technické a dopravní infrastruktury a rovněž plochy pro občanské vybavení, kde jsou investory především obce. Plochy pro nové bydlení má ve svém územním plánu připravené každá z obcí. Na území Sdružení SPLAV, z.s. je k dispozici celkem 966 rozvojových ploch o celkové výměře 770,52 ha.

Situaci v červenci 2014 ukazuje následující tabulka.

tabulka: rozvojové plochy

druh rozvojových ploch	počet ploch	celková výměra v ha
plochy pro rozvoj bydlení	617	539,19
plochy pro rozvoj průmyslu	62	87,66
plochy pro rozvoj zemědělství	27	20,67
ostatní rozvojové plochy – technická infrastruktura	51	17,24
ostatní rozvojové plochy – dopravní infrastruktura	127	51,98
ostatní rozvojové plochy – občanské vybavení	82	53,78
C E L K E M	966	770,52

5. 5. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Jak z výše uvedených popisů a průzkumů vyplývá, z hlediska rozvojového potenciálu lze tedy území ve správě MAS rozdělit na dvě až tři různorodé oblasti.

Společným znakem všech obcí PODHORSKÉ části je vcelku dobré vybavení službami, technickou a dopravní infrastrukturou, dostatečná nabídka zaměstnání, vzdělávání i bydlení. Za nadstandardní se dá označit i společenský život v obcích a z toho všeho pramenící stabilizace a soudržnost obyvatelstva. Důvodem těchto pozitivních skutečností je dlouhodobý kontinuální rozvoj obcí zohledňující postupně se objevující potřeby obyvatelstva. Tato část regionu nebyla v novější historii postižena sociálním ani

ekonomickým kolapsem, nedošlo, až na výjimky, k výraznější migraci obyvatelstva ani ukončení činnosti tradičních zaměstnavatelů.

Potenciálem vhodným k využití jsou v této oblasti dobré podmínky pro trvalý život a dostatečná kapacita území pro přistěhování nových občanů.

Rozvoj obcí VAMBERECKA (součást Podhorské oblasti) donedávna stagnoval v důsledku postupného upadání významu menších regionálních center Vamberka a Doudleby nad Orlicí ve prospěch dravějšího Rychnova nad Kněžnou a v posledních letech i kvůli odchodu několika větších tradičních zaměstnavatelů místních obyvatel. Obce se tak dodnes potýkají s vyšší nezaměstnaností a z toho plynoucím ekonomickým a sociálním oslabením obyvatel a také s existencí nevyužívaných chátrajících průmyslových objektů přímo v centrech obcí. Dalším zásahem do života obyvatel jsou opakující se jarní povodně postihující zejména části obcí Záměl, Potštejn a Doudleby nad Orlicí. Pocit „ztráty tradičních jistot“ se projevil větší migrací obyvatel a na jejich společenském životě, který se kromě Vamberka stal závislým na okolních větších městech. Na druhou stranu při likvidaci následků povodní osvědčili občané mnohokrát solidaritu a spolupráci a dá se říci, že i toto společně prožívané nebezpečí přispívá ke zmíněné soudržnosti obyvatel obcí.

Potenciálem vhodným k využití je v této oblasti dobré personální a technické zázemí a volné kapacity pro rozvoj podnikatelských aktivit.

HORSKÉ ČÁSTI území MAS postihly v minulých obdobích všechny problémy pohraničních území. Výrazný odliv původního obyvatelstva během a po 2. světové válce, přistěhování nových osadníků bez vazeb a pocitu zodpovědnosti k území, likvidace tradičních zaměstnavatelů, to vše přivedlo tuto část okresu Rychnov nad Kněžnou mezi hospodářsky slabé oblasti s velkým procentem nezaměstnanosti a nízkou hustotou stálých obyvatel. Zemědělská výroba je extenzivní, zaměřená na údržbu krajiny formou pastvy masných plemen skotu, ovcí a koz a na pěstování energetických plodin. Málo je rozšířená agroturistika a další nezemědělské aktivity zemědělských subjektů. V posledním období se situace stabilizovala a začíná se pomalu zlepšovat. Města, obce i podnikatelé si uvědomují svůj rozvojový potenciál a začínají jej využívat ve prospěch zlepšení života místních obyvatel.

Potenciálem vhodným k využití je v této oblasti pěkné a zdravé prostředí pro rozvoj turistiky a podnikatelských aktivit ve službách.

5.5.1. SWOT ANALÝZA

Z výše uvedených údajů vyplývá, že území MAS nelze jednotně charakterizovat a že tedy lze těžko formulovat silné a slabé stránky tak, aby byly platné pro celé území. Je tedy nutné říci, že níže uvedená hodnocení se týkají obvykle pouze převažující části území a vždy mají své výjimky. Chápání předností a nedostatků se vždy liší a aktuálně mění i podle osobnosti a osobní situace hodnotitele. Z důvodu objektivnosti hodnocení jsou jako důležitý podklad považovány statistické údaje vztahující se k území MAS a jejich porovnání s dalšími regiony Královéhradeckého kraje a celé ČR.

Do SWOT byly zařazeny pouze příležitosti využitelné prostřednictvím MAS nebo ty, jejichž využití může MAS napomoci. SWOT tak neobsahuje náměty na změny legislativní, politické, finanční ani další, řešitelné pouze na celostátní úrovni.

Tabulka SWOT je vedle tradičních čtyř skupin - Silné stránky, Slabé stránky, Příležitosti a Hrozby barevně rozdělena na tři základní témata, které MAS ve své strategii řeší - Občané, Prostředí a Podnikání. Jejich podrobnější rozpis obsahují následné texty dokumentu.

Cílem SWOT analýzy bylo:

- stanovení silných a slabých stránek území jako východisko dalších strategických úvah
- označení příležitostí a ohrožení území jako podklad pro stanovení směrů rozvoje

Výsledky SWOT analýzy byly využity:

- jako základ pro stanovení pozice regionu ve srovnání s jinými regiony
- jako základ pro zaměření navazujících strategických dokumentů
- pro identifikaci kritických oblastí ve Stromu problémů
- jako základ pro formulaci strategických cílů, následně strategických směrů a rozvojových aktivit a ve výsledku i programových rámců pro jednotlivé operační programy

tabulka: **SWOT analýza**

SILNÉ STRÁNKY:	SLABÉ STRÁNKY:
Koncentrace zemědělské rostlinné i živočišné produkce, tradice zemědělského hospodaření i v méně příznivých oblastech kraje.	Jednostranná orientace průmyslu na strojírenství.
Existence významného závodu Škoda Auto, rozvoj strojírenského průmyslu.	Nepříznivá struktura pracovních sil vzhledem k poptávce.
Dlouhodobá tradice a zájem kvalifikovaných pracovníků ve strojírenství.	Nedořešení vlastnické vztahy k pozemkům.
Tradice zpracovatelského průmyslu.	Chybějící a chátrající technická infrastruktura v obcích, nízký podíl obcí napojených na ČOV.
Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.	Větší vzdálenost k rychlostním komunikacím, železnici a letišti.
Dobré životní prostředí.	Klesající počet cestujících železniční a autobusovou hromadnou dopravou, rušení spojů.
Hustá síť místních a pěších komunikací a cyklotras.	Horší dopravní dostupnost horských oblastí a malých obcí.
Vysoká míra spokojenosti a stabilizace obyvatel regionu.	Chátrání opuštěných průmyslových, zemědělských, vojenských, církevních i soukromých objektů.
Nízká míra kriminality.	Zvyšující se produkce odpadů.
Existence jednoho přirozeného obchodního a správního centra regionu.	Lokální problémy s kvalitou životního prostředí (hluk, prašnost, zápach,..)
Rozmanitá a přínosná činnost veřejně prospěšného neziskového sektoru.	Úbytek počtu obyvatel, pracovních příležitostí, služeb a občanského vybavení zejména v horských obcích.
Dobrá vnitroobecní i meziobecní spolupráce, pokrytí území svazky obcí.	Nízká návštěvnost regionu.
Vhodné podmínky pro venkovskou turistiku.	
Významné kulturní dědictví a přírodní potenciál.	
PŘÍLEŽITOSTI:	HROZBY:
Využití polohy regionu k zintenzivnění spojení a spolupráce s Polskem.	Jednostranný rozvoj strojírenského průmyslu, ukončení činnosti jiných odvětví, malá variabilita pracovních míst.
Rozvoj nových forem cestovního ruchu - agro a hipoturistiky, dobrovolnických pobytů, česko-polských táborů, atp.	Neperspektivnost zemědělského podnikání, ukončování činnosti menších farem.
Vytváření pracovních míst s alternativními úvazky pro znevýhodněné skupiny obyvatel.	Pokles přitažlivosti horských oblastí pro život obyvatel a podnikání, vylidňování obcí.
Podpora aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a	Ukončení funkčnosti inženýrských a dopravních sítí,

neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.	finanční nákladnost novostaveb i modernizací.
Využití přírodních a kulturních hodnot regionu k rozvoji cestovního ruchu.	Ztráta venkovského charakteru území s kvalitním přírodním prostředím, živelná výstavba, nárůst individuální a nákladní dopravy, zábor zemědělských ploch, narušení průstupu krajiny.
Zvýšení propagace regionu jako místa pro život i turistiku.	Velká závislost prosperity území na existenci závodu Škoda-Auto.
Zvýšení ochrany životního prostředí, realizace opatření k snížení dopravní zátěže obcí, emisí z průmyslových závodů, zápachu ze zemědělské výroby, ochrana sídel a krajiny před povodněmi.	Odchod kvalifikovaných zaměstnanců od menších místních zaměstnavatelů do závodu Škoda-Auto, snižování konkurenceschopnosti malých firem.
Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů, dohled nad urbanistickým a architektonickým řešením sídel i staveb.	Stárnutí obyvatel, nedostatečná kapacita a variabilita služeb pro seniory.
Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.	Zhoršování životního prostředí, zvyšování produkce odpadů, emisí, kvality vod, narušení rovnováhy v krajině.
Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků pro služby místním občanům i turistům.	Zvyšování kriminality a nevhodnosti v důsledku velkého počtu dojíždějících zaměstnanců.

5.5.2. VYMEZENÍ KONKRÉTNÍCH PROBLÉMŮ – STROM PROBLÉMŮ

Strom problémů představuje shrnutí nejdůležitějších problémů regionálního rozvoje území MAS Sdružení SPLAV, které byly zjištěny při analýze území. Kromě formulace problému obsahuje také přehled příčin a následků, ke kterým by vedlo jeho neřešení. Problematika byla podle charakteru problému rozdělena do již výše zmíněných tří témat (problémových oblastí) – Občané, Prostředí a Podnikání.

OBČANÉ. Souhrnným problémem regionu v této oblasti je: Zhoršování demografické a sociální struktury obyvatelstva.

Z analýzy situace v území vyplývá, že populace stárne, snižuje se podíl ekonomicky aktivních občanů a naopak zásadně zvyšuje podíl občanů závislých na veřejném sociálním zabezpečení. Na území MAS je tento obecný trend vystupňován nadprůměrnou migrací obyvatel horských obcí, takže počet obyvatel území se neustále snižuje, aktivní mladí jedinci se stěhují pryč a sociálně slabí občané zůstávají.

PROSTŘEDÍ. Souhrnným problémem je: Snižování kvality života a životního prostředí.

Z analýzy území vyplývá, že kvalita přírodního prostředí je zejména díky velké rozloze CHKO Orlické hory v území dobrá, působením různých vlivů se však zhoršuje. Tím, i působením demografických a dalších vlivů, se zhoršuje i kvalita života a životního prostředí obyvatel regionu, zejména v oblasti občanského vybavení a technické a dopravní infrastruktury.

PODNIKÁNÍ. Souhrnným problémem v této oblasti je: Zmenšování rozmanitosti podnikatelských aktivit.

Na území MAS je nízká míra vzdělanosti obyvatel a také malý počet samostatně podnikajících osob. To vede k závislosti na velkých zaměstnavatelích, kteří sice v regionu jsou, ale jejich setrvání je nejisté.

Navíc většina větších podniků v území je zaměřena na strojírenství, které svým charakterem neumožňuje zaměstnávání méně výkonných občanů, takže přes vysokou zaměstnanost přetrvávají v regionu skupiny lidí, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní.

Všechny tyto problémy jsou jistě ovlivněny obecným vývojem společnosti, ale také pasivitou a nezájmem obyvatel regionu. Ústředním problémem, k jehož řešení by MAS chtěla v období 2014-20 napomoci je tak **Malá vůle ke změnám.**

tabulka: strom problémů

ÚSTŘEDNÍ PROBLÉM	Malá vůle ke změnám, Průměrnost		
PROBLÉMOVÁ OBLAST	PROSTŘEDÍ	OBČANÉ	PODNIKÁNÍ
PROBLÉM	snížení kvality života a životního prostředí	zhoršování demografické a sociální struktury	zmenšování rozmanitosti podnikatelských aktivit
PŘÍČINY	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající špatný stav některých komunikací 2. a 3. třídy a místních komunikací • Nedostatečná obslužnost horských a malých obcí veřejnou dopravou, klesající počet cestujících • Nedostatečné spojení se vzdálenějšími centry rychlostní dopravou • Chybějící a chátrající technická infrastruktura v obcích, nízký podíl obcí napojených na ČOV • Lokální problémy s kvalitou životního prostředí, hluk, prašnost, zápach • Velké množství trvale neobydlených a nevyužívaných objektů zejména v horských oblastech • Rozšiřování hranic zastavěných území obcí, zaborů zemědělské půdy 	<ul style="list-style-type: none"> • Trvalý úbytek obyvatelstva zejména migrací • Zhoršující se věková struktura obyvatelstva, zvyšování počtu samostatně žijících osob • Malá variabilita vzdělávacích institucí, nemožnost vysokoškolského studia přímo v regionu • Velký podíl osob dojíždějících za prací mimo svou obec • Nedostatek policistů v pohraničí • Malý přírůstek bytů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevhodná struktura volných pracovních míst vzhledem k poptávce • Nerovnoměrný rozvoj hospodářských sektorů a průmyslových odvětví • Nízká samostatná podnikatelská aktivita občanů • Relativně nižší výdělky • Nerovnoměrné rozmístění ubytovacích kapacit • Nízká a nekonceptní propagace regionu • Nedostatečné finanční pobídky začínajících podnikatelů • Malý počet pracovníků ve vědě a výzkumu
NÁSLEDKY	<ul style="list-style-type: none"> • Rušení spojů a linek veřejné dopravy, nárůst individuální a nákladní dopravy • Ukončení funkčnosti inženýrských a dopravních sítí • Zhoršování životního prostředí, zvyšování produkce emisí, zhoršování kvality vod, narušení rovnováhy v krajině • Chátrání opuštěných průmyslových, zemědělských, vojenských, církevních i soukromých objektů • Ztráta venkovského charakteru území s kvalitním přírodním prostředím • Živelná výstavba, zmenšování rozlohy zemědělských ploch, narušení prostupnosti krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysídlování horských a malých obcí regionu • Zeslabení tradičních rodinných a sousedských vztahů a vazeb, více lidí na okraji společnosti, přetrvávající závislost občanů na veřejné péči • Nízký podíl středo a vysokoškoláků, odchod inteligence z území • Zvyšování kriminality a nevhodnosti v důsledku velkého počtu dojíždějících zaměstnanců • Rasová a národnostní nesnášenlivost 	<ul style="list-style-type: none"> • Odchod kvalifikovaných zaměstnanců od menších místních zaměstnavatelů do závodu Škoda-Auto, snižování konkurenceschopnosti malých firem • Ukončení činnosti nestrojírenských odvětví, nedostatek pracovních míst pro některé skupiny obyvatelstva • Zvětšující se závislost prosperity území na závodu Škoda Auto • Pokles návštěvnosti regionu, snižování poptávky po službách v cestovním ruchu, nízká využitelnost podnikatelských aktivit ve službách pro cestovní ruch

5. 6. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ

Strategie MAS Sdružení SPLAV je založena na vyváženém rozvoji celého území regionu při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Jen takový přístup může zajistit stabilní ekonomický růst při současném šetrném využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a ochraně životního prostředí.

Silné stránky území spočívají zejména v poměrně stabilizované ekonomické základně s dlouhodobou průmyslovou tradicí a vysokou mírou zaměstnanosti, stabilizovaném a spokojeném obyvatelstvu obcí podhůří, dobrém životním prostředí a ve velkém množství přírodních a kulturně historických atraktivit. Silné stránky mají trvalý charakter a MAS na nich může do budoucna úspěšně stavět při dalším rozvoji svého území.

Mezi slabé stránky, které představují handicap pro další rozvoj, patří nedostatky v oblasti zajištění veřejných služeb, nevyhovující dopravní a technická infrastruktura, chybějící komplexní systém celoživotního učení, který by propojil nabídku vzdělávací sféry s potřebami jednotlivých zaměstnavatelů, jednostranná orientace ekonomicky činných subjektů na strojírenskou výrobu a malá samostatná podnikatelská aktivita občanů. Tyto oblasti bude nutné v rámci realizace strategie zlepšit a dále rozvíjet, protože se jedná o důležité oblasti brzdící rozvoj regionu.

Na druhé straně se regionu nabízejí reálné příležitosti, jejichž efektivní využití se může stát významným impulsem pro další rozvoj všech oblastí lidské činnosti.

Území MAS může využít své geografické polohy pro rozvoj přeshraniční spolupráce, svých přírodních a kulturních krás může využít k rozvoji volnočasových aktivit svých obyvatel a k rozvoji cestovního ruchu i jeho netradičních forem. Zdravé životní prostředí je samo o sobě zárukou kvality života občanů, je však potřeba ho chránit před nevhodnými vlivy. Pro zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky lze využít aktivní občany se zkušenostmi z oblastí zemědělské i nezemědělské sféry a napomoci jim k samostatné podnikatelské činnosti. V souvislosti s rostoucí cenou surovin se jeví jako perspektivní ty obory, které mohou využít svých materiálních a lidských kapacit pro širší využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie. K rozvoji lidských zdrojů a snížení nezaměstnanosti některých skupin obyvatel je možné využít poměrně hustou síť škol a stávajícího školícího personálu a vytvořit tak efektivní systém celoživotního učení. Prosperující průmyslové i zemědělské podniky mohou vytvářet alternativní pracovní místa i pro různě znevýhodněné občany.

Region jako každé jiné společenství obyvatel je ohrožen řadou rizik, která mohou mít dopad zejména tam, kde jsou slabiny a tam, kde z dlouhodobého hlediska nebudou využity ty příležitosti, které mohou být pro jeho další rozvoj klíčové. Zcela zásadní faktory jsou ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost a respektování zásad udržitelného rozvoje. Hrozby spočívají zejména ve zhoršování životního prostředí, nízké atraktivitě regionu pro investory a návštěvníky z důvodu špatné dopravní a technické infrastruktury a obslužnosti, ekonomickém zaostávání v důsledku jednostrannosti a ztráty konkurenceschopnosti místní ekonomiky a zemědělství a nedostatku kvalifikovaných a motivovaných zaměstnanců.

5. 7. KARTY OBCÍ

nepovinná příloha 2: karty obcí

Po návštěvách členů týmu v jednotlivých obcích na území MAS a rozhovorech se členy Obecních zastupitelstev a občany bylo získáno mnoho informací a poznatků z prostředí obcí. Získané informace byly doplněny informacemi z územních plánů, statistických přehledů, názory veřejnosti, doporučení MAS pro další rozvoj obce včetně příslušných opatření a sestaveny do tzv. Karty obce. Tyto karty budou složité jako základ strategických dokumentů jednotlivých obcí a jejich soubor tvoří ucelený katalog informací o území MAS.

 <p>rozloha katastru: 1663 ha počet obyvatel: 1089 (k 1. 1. 2014) nadmořská výška: 379 m</p> <h3>SKUHROV NAD BĚLOU</h3>	základní údaje o obci
	název obce
	mapka MAS s umístěním obce
<p>Popis obce. Skuhrov nad Bělou se nachází v údolí říčky Bělé cca 5 km severovýchodně od Solnice a 7 km severně od Rychnova nad Kněžnou při silnici 2. třídy. V rámci MAS je podhorskou obcí. Skládá se ze 7 částí – Brocné, Debřecí, Hraštic, Nové Vsi, Rybníčků, Skuhrova nad Bělou a Svinné a 3 katastrálních území.</p> <p>Občanská a technická vybavenost. V obci se nachází mateřská škola i a základní škola pro 1.-9. ročník, jsou zde 4 hřiště, 2 veřejné knihovny, zdravotní středisko s ordinacemi lékařů, pošta, 3 obchody se smíšeným zbožím. Dále jsou ve Skuhrově 1 restaurace a Společenské centrum s víceúčelovým sálem. Obec je napojena na veřejný vodovod, je plynofikována, má veřejné osvětlení a rozhlas, kanalizace je pouze v části obce. Dopravní spojení je zajištěno autobusy.</p> <p>Přírodní a kulturní zajímavosti. Část obce zasahuje do CHKO Orlické hory. Jsou zde 2 rybníky s možností koupání a Rybářská naučná stezka. Z kulturních zajímavostí jsou v obci 4 zapsané památky - kostel sv. Jakuba Většího, areál zříceniny hradu Skuhrov, areál zříceniny hradu Klečkov a sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava. K dalším zajímavostem patří mozaika Krista na jedné z hrodek na místním hřbitově a "Panský dům" u Růženiны hutí. V obci je více než desítky sakrálních křížků a plastik. Na zřícenině hradu Skuhrov je postavena malá rozhledna. V budově obecního úřadu je zřízena Expozice výroby železa.</p> <p>Společenský život. V obci působí místní organizace Českého rybářského svazu, známý oddíl běžeckého lyžování SKI Skuhrov, 3 hasičské spolky a oddíl skautů.</p> <p>Ostatní informace o obci. V místní části Brocná je vybudována bioplynová stanice a obecní pálenice, z areálů bývalé firmy J. Porkert je ekologicky problémové území s kontaminovaným podzemím.</p>	základní charakteristika obce
<p>DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA A SPECIFIKA OBCE: uvedené údaje v rámci MAS</p> <ul style="list-style-type: none">• nadprůměrný podíl žen• relativně méně osob v produktivním věku, více dětí a seniorů• nadprůměrné zastoupení vysokoškoláků v obci• ostatní charakteristiky se zásadněji neodlišují od průměru• počet obyvatel se v posledních letech zvýšil o 4,4%	demografická charakteristika obce
<p>NÁZORY Z OBCE: Je tu hodně turistických cílů. Chybí cyklostezka do Škodovky. Chátrající slévárna hzdí obec, ale lidi jsou rádi za klid a zvyklí si. Je tu vše. Jsme rádi za Škodovku, vzdálenost je optimální. Doprava je dobrá.</p>	záměry obce v obd. 2014-20
<p>ROZVOJOVÝ POTENCIÁL: Samostatná obec pro bydlení – základní služby, oživení a zvýraznění centra obce, soustředění služeb pro občany, estetická úprava budov, odstranění nebo využití nevyužívaných objektů a prostor, bezpečné pěší spojení částí obce, zklidnění průjezdné dopravy. Součást kvasinské aglomerace – koordinace územních a zastavovacích plánů; lepší cyklistické a pěší propojení obcí; dělbá služeb Regionální turistika – služby pro turisty, propagace cílů, propagace obce, turistické značení, zlepšení vzhledu centra obce Železářská obec – muzeum, venkovní expozice, akce, partnerství</p>	názory veřejnosti
<p>VAZBY NA PRIORITY MAS: A4.1., A4.2., B2.1., B3.1., B3.3., B4.1., B4.2., B4.3., C3.1.</p>	náměty pro rozvoj obce
	odkaz na opatření MAS

5. 8. ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE ODEHRÁVÁ NA ÚZEMÍ

STRATEGICKÉ DOKUMENTY VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Královéhradecký kraj

Základní dokumenty:

V předchozím programovacím období byla zpracovaná Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-2015.

V současné době však vstupuje v platnost nová Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2014-2020, která byla v dubnu 2014 schválena zastupitelstvem Královéhradeckého kraje.

Odvětvové dokumenty KHK:

Cestovní ruch: Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2007-2013.

Z něj pak vychází Marketingová strategie (Akční plán) Královéhradeckého kraje na období 2011-2013

Sociální služby: Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb (Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011-2016)

Zdravotnictví: Konceptce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2011-2015

Školství: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (KHK) 2012-2016

Životní prostředí: Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší KHK; Konceptce ochrany přírody a krajiny KHK; Plán odpadového hospodářství KHK;

Zemědělství: Konceptce zemědělské politiky KHK; Program obnovy venkova KHK

Technická infrastruktura: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací KHK; Územní energetická konceptce KHK

Česká republika (výběr)

MMR:

Obecně: Základním strategickým a koncepčním dokumentem České republiky je Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014–2020, která byla schválena vládou ČR v květnu 2013

Cestovní ruch: Konceptce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020, schválená vládou ČR v dubnu 2013

Bytová politika: Konceptce bydlení České republiky do roku 2020, schválená vládou ČR v červenci 2011

MŠMT:

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011 – 2015

Evropská Unie:

Strategie Evropa 2020

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NIŽŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Obce

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008-2015 (2008)

Strategie rozvoje obce Kvasiny (2013)

Správní obvod ORP

Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou 2014-20

Svazky obcí

Strategický plán rozvoje DSO Mikroregion Bělá

Euroregion

Strategie rozvoje euroregionu Glacensis (2002)

CHKO Orlické hory

Plán péče o CHKO Orlické hory na období 2000-2009 (později prodlouženo až do r. 2014)

Plán péče o CHKO Orlické hory na období 2015–2024 (zatím v návrhu, v červenci 2014 ještě nebyl schválen)

ÚZEMNÍ DOKUMENTY

Česká republika

Politika územního rozvoje ČR

Královéhradecký kraj

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje z roku 2011

Správní obvod ORP

Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou – aktualizace z roku 2010

Obce

Územní plány všech 31 obcí na území MAS

Kromě výše uvedených strategických a územních dokumentů jsou pro současné programové období Evropské Unie na roky 2014-2020 platné následující operační programy (OP) Evropské Unie, které mohou být realizovány na území MAS:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (řízený MPO)
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (MSMT)
- OP Zaměstnanost (MPSV)
- OP Doprava (MD)
- OP Životní prostředí (MŽP)
- Integrovaný regionální OP (MMR)
- OP Technická pomoc (MMR)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
- OP Mezinárodní spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- Program rozvoje venkova 2014-2020 (MZe)

MAS bude moci v rámci programu LEADER čerpat finanční z těchto programů: Integrovaný regionální operační program, Program rozvoje venkova, Operační program Zaměstnanost a Operační program Životní prostředí

6. STRATEGICKÁ ČÁST

6. 1. DEFINOVÁNÍ MISE A VIZE

Místní akční skupina je svou podstatou v území jedinečným subjektem. Stejný subjekt se vzhledem k pravidlům programu LEADER nemůže ve stejném území vyskytovat, členové jedné MAS nemohou být současně členy jiné MAS, obec, která schválila působení MAS na svém území, nemůže zároveň souhlasit s působením jiné MAS. MAS musí mít rozmanitou členskou základnu složenou ze zástupců veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru a žádná ze zájmových skupin nesmí mít většinu. Všichni členové MAS jsou lidé místní, znalí prostředí. Jejich rozhodování je vždy kolektivní, veřejné, založené na předem dohodnutých pravidlech.

Tato charakteristika předurčuje místní akční skupiny k plnění významných rolí při rozvoji regionu. Proto se MAS Sdružení SPLAV pokládá za zodpovědného patrona komunity občanů Rychnovska schopného ji vést ke společnému prospěchu. S tímto předpokladem MAS stanovila své cíle i pro období 2014-20.

MISE = poslání MAS Sdružení SPLAV: Využít nové podněty rozvoje k prohloubení spokojenosti a kvality života v regionu za společné účasti všech občanů a při dodržení zásad udržitelného rozvoje.

VIZE = vidina role MAS Sdružení SPLAV: Místní akční skupina Sdružení SPLAV – společná cesta k prosperitě území.

6. 2. STROM CÍLŮ

Cíle, které si MAS klade ve Strategickém plánu komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014-20, vycházejí ze záměru napomoci odstranění zjištěných problémů využitím příležitostí, které území i současné možnosti nabízejí. Tento záměr Sdružení SPLAV naplňuje již od svého založení, a proto i jeho role v rozvoji regionu zůstává stále stejná, jen přizpůsobená aktuálním potřebám a možnostem.

Na základě provedených analýz byla problematika rozvoje regionu seskupena do třech témat (prioritních oblastí), která jsou zároveň v souladu se základními pilíři udržitelného rozvoje všech území světa:

Téma MAS – OBČANÉ = Sociální pilíř

Téma MAS – PROSTŘEDÍ = Environmentální pilíř

Téma MAS – PODNIKÁNÍ = Ekonomický pilíř

Tím je zajištěna provázanost záměrů MAS s obecnou koncepcí udržitelného rozvoje a nadřazenými strategickými dokumenty i možnost podpory záměrů MAS z programů podpory rozvoje Evropské unie i jednotlivých států, České republiky, Královéhradeckého kraje i různých dalších subjektů.

Cíle MAS a priority rozvoje území byly uspořádány do **Stromu cílů** tak, aby byla přehledně doložena souvislost mezi zjištěnými problémy, cíli MAS v jejich řešení a kroky, kterými hodlá tyto cíle naplňovat. Stanovené prioritní oblasti jsou zohledněny v opatřeních a podopatřeních, připravených pro realizaci na území Sdružení SPLAV.

Jednotlivé priority samozřejmě netvoří samostatné problémové oblasti, ale vzájemně provázaný celek. Postupné a systematické naplňování stanovených cílů jako vzájemně propojeného systému přispěje k dosažení požadovaného rozvoje regionu a ke snižování rozdílů mezi jeho jednotlivými částmi.

tabulka: **strom cílů**

Mise		
VYUŽIT NOVÉ PODNĚTY ROZVOJE K PROHLoubENÍ SPOKOJENOSTI A KVALITY ŽIVOTA V REGIONU ZA SPOLEČNÉ ÚČASTI VŠECH OBČANŮ A PŘI DODRŽENÍ ZÁSAD UDRŽITELNÉHO ROZVOJE		
Vize		
MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SDRUŽENÍ SPLAV – SPOLEČNÁ CESTA K PROSPERITĚ ÚZEMÍ		
Strategické cíle		
ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ	ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT
Prioritní osy		
ENVIRONMENTÁLNÍ	SOCIÁLNÍ	EKONOMICKÁ
Prioritní oblasti		
A. PROSTŘEDÍ	B. OBČANÉ	C. PODNIKÁNÍ
Cíle		
1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.	1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.	1. Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru.
2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.	2. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.	2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.
3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.	3. Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.	3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.
4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.	4. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.	4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.
5. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků.	5. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.	5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.
	6. Udržení a obnovení místně příslušných tradic.	6. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu.

6. 3. POPIS PRIORITNÍCH OBLASTÍ

Pro Strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Sdružení SPLAV jsou vytyčena 3 témata - prioritní oblasti: Občané, Prostředí, Podnikání.

A. OBČANÉ

První priorita je zaměřena na všechny obyvatele v území Sdružení SPLAV. Jak vyplynulo z analýzy, není demografická situace v MAS dobrá, počet obyvatel v posledních letech spíše klesá, a to především kvůli převažujícímu počtu vystěhovalých z regionu nad nově přistěhovalými, což je signálem, že trvale bydlící občané zde nejsou příliš spokojeni a ani pro přistěhování není region pokládán za perspektivní. Vývoj počtu obyvatelstva je územně nerovnoměrný, v některých obcích zvláště horské části regionu dochází k výraznějším poklesům počtu obyvatel v důsledku nedostatku pracovních míst a horší dostupnosti občanského vybavení, překvapivě ztrátová, co do počtu obyvatel jsou však i města, kde tyto nedostatky nejsou. Obyvatelstvo rovněž postupně stárne a zhoršuje se tím jeho věková struktura se všemi navazujícími negativními důsledky.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zlepšení demografické struktury a sociální situace občanů.

Snahou MAS je souborem opatření této prioritní oblasti zamezit poklesu počtu obyvatel zajištěním dobré přístupnosti základních životních potřeb občanů - bydlení, vzdělávání, občanského vybavení a zábavy.

B. PROSTŘEDÍ

Tato prioritní oblast je zaměřena na podporu udržitelného rozvoje krajiny i sídel při zachování či zlepšení všech stávajících kvalit životního prostředí a na zajištění kvalitní dopravní i technické infrastruktury. K základním složkám krajiny patří reliéf, půda, vodstvo, klima, vegetační pokryv, zvířena a člověk. Každý region je svým způsobem jedinečný a řeší specifické problémy. Naopak obecným problémem současnosti je globální změna klimatu, která se ale dotýká i území MAS. Dochází k narůstajícím výkyvům v počasí, mění se charakter srážek, což má za následek dlouhotrvající sucho na straně jedné a povodně po přivalových srážkách na straně druhé.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zlepšení kvality života občanů a životního prostředí.

Plánem MAS v této prioritní oblasti je souborem opatření pečovat nejen o dobrý život občanů, ale i živočichů a rostlin, chránit přírodní prvky, omezit nevhodné zásahy do krajiny způsobené zemědělskou a průmyslovou výrobou, urbanizací, exhalacemi apod.

C. PODNIKÁNÍ

Ekonomika má vliv na všechny ostatní oblasti života. Hlavním cílem MAS je zvyšovat její konkurenceschopnost a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí pro současné i nové podniky v regionu. Podnikatelská činnost není v území MAS příliš rozšířena, v přepočtu na jednoho obyvatele působí v regionu mnohem méně podnikatelů než v jiných částech ČR. Navíc je podnikatelská činnost koncentrována do zemědělství a průmyslu (převážně strojírenského), méně pak do služeb, obchodu

nebo dopravy. Chybí větší diverzifikace odvětví. Nedostatečná je i síť sociálně zaměřených podniků a pracovních míst pro různě znevýhodněné občany.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zvýšení počtu a rozmanitosti podnikatelských aktivit.

Snahou MAS bude prostřednictvím opatření nastartovat podnikatelské aktivity především v řemeslech, obchodě a službách jako zdroj rozmanitých pracovních míst a záruku trvalé stabilizace obyvatel.

6. 4. POPIS OPATŘENÍ A PODOPATŘENÍ

Prioritní oblasti Občané, Prostředí, Podnikání se podrobněji člení na 14 opatření a 54 podopatření.

A. OBČANÉ

A1. Výchova a vzdělání

Vzdělání a kvalifikovaní obyvatelé patří mezi hlavní faktory socioekonomického rozvoje každého regionu. Bohužel vzdělanost obyvatelstva v území MAS dosahuje spíše podprůměrných hodnot, podíl obyvatel se středoškolským a zejména vysokoškolským vzděláním je nižší než v krajském i republikovém průměru. Důležitá je také vzájemná propojenost mezi nabídkou vzdělávacích modulů a trhem práce. Region má sice díky existenci automobilového závodu v Kvasínách podprůměrnou nezaměstnanost, nicméně nabídka pracovních míst je úzce vázána na specializovanou strojírenskou odvětví. Region se tak potýká s nesouladem nabídky středního a učňovského školství na straně jedné a potřebami místního trhu práce na straně druhé. Tento nepoměr je ještě vystupňován dlouhodobě nízkou atraktivitou technických oborů.

Opatření naplní cíl:

1. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.

Jeho účelem je tedy dobrá dostupnost a dostatečná kapacita kvalitních školských zařízení všech stupňů v území MAS. Nadstavbou by měla být i variabilita škol, a to jak co do zaměření, tak i metody výchovy a výuky.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, důraz bude kladen na dobrou a bezpečnou dostupnost předškolních a školních zařízení pro všechny děti a mládež regionu a uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

A1.1 Předškolní výchova

Účelem podopatření je zajištění výchovné a vzdělávací funkce u nejmenších dětí. Předškolní výchova zahrnuje síť jeslí a obdobných zařízení a mateřských škol. Těmi je vybavena většina obcí v území MAS – pouze v 10 převážně velmi malých obcích se mateřská škola nenachází. Naplněnost mateřských škol je různá, v některých případech dětí spíše ubývá, v jiných je naopak kapacita naplněná a je nutné další rozšiřování školek. V Kvasínách dokonce díky zvyšujícímu se

počtu dětí chystají její zřízení. Vzhledem k obecné demografické situaci v regionu další rozšiřování kapacity mateřských škol nepředpokládáme, jedná se spíše o vyrovnání a variabilitu kapacit školek a jejich finanční stabilizaci.

MAS však bude podporovat i další formy předškolní výchovy, jako je péče některého z rodičů o více dětí v obci apod. Jednou z forem, jež byla před nedávnem schválena parlamentem a která by mohla najít uplatnění v některých obcích Rychnovska, je možnost, že rodiče budou moci nechat dítě hlídat v tzv. dětské skupině. V těchto skupinách budou moci být děti od jednoho roku až do zahájení povinné školní docházky. Tyto dětské skupiny nebudou muset splňovat přísné normy jako běžné mateřské školy, jejich svépomocný provoz je ekonomicky nenáročný a tyto malé skupiny mohou i lépe reagovat na průběžné změny počtu dětí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů pro předškolní zařízení, vybavení objektů, HW, SW, herní a výukové prvky, úprava a vybudování areálů předškolních zařízení, vybavení areálů nezbytným vybavením a herními prvky, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady.

A1.2 Školní vzdělávání

Školní vzdělávání zahrnuje jednak základní školství, tj. síť základních škol, ale také střední školství, tj. gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Základní školy se nacházejí ve 2/3 obcí MAS, z toho v 10 obcích je úplná školní docházka (1-9. ročník). Tato situace je přibližně optimální, potenciál na vznik další školy by měla pravděpodobně jediná z obcí, kde škola dosud není – Liberk. Většina škol se však neustále potýká s existenčními problémy vyplývajícími z kolísání počtu žáků a zvyšujících se provozních nákladech. Předmětem diskuze mezi obcemi musí být zefektivnění činnosti škol, spolupráce obcí při jejich provozování, sdílení kapacit i nákladů. Podpora MAS bude proto zaměřena kromě oprav školních objektů a areálů především na vznik a uplatnění variabilních výukových plánů a metod v souladu se zájmem dětí, možností uplatnění i místními podmínkami např. na sport, polský jazyk, apod.

V rámci středního školství jsou všechny školy koncentrovány do Rychnova nad Kněžnou. V případě středního školství (vč. učňovského) je hlavním účelem opatření optimalizace oborové struktury středních škol v souladu s potřebami na trhu práce. V současné době je poptávka ze strany zaměstnavatelů zejména po technických oborech. Důležitým úkolem MAS bude tedy propagace učňovských oborů jako perspektivní formy vzdělání a pracovního uplatnění. V souladu se strategickými dokumenty kraje bude rovněž podporována integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu, jestliže toto začlenění bude žákům prospěšné.

Vhodné výdaje: výstavba a modernizace škol a dalších školních zařízení (družin, jídelen, tělocvičen apod.), nákup vybavení do škol, HW, SW, akce na podporu vzdělávací činnosti, úprava a vybudování areálů předškolních zařízení, vybavení areálů nezbytným vybavením a herními prvky, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady.

A1.3 Celoživotní vzdělávání

Vzdělávání se netýká jen dětí a mladších obyvatel, ale i těch, kteří povinnou školní docházku již dříve absolvovali. Toto podopatření se zaměřuje na osoby v produktivním, ale i poproduktivním

věku, kteří se chtějí dále vzdělávat. Vzhledem ke stárnutí populace a přibývajícím aktivitám obyvatelstva i ve vyšším věku lze předpokládat zvyšující se poptávku po tomto druhu vzdělávání. V současné době občané v území MAS nemají příliš příležitostí – jednou z možností je např. vzdělávání při vyšší odborné škole v Rychnově nad Kněžnou. Za dalším vzděláváním musí obyvatelé cestovat mimo region, např. do Hradce Králové. Nabídka prezenčního, distančního i e-learningového vzdělávání by se měla v regionu rozšířit a přizpůsobit zájmu obyvatel, například i ve spolupráci se středními a vysokými školami.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro celoživotní vzdělávání, nákup vybavení, výukových programů a pomůcek, HW, SW, mzdové a režijní náklady.

A1.4 Věda a výzkum

Investice do vědy a výzkumu nemají obvykle okamžitý výsledek, nicméně v delším časovém horizontu se projeví jejich prospěšnost. Na území MAS není jediné pracoviště, které by se přímo zaměřovalo na vědu nebo výzkum. Absence takového pracoviště způsobuje odliv obyvatel s vysokoškolským a částečně i středoškolským vzděláním mimo Rychnovsko. Navíc Královéhradecký kraj jako celek patří k regionům se spíše nízkým objemem výdajů na vědu a výzkum v rámci ČR a také podprůměrným počtem zaměstnanců v této oblasti. Výše uvedené má za následek odchod kvalitních lidských zdrojů z regionu. MAS bude podporovat vznik vědeckého či výzkumného pracoviště nebo alespoň podporu vědy a výzkumu v rámci existujících institucí (podniků, škol, ale i třeba neziskových organizací apod.) v území Sdružení SPLAV.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro vědu a výzkum, vybavení, technologie, stroje, HW, SW, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady.

A2. Bydlení

Kvalitní a důstojné bydlení je jednou ze základních potřeb obyvatel a zároveň je základním lidským právem, které by za žádných okolností nemělo být nikomu upíráno nebo podmiňováno. Pro území MAS je typická rozdrobená sídelní struktura, tradice zemědělství a s tím související výskyt menších selských stavení i rozsáhlých hospodářských usedlostí. Jednoznačně venkovský charakter území Sdružení SPLAV odpovídá tomu, že relativně velké množství obyvatel žije v rodinných domech. Z toho vyplývá na jednu stranu větší průměrná zalidněnost jednoho bytu, na druhou stranu větší rozloha bytů. Úroveň bydlení většiny obyvatel v MAS je poměrně kvalitní, i když domy, ve kterých občané bydlí, postupně stárnou. Určitou rezervu pak tvoří neobydlené byty, které jsou určeny k rekreaci, nicméně často později slouží i k trvalému bydlení. Hlavním cílem tohoto opatření je podpořit v obcích nabídku bytů různého standardu i ekonomické náročnosti dosažitelných pro různé sociální skupiny obyvatel. Zvláštní pozornost bude MAS věnovat podpoře vzniku bytů s regulovaným nájemným pro mladé rodiny a seniory.

Opatření naplní cíle:

1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.
2. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

Účelem opatření je tedy dostatečná nabídka bytů pro všechny sociální skupiny občanů, a to přednostně uvnitř zastavěných částí obcí a měst a s využitím stávajících objektů.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, přednostně budou podporovány revitalizace stávajících objektů a ploch v obcích a městech, kde dochází k úbytku obyvatel resp. kumulaci negativních sociálních jevů.

A2.1 Nová bytová výstavba

Bytová výstavba měřená počtem dokončených bytů v posledních 10-15 letech je v území MAS poměrně omezená, navíc územně značně nerovnoměrná (relativně výrazně nejvyšší výstavba proběhla, a to formou apartmánových bytů, v Říčkách v Orlických horách). Sice se v každé obci Sdružení SPLAV postavil v posledních 15 letech alespoň 1 byt, ve většině obcí to však byly jen cca 1-2 byty ročně. Důsledkem toho je i postupný odliv obyvatel z regionu. Je potřeba tuto výstavbu znovu oživit, a to jak formou výstavby rodinných domů, tak i bytových domů. Většina obcí má ve svých územních plánech sice připraveny plochy pro novou bytovou výstavbu. MAS však bude upřednostňovat projekty výstavby na volných pozemcích v intravilánu obcí mimo kvalitní zemědělskou půdu. Zvýhodněny budou stavební aktivity obcí zaměřené na stabilizaci mladých rodin a dožití seniorů v obci.

Vhodné výdaje: Nová výstavba bytů v bytových domech, rodinných domech a dalších typech objektů k bydlení. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí.

A2.2 Opravy a rekonstrukce bytů

Domovní a bytový fond v regionu stárne a je potřeba jej modernizovat. Zejména v horské části MAS je bytový fond jeden z nejstarších v České republice. Účelem tohoto podopatření jsou opravy a rekonstrukce bytů v bytových domech vč. revitalizace celých obytných komplexů, ale i rodinných domech. Modernizace bytového fondu zahrnuje zateplení budov vč. výměny oken, výměnu způsobu vytápění, opravy střech apod. Vedle oprav stávajících bytových objektů bude podporována přestavba nebytových prostorů a budov jiného užití na byty pro trvalé bydlení, protože v každé obci i městě se nacházejí nevyužívané objekty různého určení vhodné k přestavbě. Tím dojde i k zlepšení vzhledu sídel a úsporám zemědělské půdy.

Vhodné výdaje: Rekonstrukce bytů v bytových domech, rodinných domech a dalších typech objektů k bydlení. Přestavby prostor a objektů jiného určení na byty. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí.

A2.3 Sociální bydlení

Sociální bydlení je komplex nástrojů poskytujících pomoc domácnostem, které si bydlení nejsou schopny zajistit samy. Kromě standardního bydlení je potřebné podporovat i bydlení pro znevýhodněné skupiny obyvatel. Podporovány budou startovací byty pro mladé rodiny, byty se sníženým nájemným různého standardu pro ekonomicky slabé občany, malé byty pro osamělé občany a další typy bydlení přednostně s využitím stávajících objektů. Upřednostněny budou stavební aktivity obcí zajišťujících péči o vlastní znevýhodněné občany.

Vhodné výdaje: Rekonstrukce a nová výstavba objektů sociálního bydlení. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí.

A3 Zdraví a sociální péče

Zajištění dobré zdravotní a sociální péče je jednou ze základních priorit každého regionu. V souvislosti se vzrůstající střední délkou života narůstá i počet osob, které zdravotní i sociální péči potřebují. Výdaje na tuto péči neustále rostou a vzhledem k demografické prognóze lze předpokládat další nárůst i v příštích letech. Nelze se však zaměřovat jen na poskytování odpovídající péče, ale i na prevenci a osvětu, aby občané tuto péči potřebovali co nejméně. Cílem MAS v této oblasti je posílit veřejnou péči podporou záměrů neziskových a podnikatelských subjektů a zlepšit tak především dostupnost, kapacitu a kvalitu péče potřebných zařízení pro obyvatele všech obcí regionu. Prioritou bude především zajištění terénních služeb pro domácí péči o občany, vytvoření sítě menších zařízení rodinného typu a rovnoměrné rozmístění těchto zařízení po celém území MAS.

Opatření naplní cíle:

1. Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.
2. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.
3. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.

Účelem opatření je tedy zajištění dostatečné péče o znevýhodněné občany a zároveň snižování potřebnosti této péče propagací aktivního a zdravého životního stylu.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, přednostně budou podporovány terénní služby a malokapacitní zařízení.

A3.1 Zařízení pro zdravotnictví

Zdravotnická zařízení jsou poměrně rovnoměrně rozmístěna po území do 12 obcí MAS. Komplexní péči v regionu pak zajišťuje Oblastní nemocnice v Rychnově n/K. Počet lékařů ve zdravotnických zařízeních je však ve srovnání s ostatními regiony nižší. Struktura sítě zdravotnických zařízení se v posledních letech mění s ohledem na optimalizaci péče, její zajištění však zůstává dlouhodobě stabilní. Celkové výdaje na zdravotnictví každoročně rostou a vývoj počtu a struktury obyvatel naznačuje, že tomu bude i nadále. Jelikož nelze předpokládat rozsáhlejší výstavbu objektů zdravotní péče v regionu, podopatření se bude spíše zaměřovat na modernizaci současných objektů a zajištění odpovídajícího vybavení pro zdravotnická zařízení.

Vhodné výdaje: Nová výstavba a rekonstrukce objektů pro zdravotnictví, vybavení prostor, stroje, technologie, úprava areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě.

A3.2 Zařízení pro sociální péči

Vybavenost objekty sociální péče je v území na odpovídající úrovni. Jak vyplynulo z analytické části, nachází se zde 18 nejrůznějších zařízení sociální péče. I kapacita v těchto zařízeních je poměrně dobrá. Nicméně počet osob, které potřebují sociální péči, se neustále zvyšuje, což zvyšuje i náklady na její poskytování. Podpora MAS bude v souladu s komunitním plánem sociálních služeb na území ORP Rychnov nad Kněžnou zaměřena především na zajištění

ambulantní i terénní sociální péče. Stoupá rovněž význam preventivních služeb a sociálního poradenství, a to v souvislosti s nezaměstnaností a růstem počtu chudých rodin. Zvláštní pozornost je potřeba věnovat zejména seniorům a osobám se zdravotním postižením.

Vhodné výdaje: Nová výstavba a rekonstrukce objektů pro sociální péči, vybavení prostor, stroje, technologie, úprava areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě, mzdové a režijní náklady.

A3.3 Aktivity zdravotní a sociální péče

Aktivity zdravotní a sociální péče mají za cíl seznámit veřejnost se zdravotnickou osvětou, preventivními zdravotními programy, dále mají zvýšit povědomí široké veřejnosti o poskytovaných sociálních službách a sociální péči obecně. Nejsou primárně určeny jen těm, které momentálně hledají odbornou pomoc v oblasti zdravotnické nebo sociální péče, ale i těm, kdo budou tuto péči potřebovat až v budoucnosti. Sdružení SPLAV bude podporovat akce, které jsou zaměřeny na prevenci nemocí a sociálních těžkostí, osvětové akce první pomoci a péče o nemocné nebo sociálně znevýhodněné občany i propagační akce na pomoc osobám, nacházející se ve složité životní situaci.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní náklady, propagace.

A4 Kultura a památky

Významným faktorem pro spokojenost obyvatelstva s životem v regionu je i množství památek a kulturních zařízení. Na Rychnovsku je takových objektů a zařízení poměrně velké množství, ať už se jedná o zámky nebo hrady, městské a přírodní památkové zóny, jiné pamětihodnosti, ale i další kulturní zařízení. Kromě toho se v území koná řada kulturních akcí, ať už hudebních, divadelních nebo jiných a některé z nich svým významem přesahují rámec území MAS.

Opatření naplní cíle:

1. Udržení a obnovení místně příslušných tradic.
2. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků

Účelem opatření je tedy péče o objekty, areály, předměty, tradice a akce kulturního a historického významu a jejich využití k soudobým účelům. Podporovány budou i aktivity související s propagací významných osobností regionu, např. výstavy, muzea, slavnosti apod.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, přednostně budou podporovány opravy a využití památkově významných objektů, areálů a prvků. U nich bude postupováno v součinnosti s orgány památkové ochrany.

A4.1 Zařízení pro kulturu

V regionu se nachází poměrně velké množství kulturních zařízení. Většina jich slouží převážně obyvatelům přímo v obcích, část z nich ale slouží i jako zařízení cestovního ruchu návštěvníkům v území. Některá kulturní zařízení (knihovny apod.) jsou rovnoměrně rozmístěna do většiny obcí regionu, většina jich je ale koncentrována jen do největšího města Rychnova nad Kněžnou. V rámci podopatření bude podporována jak výstavba nových kulturních zařízení, tak zejména modernizace a vybavení pro již existující kulturní objekty.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro kulturní účely, vybavení, exponáty, úprava a vybavení areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě.

A4.2 Objekty, vybavení a plochy památkového významu

V území MAS se nacházejí dvě městské památkové rezervace, a to v Rychnově nad Kněžnou a Rokytnici v Orlických horách. Větší je počet jednotlivých památkově chráněných objektů – zámků, hradů, kostelů, drobné sakrální architektury a dalších prvků. Rychnovsko je proslulé množstvím barokních objektů, z nichž část, zejména církevních staveb, ale i dalších historických objektů chátrá. V podhorských i horských oblastech jsou další rozptýlené památky lidové architektury. V území se nachází i několik chráněných přírodních památek – parků, alejí, stromů.

Samostatnou kapitolou jsou technické památky. Na území MAS se nachází řada vojenských pevností vzniklých v 30. letech 20. stol. jako součást protiněmeckého opevnění. Většina drobných i větších objektů je ve vlastnictví armády ČR a chátrá, některé z nich však již změnilly majitele a jsou postupně zpřístupňovány veřejnosti (tvrz Hanička).

Toto podopatření bude sloužit jako možnost získání finančních prostředků na údržbu, opravy a rekonstrukce objektů a areálů a jejich vybavení.

Vhodné výdaje: opravy a rekonstrukce prvků, objektů, areálů, restaurátorské a odborné práce související s podopatřením, nákup mobiliáře, historických exponátů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, zeleň, obslužné komunikace.

A4.3 Kulturní aktivity

Území MAS je známé pořádáním mnoha kulturních akcí a festivalů, jako např. festival spisovatele Karla Poláčka v Rychnově n/K (Poláčkovo léto), Orlicko-Kladský varhanní festival, Mezinárodní setkání krajčářek ve Vamberku apod. Sdružení SPLAV bude podporovat pořádání podobných kulturních akcí, do kterých jsou zapojeni místní obyvatelé. Tyto akce zároveň pomáhají propagaci celého regionu Rychnovska.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace

A5 Sport a volný čas

Dostatečná nabídka aktivit k trávení volného času přispívá ke zvyšování kvality života obyvatel regionu. Oblast volnočasových aktivit vč. sportovních má úzkou vazbu na cestovní ruch a přispívá tak rovněž k rozvoji místního podnikání. Tyto aktivity se však soustřeďují převážně do rekreačních středisek nebo větších měst. Spektrum volnočasových aktivit je neobyčejně široké a nabízí ho řada organizací, významně se v této oblasti uplatňuje neziskový sektor. Využití sportovních a volnočasových aktivit, které jsou zaměřeny na místní obyvatelstvo, pak výrazně přispívá k prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů.

Opatření naplní cíl:

1. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.

Účelem opatření je zpřístupnit sportovní a další volnočasové aktivity celé veřejnosti.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, přednostně budou podporovány aktivity podporující amatérskou a rekreační sportovní činnost a aktivity zaměřené na mládež a seniory.

A5.1 Sportovní zařízení

Na území Sdružení SPLAV se nachází poměrně široká nabídka sportovních aktivit. Téměř všechny obce mají na svém území nějaké sportoviště (většinou se jedná o hřiště, případně o tělocvičnu). Více sportovišť je koncentrováno do Rychnova n/K, kde se nachází i zimní stadion. V Rychnově n/K a ve Vamberku lze využít i koupaliště. V zimních střediscích Orlických hor se pak nachází několik lyžařských vleků a lanovek. Většina sportovních zařízení slouží především místním obyvatelům, pouze vleky a lanovky využívají ve větší míře i obyvatelé blízkých i vzdálenějších regionů. MAS bude podporovat jak výstavbu dalších sportovních zařízení, tak především zachování současných, jejich modernizaci i nákup vybavení pro tato sportoviště. Běžecké trasy se koncentrují do oblasti Orlických hor. Tyto trasy jsou podporovány i Správou CHKO Orlické hory, neboť nezpůsobují takové zásahy do krajiny, jako sjezdovky a lanovky určené pro sjezdové lyžování. Kromě toho bude MAS podporovat i rozvoj stezek pro koně a dalších speciálních (např. vozíčkářských) tras.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro sport, nákup vybavení a sportovního náčiní, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň, nákup strojů na úpravu stop a svahů, zařízení pro umělý sníh, lanovky.

A5.2 Volnočasová zařízení

Volnočasové aktivity se prolínají s předchozími (sportovními i kulturními) aktivitami, toto podopatření je zaměřené na další aktivity trávení volného času – zájmové kroužky a spolkovou činnost. Tyto aktivity jsou zaměřeny téměř výhradně na obyvatelstvo v regionu, což přispívá ke zvýšení kvality života místního obyvatelstva. V Rychnově n/K a Vamberku se nacházejí domy dětí a mládeže s širokou nabídkou volnočasových aktivit, v Solnici působí při základní škole Centrum volného času, v menších obcích jsou pak nabídky některých volnočasových aktivit (zájmové kroužky apod.) rovněž součástí základní školy. Organizovaná volnočasová činnost zejména mládeže přispívá k snižování špatných návyků. Spolková činnost je v regionu velmi rozšířena v každé obci pracuje několik zájmových spolků, které sdružují místní občany se společným zájmem. Spolková činnost je i stabilizujícím sociálním prvkem, který napomáhá zapojení všech občanů obcí do jim blízkých komunit. MAS bude podporovat modernizaci i nákup vybavení, aby měly tyto aktivity odpovídající zázemí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro volný čas a spolkovou činnost, nákup vybavení a potřebného náčiní, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň.

A5.3 Sportovní a volnočasové akce

Podobně jako v případě kulturních akcí budou podporovány i sportovní a volnočasové akce. Tyto akce propagující sportovní a volnočasové aktivity a přinášející osvětu mezi širokou veřejností mají za cíl přilákat obyvatele na sportoviště, do zájmových kroužků, spolků apod. Jejich zaměření by mělo být na všechny skupiny obyvatel, zejména ale na děti a mládež. Výrazně se při pořádání takových akcí zejména v menších obcích angažují spolky a další zájmová sdružení.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace

A.6 Veřejná správa, bezpečnost a ostatní

Veřejné správa a bezpečnost jsou obory lidské činnosti, které jsou plně nebo (v případě bezpečnosti) v převážné míře v kompetenci státních orgánů. Činnost veřejné správy i bezpečnostních složek vytváří základ pro fungování všech ostatních subjektů i obyvatel regionu. Je potřeba zefektivnit systém fungování veřejné správy i všech oblastí bezpečnosti, stejně tak zlepšit kvalitu lidských zdrojů v těchto oborech.

Opatření naplní cíle:

1. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích
2. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.

Účelem opatření je tedy zejména prevence nežádoucích jevů.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, přednostně budou podporovány aktivity související s ochranou území před extrémními vlivy počasí a s odstraněním škod.

A6.1 Zařízení pro veřejnou správu

Pod činnost veřejné správy v území patří zejména obecní a městské úřady v obcích. V MAS se nachází 4 městské úřady, 1 úřad městyse a 26 obecních úřadů. Kromě toho se v území nachází i územní pracoviště centrálních orgánů veřejné správy, jako je finanční, pracovní nebo katastrální úřad. Zejména v malých obcích jsou podmínky pro vykonávání agendy nevyhovující, starostové jsou často neuvolnění ze zaměstnání a svoji činnost vykonávají ve svém volném čase. Součástí podopatření je rovněž zefektivňování výkonu státní správy a samosprávy zásluhou tzv. e-governmentu, tj. využívání moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě. Důležitá je rovněž spolupráce obce s krajem a také mezi obcemi a jejich organizacemi. Jiným problémem pak jsou omezené finanční prostředky obcí. MAS se zaměří na podporu využití nových technologií při zefektivnění státní správy a opatření k otevřenosti veřejné správy.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů veřejné správy, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň.

A6.2 Zařízení pro bezpečnost

I když je úroveň bezpečnosti v území MAS poměrně dobrá, obecným trendem ve společnosti je zhoršování bezpečnosti a nárůst rizik (růst kriminality, dopravní situace, živelné pohromy apod.). V rámci tohoto podopatření jsou řešeny převážně složky integrovaného záchranného systému – hasičského záchranného sboru, policie České republiky a zdravotní a záchranné služby. Patří sem však i další záchranné sbory. Je nutná průběžná modernizace všech složek IZS vč. budování informačních a komunikačních technologií, ale i podpora dalších činností, které směřují k bezpečnosti v území a nejsou součástí složek IZS. MAS se zaměří na podporu nových technologií a informačních systémů.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů a zařízení pro veřejnou bezpečnost, požární nádrže, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň.

A6.3 Zařízení ostatní

V rámci ostatních objektů budou podporovány všechny další objekty, které nenáleží do předchozích podopatření. Patří sem např. budovy pošty, ale i nejrůznější nestátní objekty a

zařízení vč. neziskových apod. Kromě toho lze do tohoto podopatření zařadit i další drobné stavby, jako např. garáže. Vždy se však musí jednat o stavby pro veřejný prospěch.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň.

B PROSTŘEDÍ

B1 Prostředí ve volné krajině

Zajištění kvalitního životního prostředí je jedním ze základních cílů této strategie. Během 80. let docházelo ke znečišťování ovzduší (vč. hřebenů Orlických hor) z emisí tepelných elektráren, které sídlí mimo území MAS. Docházelo tak k výrazným škodám zejména na lesních porostech. Po jejich odsíření znečištění výrazně pokleslo a v současné době patří území MAS k oblastem s velmi dobrou kvalitou prostředí. Opatření by mělo mimo jiné přispět k efektivnímu využívání všech zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti a přírodních hrozeb na životní prostředí.

Opatření naplní cíle:

1. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.
2. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.
3. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.

Účelem opatření je ochrana a návrat k původnímu přirozenému přírodnímu prostředí snížením vlivu člověka na přírodu.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, specifickým územím je oblast CHKO Orlické hory a další chráněná území a prvky. U nich bude postupováno v součinnosti se Správou CHKO Orlické hory.

B1.1 Domácí a volně žijící živočichové

Podopatření je zaměřeno na ochranu živočichů žijících ve volné přírodě, ale i v domácnostech nebo jejich blízkosti. V území žije množství živočichů, kteří jsou zákonem chráněni, ať už v CHKO Orlického hory nebo mimo ní. Na druhé straně se však v území vyskytují i živočichové, kteří působí ve volné krajině problémy a jejichž stav je nutné regulovat. Sdružení SPLAV bude podporovat zejména péči o osamělá, nemocná a týraná zvířata, ale i péči o zvěř v jejím přirozeném prostředí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro péči o zvěř, instalace zařízení, monitoring zvířat, technologie a stroje, výroba a nákup krmiv, oplocení a vybavení areálů, veterinární zařízení, vakcinace

B1.2 Vodoteče, nekomerční vodní plochy, protipovodňová opatření

Vodní toky v území nevykazují výraznější znečištění. V regionu se nacházejí převážně horní, příp. střední toky řek, což ale způsobuje bleskové povodně, na které nelze mnohdy s předstihem reagovat. Území Sdružení SPLAV má z nedávných let zkušenosti s mnoha povodňovými situacemi. Ty se navíc opakují ve stále častějších intervalech a jsou kromě vysokých srážkových úhrnů způsobeny i zásahy člověka do krajiny - odlesněním, nevhodnou úpravou menších toků v minulosti nebo melioracemi. Reakcí na tyto situace bylo budování protipovodňových opatření, které však ještě není dokončeno. S tím souvisí komplexní revitalizace území poblíž vodních toků,

vč. staveb hrází, poldrů, ale i obnova výše popsané retenční schopnosti krajiny. MAS bude podporovat zejména protipovodňová opatření příznivá životnímu prostředí, a to v povodích řek ohrožených povodněmi. Podporována bude i revitalizace vodotečí přírodě blízkým způsobem a rekultivace písníků.

Vhodné výdaje: protipovodňové hráze, poldry, úpravy a čištění koryt vodotečí, břehů, čištění a monitoring čistoty vod, povodňový monitoring, doprovodný mobiliář, opatření na komunikacích.

B1.3 Lesy, zeleň, půdy v extravilánu

Na území MAS je více než jedna třetina lesních pozemků, více než pětina travních porostů a přibližně 30 % orné půdy. Naprostá většina plochy území je tak předmětem tohoto podopatření. Zejména v horské části MAS zaujímají nadpoloviční podíl plochy lesy, které tvoří rozsáhlý souvislý komplex, který vybíhá až do podhůří Orlických hor. Hlavním problémem těchto lesů je jejich nízká ekologická stabilita (malý podíl listnatých dřevin, zejména v horské části). Proti tomu v podhorské části tvoří většinu plochy orná půda, která je intenzivně využívaná k zemědělským účelům.

MAS bude podporovat výsadbu místně příslušných druhů zeleně, obnovu historických skupin vzrostlé zeleně – alejí, remízků

Vhodné výdaje: nákup, výsadba a ošetření zeleně, protierozní opatření, úpravy příkopů, sekání, stroje, nářadí, technologie, výroba sazenic, semenáčů.

B1.4 Opatření k ochraně životního prostředí

Ochrana životního prostředí je jednou ze základních podmínek pro zachování přírodních hodnot regionu. I když se díky odsiřování elektráren a modernizaci technologií velkých znečišťovatelů v posledních letech výrazně zlepšila kvalita životního prostředí, menší a střední stacionární zdroje znečištění stále nejsou uspokojivě vyřešeny. V Orlických horách jsou na lesních porostech zejména v hřebenových partiích stále patrné následky znečištění před r. 1990. Je potřeba se věnovat nejen ovzduší, ale i dalším přírodním složkám (voda, půda). Zodpovědného přístupu obyvatel k životnímu prostředí lze docílit účinným environmentálním vzděláním. MAS bude rovněž podporovat legislativní ochranu území (vyhlášení chráněných území i krajinných prvků).

Vhodné výdaje: monitorovací zařízení, drobná zařízení k ochraně cenných lokalit, lapače škůdců, postřiky, tvorby chráněných území a prvků.

B2 Prostedí v sídlech

Na území Sdružení SPLAV převažují spíše sídla menší a střední velikosti, nejsou zde žádná velká města ani městské aglomerace. Zastavěná plocha v území tvoří pouze 1,5 % celkové plochy MAS. Přesto je potřebné věnovat prostředí v sídlech náležitou pozornost. Na území MAS nejsou žádní významní znečišťovatelé prostředí, problém je spíše s lokálními znečišťovateli, nárůstem automobilové dopravy, zvyšující se produkcí odpadů apod. Automobilovou dopravou jsou postižena především větší města a obce s nevyřešenou vysokou tranzitní dopravou. Ty trápí nejen špatná kvalita ovzduší, ale i zvýšená hluková hladina.

Opatření naplní cíle:

1. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

2. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.
3. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.

Účelem opatření je ochrana člověka jako obyvatele sídel před vlivem strojů.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, specifickým územím jsou města a obce se zvláštními zátěžemi životního prostředí, jejichž záměry budou upřednostňovány.

B2.1 Nakládání s odpady

Fungující odpadové hospodářství je jednou ze základních potřeb pro kvalitní život v regionu. Produkce odpadů je v nejen území MAS poměrně vysoká, a i když v posledních letech spíše kolísá, dlouhodobě dochází k jejímu nárůstu. V regionu se nenachází žádná spalovna ani jiné zařízení na zpracování odpadů, místní skládka odpadů je pouze v Potštejně. Cílem podopatření je zefektivnit nakládání s odpady, ale také motivovat obyvatele i podniky ke snížení produkce odpadů a důslednému třídění odpadů. Podporována bude rovněž likvidace starých ekologických zátěží v území.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, rekonstrukce, výstavba zařízení a ploch pro nakládání s odpady, nákup technologií, strojů a zařízení, kontejnerů, likvidace skládek a ekologických zátěží.

B2.2 Veřejná prostranství, parky, hřbitovy

Podopatření se věnuje ochraně všech ploch zeleně v zastaveném území měst a obcí. Zejména ve městech je důležité pro kvalitní život zachování parků, lesoparků a ostatních zelených ploch, které slouží pro odpočinek obyvatelstva. Ochrana a údržba veřejných prostranství spočívá především v údržbě trávníků a další zeleně nebo úklidu zelených ploch. Patří sem rovněž údržba drobných okrasných vodních ploch a prvků, které jsou součástí veřejných prostranství (kašny, jezírka, fontány), uměleckých děl umístěných na veřejných prostranstvích a péče o městský i obecní mobiliář (lavičky, odpadkové koše, apod.). MAS bude podporovat především úpravu městských veřejných prostranství pro pobyt občanů a rozšiřování ploch udržované kultivované městské i obecní zeleně.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, úprava a údržba ploch, nákup a výsadby zeleně, vodní plochy, mobiliář, technika k údržbě, drobné architektonické prvky a stavby.

B2.3 Ochrana ovzduší

Ovzduší v sídlech je znečišťováno především ze stacionárních zdrojů průmyslových podniků i individuálních objektů. Velké podniky, které by významnějším způsobem znečišťovali ovzduší, zde nepůsobí. Problém tvoří spíše menší znečišťovatelé, kteří mnohdy nemají odsiřovací zařízení. Vzhledem k rostoucím cenám energií jsou významným znečišťovatelem rodinné domy, které používají na topení pevná paliva. Kromě toho se sídla potýkají s negativními vlivy automobilové dopravy, jako je znečištění polévatým prachem nebo oxidy dusíku. Sdružení SPLAV bude podporovat opatření, která povedou ke snížení emisí do ovzduší, a to jak technologické úpravy, tak i stavební úpravy a organizační změny v dopravě.

Vhodné výdaje: monitoring, odsiřovací stanice, stavební úpravy objektů a komunikací, výsadba ochranné zeleně, změny technologie, výměna topných médií

B2.4 Akce k ochraně životního prostředí

MAS bude podporovat nejrůznější akce, které upozorňují obyvatelstvo na dopady ničení životního prostředí. Jedná se jak o globální akce, jako je Den země, tak i regionální, které jsou zaměřené na specifické problémy Rychnovska.

Vhodné výdaje: osvětlová činnost, environmentální vzdělávání, odborné vzdělávání, samostatné informační panely, informační materiály, výstavy, dobrovolnické pobyty, akce, mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace

B3 Dopravní infrastruktura

Důležitým předpokladem konkurenceschopnosti regionu je zajištění odpovídající dopravní infrastruktury. Ta je významnou podmínkou rozvoje daného území. Území není napojeno na žádné dálniční ani vysokorychlostní tratě, ani se žádné takové spojení nepřipravuje. Po vybudování dálnice D11 k Hradci Králové se sice dostupnost regionu zlepšila, nicméně dopravní spojení je stále nedostatečné. Proto je nezbytné zajistit alespoň odpovídající napojení po komunikacích 1. třídy i nižších tříd.

Kromě kvalitních silnic je potřeba rozvíjet i železniční dopravu a další druhy „pomalejší“ dopravy (cyklistická, pěší apod.). Důležité je rovněž nejen vybudování kvalitní dopravní infrastruktury ale i zajištění dostatečné dopravní obslužnosti v území veřejnou hromadnou dopravou, jako rovnocenný způsob dopravy občanů.

Opatření naplní cíle:

1. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.
2. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.

Účelem opatření je rozvoj dopravy přátelské k člověku, tedy nenarušující životní prostředí.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, podporována bude dostatečná dopravní obslužnost malých obcí zejména v horské části regionu, rozšíření značených pěších tras a zároveň omezení negativních vlivů dopravy ve městech a při průjezdných komunikacích.

B3.1 Pěší stezky, chodníky, cyklostezky

Pěší stezky a chodníky slouží jak potřebám místních obyvatel v rámci každodenního života, tak i turistům a návštěvníkům v území. Přitom zejména rozsah a stav chodníků v obcích není vždy dobrý. S nárůstem automobilové dopravy je potřeba chodníků stále větší, a to i v místech, kde dříve chodníky nebyly nutné. Chodníky jsou na území většiny obcí MAS, v některých však dosud chybějí. S ohledem na zajištění bezpečnosti pěších obyvatel by měla výstavba a modernizace chodníků mít stále větší prioritu. Pěší stezky jsou ostatní, většinou nebezpečné cesty určené pro přesun pěších obyvatel. Jako pěší stezky mohou fungovat i turistické značené stezky, jejichž hustota je v území nerovnoměrná, v podhorské části spíše nižší zato v Orlických horách je jejich výskyt mnohem hustší. V případě návrhu na vznik nové turistické trasy bude MAS takové stezky podporovat.

Podobně jako pěší stezky mohou i cyklostezky sloužit jak potřebám místních obyvatel, tak i turistů. V posledních letech nastal značný rozmach cyklostezek i cyklotras, které slouží většinou potřebám turistů. Takové rozšiřování možností pro cykloturisty určitě přispívá k rozvoji cestovního ruchu

v regionu, nicméně MAS bude podporovat především cyklostezky a cyklotrasy, které by sloužily místním obyvatel pro běžnou dopravu do zaměstnání a do škol, za službami nebo zábavou. Silnice 1. tříd a často i nižších nejsou pro cyklisty bezpečné, stezky by měly vést odděleně od automobilové dopravy. V některých případech jsou zařízeny cyklostezky společně s chodníky pro pěší, což je alespoň částečné řešení situace. Součástí budování cyklostezek je i výstavba doplňkových zařízení, jako např. stojany na kola apod.

Vhodné výdaje: výstavba a rekonstrukce chodníků a stezek (a cyklostezek), související drobné stavby (mostky, obrubníky...), mobiliář (lavičky, koše, stojany na kola, altány, drobné herní a naučné prvky.), zeleň, svislé i vodorovné dopravní a turistické značení, směrovky, informační tabule,

B3.2 Silnice a železnice

Silniční doprava je nejčastějším druhem dopravy na střední vzdálenosti, kterou navíc využívá stále větší počet obyvatel. Územím procházejí dvě silnice 1. třídy. Tyto komunikace až na malé výjimky vedou zastavěnými částmi obcí, přitom stavby obchvatů se stále oddalují. V současné době je připravena výstavba obchvatu Doudleb nad Orlicí, ostatní obce (Rychnov n/K, Solnice, Bílý Újezd, Domašín atd.) stále čekají. Silnice nižších tříd trápí především jejich technický stav, náklady na údržbu těchto komunikací jsou především v horských oblastech značné. V rámci tohoto opatření budou rovněž podporovány místní komunikace, ale také řešení dopravy v klidu, tj. výstavba a modernizace parkovišť.

Železniční doprava zasahuje do území pouze okrajově, nicméně její význam není marginální. Stav některých nádraží a zastávek je špatný, je potřeba jejich modernizace. Spíše ve stadiu úvah je zatím propojení horských středisek v Orlických horách (vč. napojení na Polsko) železniční dopravou. MAS bude podporovat především opatření ke snížení negativních vlivů dopravy v sídlech a také údržbu místních komunikací zejména v horské oblasti.

Vhodné výdaje: výstavba a rekonstrukce komunikací a železničních tratí, související drobné stavby (mostky, obrubníky, příkopy, zpomalovací zařízení, parkoviště, odpočívadla...), související zeleň, svislé i vodorovné dopravní značení, výstavba podchodů, semaforů, zpomalovacích zařízení.

B3.3 Veřejná doprava

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou je důležitou podmínkou rozvoje území. V posledních letech nastává odklon od veřejné dopravy, méně lidí cestuje prostředky hromadné dopravy. Spoje se tak ruší, lidé na jednu stranu dávají přednost automobilové dopravě kvůli pohodlí, na druhé straně jsou nuceni auta používat z důvodu nemožnosti se jinak dopravit a tato situace tvoří začarovaný kruh. V každé obci je zajištěna alespoň minimální dopravní obslužnost, nicméně v mnoha případech neodpovídá potřebám místních obyvatel. V případě, že se nevyplatí poskytovat plnohodnotnou dopravní obslužnost, je možné ji nahradit i jinými aktivitami, jako je doprava mikrobusem, speciálními autobusy na objednání, školními autobusy apod. Tato alternativní řešení vzniklá na základě spolupráce obcí a dalších subjektů bude MAS přednostně podporovat.

Vhodné výdaje: nákup dopravních prostředků, provoz veřejné dopravy, propagační a historické jízdy, zastávkové přístřešky, nádraží, mobiliář (lavičky, koše), informační tabule.

B4 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura zahrnuje veškeré inženýrské sítě (vodovody, kanalizace, energetické sítě), telekomunikační sítě vč. moderních technologií i alternativní zdroje energie. Vybavenost obcí prvky technické infrastruktury je i přes postupné zlepšování stále v některých, zejména okrajových částech obcí, spíše nedostatečná. Problémem může být i napojení nové bytové výstavby na inženýrské sítě, které tak možnosti rozvoje obce omezují. Kromě toho je nutné modernizovat současnou energetickou a distribuční síť. Spotřeba energií navíc každoročně stoupá. V poslední době se množí výstavba alternativních zdrojů elektrické energie, ne však vždy příznivých k životnímu prostředí. MAS bude podporovat spíše drobná místní řešení s pozitivním vlivem na místní ekonomiku a prostředí, odstraňování havarijních stavů infrastruktury a doplňování základní technické infrastruktury tam, kde chybí.

Opatření naplní cíl:

1. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

Účelem opatření je zajištění funkční základní technické infrastruktury (pitná voda, elektrická energie, čištění odpadních vod) ve všech obcích regionu.

Vhodné území a aktivity: Opatření je celoplošné, podporována bude zejména dostavba chybějící infrastruktury mimo zemědělskou půdu.

B4.1 Vodovody a vodní zdroje

V regionu je poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Na vodovod jsou napojeny téměř všechny obce v MAS, ovšem v řadě z nich nejsou k vodovodu připojeny okrajové části obcí. To se týká především horských obcí a jejich částí. Přitom území je bohatou zásobárnou podzemních i povrchových vod. Na podzemních zdrojích je založeno zásobování vodou celého regionu. Rozšíření rozvodů pitné vody naráží i na nezájem občanů, kteří dávají zvlášť v malých obcích přednost využívání bezplatné vody ze studní. Podopatření bude podporovat rozšiřování vodovodní sítě i modernizace současné soustavy, stejně tak i ochranu vodních zdrojů v území MAS.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava vodovodních vedení, zdrojů a úpraven pitné vody, nákup technologií, strojů a vybavení.

B4.2 Kanalizace a ČOV

V odvodu a čištění odpadních vod region zaostává za celostátními průměry podílu připojených obcí i obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod. Vybudovanou kanalizační sítí vč. ČOV má polovina obcí MAS, většinou se jedná o města a větší obce regionu. V několika menších obcích nebo jejich částech funguje alespoň dešťová kanalizace. Některé obce, nebo minimálně jejich okrajové části, však dosud nejsou napojeny na žádnou kanalizační síť. Limitujícím faktorem především v horské části MAS je morfologie terénu, většinou se však jedná o nedostatek finančních prostředků na nákladná zařízení i odpor občanů situaci řešit za cenu platby stočného. MAS bude podporovat i alternativní místní způsoby čištění odpadních vod v obcích.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava kanalizačního vedení a ČOV, nákup technologií, strojů a vybavení.

B4.3 Plynofikace, elektrifikace

Zatímco v podhorské části MAS je na plyn napojena většina obcí, horská část není vůbec plynofikována. MAS bude podporovat plynofikaci území v součinnosti s příslušnými obcemi, neboť náklady na vybudování jsou relativně vysoké a mnohde není ani poptávka místních obyvatel po zavedení plynu. Na elektrickou energii jsou napojeny všechny obce v území MAS i jejich části. Distribuční síť je ale poměrně zastaralá, mnohde je potřeba modernizovat rozvody elektrického napětí vč. zvýšení její kapacity. MAS bude podporovat elektrifikaci území z menších místních alternativních zdrojů.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava plynových a elektrických rozvodů, trafostanic, nákup technologií, strojů a vybavení.

B4.4 Telefon, rozhlas, nové komunikační technologie

Podopatření se týká veškerých telekomunikačních sítí – pokrytí televizního vysílání, bezdrátového veřejného rozhlasu v obci, pokrytí území mobilními telefonními operátory, vedení a napojení internetové sítě a další. Na většině území MAS je pokrytí telekomunikačními technologiemi dostatečné, navíc se stále rozšiřuje a zkvalitňuje. Problém je pouze v některých územích horské části MAS. Na vzestupu je především využívání nových komunikačních technologií (zejména internet). Podporováno bude rovněž zavedení internetu do veřejných budov. MAS bude podporovat především rozšíření obecních rozhlasů a dalších prostředků komunikace s obyvateli obce.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava rozvodů, nákup technologií, strojů a vybavení.

B4.5 Alternativní zdroje energie

Mezi alternativní zdroje energie patří solární, vodní a větrné energie, příp. energie získaná z vypěstovaných rostlin. Vzhledem ke zvyšující se spotřebě energie jsou obecně alternativní způsoby získávání energie podporovány. Stejně tak je tomu i v případě území MAS, nicméně je potřeba tyto zdroje regulovat. V případě solární energie budou podporovány spíše menší zdroje na současných budovách a nikoliv plošně rozsáhlá zařízení (solární panely) ve volné krajině. V případě větrných elektráren budou podporovány spíše nižší zařízení, jelikož vysoké větrné elektrárny, které se začali stavět např. v Orlických horách, narušují krajinný ráz. MAS bude podporovat technické úpravy již existujících zařízení směřující k možnosti využívání komunálního odpadu jako paliva.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava budov, zařízení a technologií na ekologickou výrobu energií, nákup strojů a vybavení.

C. PODNIKÁNÍ

C1 Zemědělství

Zemědělská činnost je v území poměrně rozšířená, i když je do značné míry limitovaná přírodními podmínkami. Je ve značné míře závislá na dotacích, ať už tuzemských nebo evropských. Zemědělská půda zaujímá více než polovinu území Sdružení SPLAV, největší podíl má v podhorské části MAS. Zde převažuje intenzivní výroba, produkce se zaměřuje spíše na rostlinnou výrobu a chov dojnic. V horských oblastech převažuje extenzivní výroba. Problémem je klesající zájem o zemědělské profese, a to

z důvodu nízkých mezd a náročné práce. Je třeba zemědělství více zaměřit na perspektivní komodity a produkty a zpracovat suroviny přímo v místě výroby. Opatření bude podporovat zejména menší a střední podnikatele v zemědělství.

Opatření naplní cíl:

1. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů

Účelem opatření je podpora zemědělské výroby jako přirozeného a tradičního zdroje obživy venkovského obyvatelstva.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, podporovány budou především produkční tradiční zemědělské činnosti a farmářské zpracování a prodej. Zvýhodněny budou i projekty se sociálním aspektem, např. sociální podniky.

C1.1 Rostlinná výroba

Rostlinná výroba je rozšířena hlavně v podhorské části a je zaměřena především na produkci obilovin a krmných plodin, dále pak na pěstování brambor, řepky a olejnin. V horské části se pěstují zejména energetické plodiny. Ovoce a zelenina se v území pěstuje pouze v menší míře při jižních a západních hranicích MAS. V rámci podopatření budou podporovány zejména místní tradiční plodiny, ale i netradiční formy hospodaření vč. orientace na regionální produkty a rovněž i bioprodukty.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, nákup osiva, rekultivace ploch

C1.2 Živočišná výroba

Živočišná výroba představuje hlavní složku zemědělské produkce v regionu – je zaměřena zejména na chov masných plemen skotu, ovcí a koz. I přes pokles stavu hospodářských zvířat je intenzita chovu stále vysoká. Velkým problémem nejen v živočišné výrobě je dovoz zemědělských komodit ze zahraničí (Polsko apod.). MAS bude podporovat volný chov hospodářských zvířat v malokapacitních zařízeních.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, nákup zvířat, rekultivace ploch, přípojky inženýrských sítí, chov ryb, odbahnění a opravy rybníků.

C1.3 Zpracování zemědělských produktů

Zpracováním zemědělských produktů se nejčastěji zabývá potravinářský průmysl. Toto opatření bude podporovat i jiné zpracování, nejen na potravinářské využití (např. technické plodiny). Kromě toho budou podporováni i drobní podnikatelé-zemědělci, kteří zpracovávají potravinářské produkty přímo v místě pěstování či chovu, což je v souladu se současnými trendy minimalizovat dopravní vzdálenosti mezi místem původu, zpracování a prodeje produktů. MAS bude podporovat místní zpracování místních surovin a místní prodej výrobků. Podporován bude i drobný farmářský prodej, výroba medu a včelích produktů.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání.

C2 Průmysl

Průmyslová výroba je v regionu výrazně koncentrovaná do strojírenství a ve značné míře závislá na automobilovém průmyslu. Dříve rozšířené závody textilního průmyslu byly výrazně utlumeny, případně již ukončily svoji činnost. S výjimkou největšího podniku ŠKODA Auto Kvasiny převažují v území spíše menší a středně velké podniky. Většina průmyslových podniků se nachází v ose Solnice – Rychnov – Vamberk. Sdružení SPLAV bude podporovat i ostatní průmyslová odvětví, aby se snížila závislost na jednom závodu.

Opatření naplní cíle:

1. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.
2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.
3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.

Účelem opatření je podpora vzniku pracovních míst v různých průmyslových odvětvích a s různou odbornou a fyzickou náročností.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, podporovány budou zejména projekty s novými pracovními úvazky pro znevýhodněné skupiny občanů a záměry realizované mimo průmyslové aglomerace Solnice-Kvasiny, Rychnov nad Kněžnou a Vamberk. Zvláštní podpora bude poskytována sociálně zaměřeným podnikatelským aktivitám.

C2.1 Strojírenský průmysl

Strojírenský průmysl patří k nejnáročnějším a zároveň nejrozšířenějším průmyslovým odvětvím. Jeho výhodou je, že příliš nenarušuje životní prostředí. Strojírenství je jednoznačně nejsilnějším odvětvím průmyslu v území MAS, které zaměstnává největší počet pracovníků a výrazně ovlivňuje veškerý hospodářský život v regionu a jeho sociální úroveň. Na území Sdružení SPLAV nepůsobí jen výše zmíněná pobočka automobilového závodu, ale i další podniky, které jsou do značné míry závislé na existenci tohoto závodu. MAS bude podporovat vznik malých nezávislých podniků v obcích poskytujících zaměstnání místním občanům.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání.

C2.2 Těžba a zpracování dřeva

Významným bohatstvím území MAS jsou lesy. V souladu se záměrem postupné výměny stávajících druhově nevhodných lesních porostů za místně příslušná odolná společenstva dochází k těžbě a následnému zpracování dřevní hmoty na pilách, v dřevozpracujících podnicích i ve výrobních tvarovaných paliv. MAS bude podporovat k přírodě šetrnou maloplošnou těžbu malou mechanizací, a to těžbu určenou k místnímu zpracování, s podmínkou následného zalesnění ploch stejného rozsahu.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání.

C2.3 Textilní průmysl a potravinářský průmysl

Textilní průmysl je průmyslové odvětví, které zahrnuje všechna zařízení sloužící k výrobě textilií a oděvů průmyslovým způsobem. Jedná se o tradiční obor, který byl v minulosti nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím celého regionu Orlických hor a Podorlicka. Význam některých podniků a jejich produktů značně přesahoval působnost území MAS (např. Vamberecká krajka). V současné době prochází textilní průmysl výrazným útlumem, zachováno zůstalo v omezené míře jen několik závodů. MAS bude podporovat zachování dosud existujících textilních firem, příp. vznik a rozvoj nových podnikatelských aktivit v textilním průmyslu.

Potravinářský průmysl je odvětví zpracovatelského průmyslu, který zpracovává zemědělské produkty z rostlinné i živočišné výroby do podoby potravin pro spotřebitele. Zahrnuje mlýny, pekárny, mlékárny, cukrovary, konzervárny, masokombináty a další výroby. V regionu působí několik závodů potravinářského průmyslu, které svým významem přesahují hranice regionu (např. pekárna Lično). Vzhledem k současným tendencím na zkrácení dopravního řetězce u výroby potravin roste význam potravinářských závodů v území. MAS bude podporovat zejména malé podniky zpracovávající místní suroviny.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání.

C2.4 Ostatní průmysl

Toto podopatření bude podporovat všechna ostatní průmyslová odvětví, která nejsou součástí předchozích podopatření a která povedou k rozvoji území za předpokladu zachování kvality životního prostředí. Přínosem projektů tohoto opatření by měl být také vznik pracovních míst v nestrojírenských odvětvích. Z průmyslových odvětví, která jsou významnějším způsobem na Rychnovsku zastoupena, se jedná zejména o průmysl sklářský a kožedělný.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání.

C3 Služby, obchod a řemesla

Služby, obchod a související odvětví ekonomické činnosti v současné době v České republice zaměstnává nejvíce pracovníků. Podobně je tomu i v území MAS, nicméně zaměstnanost v těchto odvětvích je spíše podprůměrná. Stejně tak i podíl registrovaných podnikatelů v odvětví služeb je zatím velice nízký, přitom zaměstnanost v těchto oborech má v současné době největší potenciál. MAS bude podporovat vznik pracovních příležitostí zejména drobných obchodníků, provozovatelů služeb a drobných řemesel.

Opatření naplní cíl:

1. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.

Účelem opatření je zajištění dostatečné kapacity řemesel a služeb pro místní občany i turisty a zároveň podpora vytváření různorodých pracovních míst v těchto oborech přímo v obcích.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, zvláštní podpora však bude zaměřena na posílení služeb pro občany a návštěvníky horských obcí. Zvýhodněny budou i projekty se sociálním aspektem, např. sociální podniky.

C3.1 Ubytovací a stravovací služby

Služby v oblasti ubytování a stravování mají úzkou vazbu na cestovní ruch, neboť zejména ubytovací služby využívají převážně návštěvníci z jiných regionů. Rychnovsko má sice poměrně dobrou vybavenost těmito službami, problém je však jejich výrazná koncentrace do několika středisek Orlických hor. Navíc jsou tyto služby plně využívány jen malou část roku, v zimním období. MAS bude podporovat aktivity, které povedou k celoročnímu využití ubytovacích a stravovacích služeb a rovněž rozšíření uvedených služeb i do jiných míst v území. Podporovány budou i méně tradiční služby jako tábořiště, občerstvovací bufety apod.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, vnitřní vybavení, bazény.

C3.2 Obchod

Zatímco předchozí podopatření slouží zejména návštěvníkům regionu, obchodní síť využívají většinou místní obyvatelé. Terénním šetřením v jednotlivých obcích bylo zjištěno, že ve většině z nich se nalézá alespoň základní vybavenost, kterou tvoří většinou obchod s potravinami či smíšeným zbožím. Nicméně obchodní síť je výrazně koncentrována do větších měst, v případě území MAS do Rychnova nad Kněžnou, kde je až předimenzovaná, na úkor středně velkých a menších obcí. Zejména v posledních letech docházelo k zániku obchodů v malých obcích. Pro ekonomicky aktivní obyvatelstvo většinou není problém dojet do nedalekého města, potíže však mohou mít senioři a další obyvatelé bez automobilů. MAS bude podporovat zejména udržení sítě obchodů, případně znovuoobnovení původně zrušených, v malých obcích regionu.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání, vnitřní vybavení, vozidla a zařízení pro pojezdné prodejny.

C3.3 Řemesla a ostatní služby

Řemesla jsou základem pro průmyslovou výrobu, je pro ně charakteristický vysoký podíl ruční práce. Obvykle se jím však věnuje jednatel nebo menší skupina obyvatel. Jejich činnost výrazně doplňuje rozsah drobných služeb v území. V rámci regionu MAS budou podporována nejrůznější řemesla, která zpracovávají kovové výroby (např. zámečnictví), výrobky jemné mechaniky (hodinářství apod.), stavebnictví (např. zedníci, malíři), ale i další odvětví, jako např. opravy automobilů, opravy oděvů a obuvi, truhlářství a další. Upřednostněna budou místně potřebná řemesla.

V rámci ostatních služeb budou podporovány zařízení a služby, které nejsou součástí předchozích podopatření a nejsou řemeslem např. kadeřnictví, kosmetika, stříhání psů, žehlení, poradenství apod.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a prostor, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, vnitřní vybavení, stroje a nářadí.

C4 Marketing

Orlické hory a Podorlicko se dlouhodobě potýká s malou sídelní stabilitou občanů a malou návštěvností turistů. Přitom kvalita životního prostředí, nabídka pracovních míst i občanského vybavení je vysoká. Jedním z důvodů je i nedostatečná a nekoncepční propagace regionu, zaměřená na vybraná horská střediska a aktivity a opomíjející ostatní části regionu a zejména místní výrobců.

Opatření naplní cíle:

1. Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru.
2. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu
3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.
4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.

Toto podopatření by mělo napomoci propagaci a uplatnění na trhu místní výrobě i službám.

Specifická území a aktivity: Opatření je celoplošné, podporována bude především propagace výroby a služeb přispívajících k pozitivní propagaci celého regionu.

C4.1 Marketing regionální výroby

Orlické hory a Podorlicko jsou zapojeny do celostátního systému regionálních značek, pro území MAS je určena značka „Vyrobeno v Orlických horách“. Vedle této certifikace mohou výrobci i poskytovatelé služeb v regionu získat řadu dalších osvědčení (Klasa, Fair Trade,...). V souhrnu ale toto značení nepomáhá významně uplatnění certifikovaných výrobků a služeb na trhu, a to zvláště proto, že s certifikovanými výrobci není dále pracováno. MAS bude podporovat různé marketingové, výstavní a prodejní aktivity směřující k uplatnění místních výrobců a služeb, a to jak na místním, tak celostátním trhu. Podporovanou aktivitou budou např. místní trhy a tržišť, prodej ze dvora, bedýnkový prodej, apod.

Vhodné výdaje: obalové materiály, inzerce, tištěné dokumenty, loga, web, prezentace na výstavách a veletrzích, stánky, stojany, regály

C4.2 Propagace pro cestovní ruch

Orlické hory ani Podorlicko nepatří mezi turisty příliš vyhledávané oblasti, přestože kvalita přírodního prostředí a hustota historických zajímavostí je srovnatelná s nejatraktivnějšími oblastmi České republiky. Služby v cestovním ruchu jsou navíc velmi vhodným zdrojem rozmanitých pracovních míst rozptýlených na širokém území. V minulém období vznikla celá řada propagačních kampaní i tištěných materiálů, tyto aktivity však neměly přes snahu řady subjektů jednotnou koncepci, nevedly k oslovení širší veřejnosti a nebyly zhodnoceny nárůstem počtu návštěvníků. MAS proto bude podporovat spíše menší propagační aktivity zaměřené na konkrétní cílovou skupinu zájemců.

Vhodné výdaje: informační tabule, inzerce, tištěné dokumenty, loga, web, prezentace na výstavách a veletrzích, stánky, stojany, regály, propagační předměty, propagační akce

C4.3 Spolupráce

Toto podopatření je zaměřeno na podporu společných záměrů více subjektů. Může se jednat o partnerské návštěvy, prezentační akce, sportovní a společenské akce, tábory, výměnné pobyty,

databáze, apod. MAS bude podporovat společné aktivity subjektů v rámci ČR i zahraničí s důrazem na přínos pro region a co nejširší veřejnost.

Vhodné výdaje: režijní výdaje, doprava, propagační materiály, kancelářské potřeby.

tabulka: **opatření a podopatření**

priority	opatření	podopatření				
A. OBČANÉ	A1. Výchova a vzdělání	A1.1. Předškolní výchova	A1.2. Školní vzdělávání	A1.3. Celoživotní vzdělávání	A1.4. Věda a výzkum	
	A2. Bydlení	A2.1. Nová bytová výstavba	A2.2. Opravy a rekonstrukce bytů	A2.3. Sociální bydlení (startovací a sociální byty)		
	A3. Zdraví a sociální péče	A3.1. Zdravotnická zařízení	A3.2. Zařízení sociální péče	A3.3. Akce zdravotní a sociální péče		
	A4. Kultura a památky	A4.1. Kulturní zařízení	A4.2. Objekty, vybavení a plochy historického významu	A4.3. Kulturní akce	A4.4. Tradice	
	A5. Sport a volnočasové aktivity	A5.1. Sportovní zařízení	A5.2. Volnočasová zařízení	A5.3. Sportovní a volnočasové akce		
	A6. Veřejná správa a bezpečnost	A6.1. Veřejná správa	A6.2. Objekty a vybavení pro bezpečnost a záchranný systém	A6.3. Objekty a vybavení ostatní		
B. PROSTŘEDÍ	B1. Prostředí ve volné krajině	B1.1. Domácí i volně žijící živočichové	B1.2. Vodoteče, protipovodňová opatření	B1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu	B1.4. Opatření k ochraně životního prostředí	
	B2. Prostředí v sídlech	B2.1. Nakládání s odpady	B2.2. Veřejná prostranství, parky, hřbitovy, zeleň v Intravilánu	B2.3. Ochrana ovzduší (komíny...)	A2.4. Akce k ochraně životního prostředí	
	B3. Dopravní infrastruktura	B3.1. Pěší stezky, chodníky	B3.2. Cyklo a hipostezky, běžecké trasy	B3.3. Silnice a železnice	B3.4. Veřejná doprava	
	B4. Technická infrastruktura	B4.1. Vodovody a vodní zdroje	B4.2. Kanalizace a ČOV	B4.3. Plynofikace, elektrifikace	B4.4. Telefon, rozhlas, nové komunikační technologie	B4.5. Alternativní zdroje energie
C. PODNIKÁNÍ	C1. Zemědělství	C1.1. Rostlinná výroba	C1.2. Živočišná výroba	C1.3. Zpracování zemědělských produktů		
	C2. Průmysl	C2.1. Strojírenský průmysl	C2.2. Těžba a zpracování dřeva	C2.3. Potravinářský a textilní průmysl	C2.4. Ostatní průmysl (zpracovatelský a další)	C2.5. Těžba ostatních surovin
	C3. Služby, obchod a řemesla	C3.1. Ubytovací a stravovací služby	C3.2. Obchod	C3.3. Ostatní služby	C3.4. Řemesla	
	C4. Marketing	C4.1. Marketing regionální výroby	C4.2. Propagace pro cestovní ruch	C4.3. Objekty a zařízení pro poznávání krajiny	C4.4. Spolupráce	

6. 5. INDIKÁTORY

nepovinná příloha 3: přehled indikátorů

V rámci tvorby SCLLD byly stanoveny indikátory, které budou mj. sloužit jako podklad k monitoringu projektů. Postup stanovování indikátorů je popsán v kapitole 4.2. Indikátory byly stanoveny ke každému podopatření, v některých případech bylo dokonce stanoveno více indikátorů. Výčet všech indikátorů je tak poměrně rozsáhlý a je součástí přílohy Strategie. Tento seznam není definitivní a může se změnit v závislosti na činnostech, které bude MAS podporovat. Podrobněji budou sledovány indikátory v rámci těch podopatření, která bude finančně podporovat přímo MAS.

Přehled indikátorů bude doplněn hodnotami, které budou mít tři úrovně. Hodnoty indikátorů budou součástí Implementační části Strategie.

6. 6. SOULAD SE STRATEGIEMI A OPERAČNÍMI PROGRAMY

6.6.1. STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje navazuje na vyšší strategické dokumenty, především na úrovni kraje, ale i České republiky a EU.

STRATEGIE ROZVOJE KRAJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014-2020

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje (KHK) 2014-2020 je základním strategickým dokumentem kraje na nejbližších 7 let. Je zároveň i nejbližším nadřazeným strategickým dokumentem Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS. Strategie KHK stanovila pět základních strategických oblastí, které jsou naplňovány konkrétními strategickými cíli.

Cíle a opatření v rámci Strategie MAS respektují základní strategické cíle KHK. Provázanost jednotlivých cílů Strategie MAS na cíle Strategie KHK je uvedena v příložené tabulce. Jak je z ní patrné, pouze cíl 1.3. Bydlení v rámci strategie MAS nemá přímou vazbu na Strategii KHK. Tento cíl je však pro MAS důležitý, vzhledem k poměrně nízkému počtu nově postavených bytů v území MAS a s tím souvisejícímu odlivu obyvatelstva z území. U ostatních cílů stanovených ve strategii MAS je provázanost mezi cíli Strategie KHK zřetelná.

Strategické cíle Strategie KHK jsou rozděleny podle pěti strategických oblastí. Ty jsou pak naplněny konkrétními strategickými cíli:

Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace

Strategický cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice

Strategický cíl 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce

Strategický cíl 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako významné složky regionální ekonomiky

Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita

Strategický cíl 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu

Strategický cíl 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel

Strategický cíl 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost

Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel

Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem

Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě

Strategický cíl 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi

Strategický cíl 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty

Strategický cíl 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí

Strategická oblast 5 Vyvážený rozvoj a správa regionu

Strategický cíl 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování

Strategický cíl 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity

tabulka: návaznost opatření SCLLD na strategické cíle (SC) Strategie KHK

priority	opatření	vazba na SC KHK
A. Občané	A1. Výchova a vzdělání A2. Bydlení A3. Zdraví a sociální péče A4. Kultura a památky A5. Sport a volnočasové aktivity A6. Veřejná správa a bezpečnost	1.2. a 1.3. 3.1. a 3.2. 3.4. 3.4. 3.3. (příp. celá Strategická oblast 5)
B. Prostředí	B1. Prostředí ve volné krajině B2. Prostředí v sídlech B3. Dopravní infrastruktura B4. Technická infrastruktura	4.1. a 4.4. 4.2. a 4.4. 2.2. a 2.3. 4.3.
C. Podnikání	C1. Zemědělství C2. Průmysl C3. Služby, obchod a řemesla C4. Marketing	4.5. 1.1. 1.1. a 3.2. 1.4. a 5.3.

Pozn.: vše je navíc součástí i SC 5.2. (Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity)

Z hlediska dopadu jednotlivých cílů podle územního vymezení všechny strategické cíle směřují do celého území kraje. Značnou úlohu by měly v tomto prostoru sehrávat i jednotlivé MAS a další regionální aktéři (viz citace ze Strategie KHK) – *‘Stejně jako v případě měst je při podpoře rozvoje venkova potřeba přistupovat strategicky na základě rozvojových konceptů a plánů. Jsou identifikovány problémy, které podvazují rozvoj venkovského prostoru, přičemž i zde jsou patrné zjevné meziregionální rozdíly. Klíčovou roli pro rozvoj venkova by měli sehrávat regionální aktéři včetně místních akčních skupin. Specifickými územími v rámci regionální dimenze jsou také příhraniční oblasti, které sousedí s ostatními kraji či mají společné hranice s Polskou republikou. Jejich poloha je často dostává do pozice periferních regionů (vnitřní periferie mezi kraji, vnější periferie u hranic ČR). Proto je třeba i k těmto regionům přistupovat strategicky a koncepčně a posilovat iniciativy územní přeshraniční spolupráce, aby bylo i zde dosaženo dlouhodobé soudržnosti.’*

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014 -2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 -2020 je základní koncepční dokument na úrovni České republiky a má stanoveny čtyři prioritní oblasti a 9 priorit:

Prioritní oblast 1 – Regionální konkurenceschopnost

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Prioritní oblast 2 – Územní soudržnost

Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Prioritní oblast 3 – Environmentální udržitelnost

Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Prioritní oblast 4 – Veřejná správa a spolupráce

Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Pokud odhlédneme od prioritní oblasti č. 4 (Veřejná správa spolupráce), tak se prioritní oblasti v rámci Strategie ČR do značné míry překrývají s prioritními oblastmi MAS. Prioritní oblast 3 v rámci strategie MAS (podnikání) a její cíle mají vazbu na prioritní oblast 1 ve Strategii ČR. Podobně úzkou vazbu má i prioritní oblast 2 strategie MAS (Prostředí) na prioritní oblast 3 Strategie ČR (Environmentální udržitelnost). Pouze prioritní oblast 1 (Občané) a jeho cíle a opatření jsou v rámci Strategie MAS zaměřeny více na každodenní život v rámci MAS, nicméně i v této oblasti lze zřetelně vymezit vazbu na prioritní oblast 2 Strategie ČR, která je zaměřena na rozvoj jednotlivých typů území – rozvojových, stabilizovaných i periferních.

Všechny tři typy území, které jsou vymezeny v rámci Strategie ČR, lze najít i na území MAS. Rozvojová území se nacházejí v ose Solnice-Rychnov nad Kněžnou-Vamberk. Většinu rozlohy MAS pak pokrývají stabilizovaná území. Obce při hranicích (Orlické Záhoří, Rokytnice v Orlicích) lze označit jako periferní území.

STRATEGIE EVROPA 2020

Na úrovni Evropské unie je zpracovaný dokument **Strategie Evropa 2020**. Stojí na třech pilířích (cílech):

Inteligentní růst – rozvoj ekonomiky založené na znalostech a inovacích

Udržitelný růst – podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročnější na zdroje

Růst podporující začlenění – podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

I na úrovni Evropské Unie lze vysledovat 3 základní pilíře, na kterých stojí i Strategie MAS – 1. pilíř – ekonomický (podnikání), 2. pilíř ekologický (příroda) a 3. pilíř sociální (lidé).

V rámci tohoto dokumentu byly stanoveny konkrétní cíle, kterých má být dosaženo do roku 2020:

1. Zvýšení míry zaměstnanosti populace ve věku 20-64 let minimálně na 75 %;

2. Navýšení investic do oblastí výzkumu a vývoje na 3 % HDP;

3. Energetický cíl '20-20-20'

- o 20 % snížit energetickou náročnost ekonomiky

- o 20 % zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě

- o 20 % snížit emise CO₂ (oproti r. 1990)

4. podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10% a nejméně 40% mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání;

5. počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Cíle 2, 3 a částečně i 5 jsou v kompetenci centrálních orgánů ČR (MAS je nemůže ovlivnit), cíl 1 a částečně i 4 je možno ovlivnit činností MAS, cíl č. 5 jen nepřímo. První část cíle 4 je v podmínkách ČR dlouhodobě plněna.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NIŽŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Strategie MAS akceptuje základní strategické dokumenty, které jsou vytvořeny v území MAS. Z aktuálních dokumentů se jedná zejména o následující strategie obcí:

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008-2015

Prioritní cíl 1: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Prioritní cíl 2: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Prioritní cíl 3: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Prioritní cíl 4: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

Strategie rozvoje obce Kvasiny

Prioritní oblasti:

- 1. Kvalitní veřejné služby,**
- 2. Kvalitní místo k životu,**
- 3. Dynamický ekonomický rozvoj**

6.6.2. SOULAD S OPERAČNÍMI PROGRAMY

Následující text je předběžný a bude aktualizován po konečném schválení operačních programů včetně jejich implementačních pravidel.

Realizační tým MAS Sdružení SPLAV při přípravě strategie komunitně vedeného místního rozvoje průběžně sledoval i přípravu operačních programů, kterými bude finanční pomoc Evropské unie rozvoji České republiky implementována. Protože se jedná o řadu programů pokrývajících prakticky všechny oblasti rozvoje území, nebylo těžké najít soulad záměrů MAS s těmito dokumenty. Těžší však bude, přes zmíněný soulad cílů, zajistit místním akčním skupinám skutečnou roli v získávání finančních prostředků pro rozvoj regionů z těchto programů, protože jen některé z nich počítají s MAS jako s prostředníky mezi příjemci dotace v regionu a poskytovatelem dotace (metoda LEADER). Navíc finanční prostředky přidělené na tuto metodu tvoří jen malý zlomek finančních prostředků vybraných programů a jsou zatíženy celou řadou místně nevhodných podmínek. Z těchto důvodů bude přínos MAS a jejich strategií pro rozvoj regionu, potvrzený již v předchozích obdobích, opět uměle snížen.

V období 2014-20 bude MAS Sdružení SPLAV pravděpodobně čerpat finanční prostředky na podporu projektů ve svém území metodou LEADER z těchto operačních programů:

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (IROP)

MAS se přímo dotýká **Prioritní osa 4:** Komunitně vedený místní rozvoj

Pro Specifický cíl (SC) 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“ jsou stanoveni jako příjemci podpory

subjekty, které realizují projekty v rámci schválených strategií komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS. Za účelem naplnění SC 4.1 budou podporovány aktivity, které jsou v souladu s následujícími SC IROPu:

SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi

SC 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání

SC 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví

SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

MAS se týká **Priorita 6:** Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech, **prioritní oblast 6B** Posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech
Opatření v rámci této priority se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce.

Podopatření a typy příjemců:

19.2 Podpora provádění operací v rámci místní rozvojové strategie. Příjemci podopatření jsou koneční žadatelé z území MAS

19.3 Příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin. Příjemcem je místní akční skupina, jejíž SCLLD byla schválena k podpoře z PRV

OP ZAMĚSTNANOST

MAS se přímo týká investiční **priorita 3 Prioritní osy 2:** Komunitně vedené strategie místního rozvoje. Součástí této prioritní osy je SC 1: Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech.

Za účelem dosažení stanoveného specifického cíle budou podporovány aktivity, které budou identifikovány jednotlivými MAS ve schválených Komunitně vedených strategiích místního rozvoje (tzv. bottom-up approach) v oblastech sociálního začleňování a zaměstnanosti.

Příjemci budou subjekty realizující projekty v rámci schválených Komunitně vedených strategií místního rozvoje

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Všechny prioritní osy budou realizovány výhradně prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje. V následujících prioritních osách a jejich SC jsou uvedeny jako příjemci podpory kromě jiného i spolky:

Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech

SC 3: Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší, počasí a klimatu a ozonové vrstvy Země

Prioritní osa 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

SC 1: Předcházet vzniku odpadů a snížit vliv nebezpečných vlastností odpadů

SC 2: Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů

SC 5: Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení

Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

SC 2: Posílit biodiverzitu

SC 3: Posílit přirozené funkce krajiny

SC 4: Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

Prioritní osa 5: Energetické úspory

SC 1: Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie (jde o jediný SC v rámci prioritní osy)

tabulka: návaznost podopatření SCLLD na operační programy

operační program	podopatření strategie MAS
IROP	A1.1, A1.2, A1.3, A1.4, A3.1, A3.2, A3.3, A4.1, A4.2, A4.3, A4.4, B3.1, B3.2, B3.3, B3.4, A1.3, A3.2, A3.3, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
Program rozvoje venkova	C1.1, C1.2, C1.3, C3.1, C3.2, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
OP Zaměstnanost	A1.3, A3.2, A3.3, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
OP Životní prostředí	B1.1, B1.2, B1.3, B1.4, B2.1, B2.3, B2.4, B4.1, B4.2, B4.3, B4.5, A1.3, C4.4

6.6.3. SOULAD SE STRATEGIÍ ROZVOJE CHKO ORLICKÉ HORY

Základním koncepčním dokumentem ochrany přírody v Orlických horách je Plán péče o CHKO Orlické hory na období 2015-2024. Tento dokument vytyčuje v každém z 25 okruhů dlouhodobé cíle CHKO a navrhuje opatření, kterými tyto cíle bude naplňovat.

MAS Sdružení SPLAV navrhuje na základě jednání s představiteli CHKO a sousedních MAS, do kterých zasahuje CHKO Orlické hory, realizaci tří pilotních projektů, které jsou jednak v souladu s cíli a opatřeními Plánu péče a zároveň jsou v souladu se SCLLD MAS a mohly by být podpořeny v rámci OP Životní prostředí v letech 2014-2020:

- 1) Nákup techniky pro údržbu cenných luk a biotopů.
- 2) Podpora zlepšování druhové skladby a struktury lesů a ostatních rostlin.
- 3) Zřízení informačního systému, zajištění terénních průvodců pro veřejnost, podpora výstavby nocovišť.

Kromě těchto projektů mohou být podpořeny i další projekty, které budou v souladu s dokumenty CHKO a MAS Sdružení SPLAV.

6. 6. PŘEDPOKLÁDANÁ IMPLEMENTACE OPATŘENÍ SCLLD

Stanovené cíle v prioritních oblastech bude Sdružení SPLAV, z.s. v období 2014-20 naplňovat třemi způsoby.

Přímá finanční podpora rozvojových záměrů žadatelů z území MAS prostřednictvím programu LEADER. MAS využije možnosti získat finanční prostředky pro místní záměry ze všech zdrojů, kde to bude možné. Programové rámce s přesnou formulací potřeb, cílů a indikátorů a podrobným rozpracováním témat, podmínek a pravidel čerpání finančních prostředků budou připraveny pro operační programy: Integrovaný regionální operační program, Operační program Zaměstnanost, Program rozvoje venkova a Operační program životní prostředí, případně další. Programové rámce budou zpracovány tak, aby mohly být předloženy příslušným schvalovacím orgánům v nejbližším možném termínu a co nejdříve tak mohly být vyhlášeny první výzvy k příjmu žádostí. Bude se jednat především o podporu záměrů zemědělských podnikatelů, obcí a neziskových organizací v oborech podnikání, dopravní a technické infrastruktury, kulturního dědictví, vzdělávání, sociální péče a zaměstnanosti.

Podpora rozvoje území vlastními projekty Sdružení SPLAV

Sdružení SPLAV, z.s. vystupuje také jako samostatný žadatel nebo partner projektů jiných žadatelů v různých dotačních programech ČR a EU. Zaměřuje se především na oblast vzdělávání a zaměstnanosti občanů, využívání a obnovu kulturního dědictví a rozmanitost volnočasových aktivit veřejnosti. I v příštím období bude MAS uskutečňovat vlastní projekty, kterými bude naplňovat své cíle, vedle dosavadních úspěšných témat to bude i oblast ochrany životního prostředí regionu. Čím dál tím větší roli v projektové činnosti MAS hrají projekty spolupráce s českými i zahraničními partnery. I v příštím období bude proto MAS využívat všechny možnosti společné přípravy, realizace i financování záměrů, které budou v souladu s jejími cíli.

Nepřímá podpora rozvoje území vlastní činností

Vlastní činnost MAS zahrnuje osvětové, vzdělávací i společenské aktivity, propagaci života na venkově, propagaci spolupráce, a další aktivity směřující k aktivizaci obyvatel regionu. V této dobrovolné činnosti bude MAS pokračovat v souladu se svými cíli.

Sdružení SPLAV, z.s. 25. 8. 2014